

Årsredovisning 2025



UMEÅ UNIVERSITET

Umeå universitet
Årsredovisning 2025

Umeå universitet
SE-901 87 Umeå
Telefon: 090-786 50 00
Fax: 090-13 36 07
www.umu.se

FS 1.3.3-2222-25

På omslaget finns bilder som representerar Bildmuseets utställning Shubigi Rao / Pulp I-IV. © Shubigi Rao och några av universitetets alla studenter.

Foton omslag: Malin Grönborg.
Layout omslag: Inhousebyrån, Kommunikationsenheten, Umeå universitet.
Tryck: Scandinavian Print Group AB, 2026.

Rektors förord

År 2025 var ett år av både firande och förnyelse. Umeå universitet fyllde 60 år – ett jubileum som påminde oss om den framsynthet som präglade universitetets grundande och den kraft som har burit oss genom sex decennier av kunskap, nyfikenhet och samhällsengagemang. Vi har en stolt historia, men är inte ett universitet som lever på gamla meriter. Tvärtom är vår blick stadigt riktad framåt, mot nya utmaningar och möjligheter. Ett konkret bevis på det senare är till exempel det nya huset Aurora på Campus Umeå, som nu är invigt och fyllt med tenterande studenter, studieplatser och kontorsplatser. Ett annat är att vi från och med i år är värd för the European Polar Board – en satsning som tydliggör Umeå universitets ledande kompetens inom det arktiska området.

Genom ett målmedvetet arbete uppfyllde Umeå universitet 2025 för första gången på flera år hela universitetets utbildningsuppdrag. Umeå universitet har haft flest ansökningar av alla lärosäten i landet vid de båda nationella intagen under året. Vi har också höga ansökningssiffror när det gäller omställningsstudier. Det är glädjande att ett idogt kvalitets- och förnyelsearbete slår igenom i ökad attraktivitet över alla vetenskapsområden. Regeringen har samtidigt reducerat takbeloppet, och universitetet är nu inne i ett prioriteringsarbete som kommer fortsätta under 2026.

Under året har Umeå universitet arbetat med att gå i mål med vårt kvalitetssystem för forskning. Med hjälp av pilotgranskningar har vi tagit fram en modell för extern granskning som ska vara kvalitetsdrivande och resurseffektiv. Regeringen beslutade om omfördelning av basanslag inför 2026. Som ett led i att stärka vår konkurrenskraft har vi förstärkt stödet till våra forskare. Denna förstärkning gäller både hantering av forskningsdata, öppen vetenskap och hur vi kan attrahera mer medel från EU:s ramprogram. Vi hade ett besök av nobelpristagare Emmanuelle

Charpentier som vittnade om och stärkte vår bild av betydelsen av den goda forsknings- och samarbetskulturen vid Umeå universitet.

Under året blev Umeå universitet medlem i The European Campus of City-Universities (EC2U), som är ett samarbete mellan nio europeiska universitet och deras associerade partners. Arbetet inom alliansen omfattar såväl utbildning och forskning som campusutveckling, studentaktiviteter och hållbarhet. Det är ett viktigt steg mot ökad internationalisering.

Universitetets nya ledning som tillträdde 1 juli har tillsammans med alla olika verksamheter påbörjat ett brett visions- och strategiarbete med sikte på 2035. Umeå universitet formulerar i det arbetet en riktning för att nå en ny, önskad position 2035. Här betonas kvalitet, genomslag och attraktivitet. Bredduniversitetet i norr ger stora möjligheter till spetsforskning, nydanande utbildning och innovation. Genom samarbete över ämnesgränser och fakulteter, nationellt och internationellt och inte minst med aktörer i privat och offentlig sektor, kan vi med vår utbildning och forskning bidra till att hitta lösningar på vår tids alla stora utmaningar.

Umeå universitets framgångar skapas av lärare, forskare, studenter och medarbetare, tillsammans med alla våra samarbetspartners i samhället. Det är vi som gör universitetet till den möjliggörande, dynamiska och öppna miljö som världen just nu behöver. När vi summerar 2025 blickar vi även framåt och bygger vidare på 60 år av framgångsrik kvalitet och kreativitet i forskning, utbildning och samverkan.

Tora Holmberg, rektor



Innehållsförteckning

Om Umeå universitet	4
Sammanfattning.....	5
Väsentliga uppgifter ¹	7
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	8
Inledning.....	8
Utbildningsuppdraget.....	11
Utbildningsutbud.....	13
Mål för antal examina för vissa utbildningar	17
Breddad rekrytering.....	19
Studieavgifter för tredjelandsstudenter.....	19
Arbetsintegrerad lärarutbildning	20
Kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning.....	22
Decentraliserad vårdutbildning.....	24
Särskilda åtaganden.....	25
Kulturskoleklivet.....	27
Utveckling av VFU i lärarutbildningen.....	28
VFU i vårdutbildningar.....	29
Uppdragsutbildning.....	30
Konsortiesamarbetet om Ladok	31
Forskning, konstnärligt utvecklingsarbete och utbildning på forskarnivå.....	32
Inledning.....	32
Externfinansierad verksamhet och erhållna forskningsbidrag	35
Bibliometri	38
Utbildning på forskarnivå.....	40
Praktiknära forskning – samverkan skola och högskola.....	43

Gemensamt för verksamheten	45
Inledning.....	45
Innovationsverksamhet	47
Kvalitet i verksamheten	50
Högskolepedagogisk utbildning	52
Styrelsens ansvar för verksamhetens säkerhet.....	53
Informations- och cybersäkerhet.....	53
Internationalisering	54
Studentinflytande	58
Kompetensförsörjning	58
Jämställdhet och lika villkor.....	60
Arbetsmiljö och hälsoarbete	65
Hållbar utveckling.....	66
Utveckling av klinisk utbildning och forskning.....	67
Samverkan	67
Finansiell redovisning	70
Ekonomisk utveckling.....	70
Ekonomiska tabeller	78
Redovisning av takbelopp.....	83
Stiftelser med anknuten förvaltning.....	85
Tilläggsupplysningar och noter.....	85
Redovisningsprinciper och värderingsgrunder	85
Noter	88
Underlag och datauppgifter	99
Uppgifter om styrelsen.....	100
Intern styrning och kontroll.....	102
Styrelsens beslut om årsredovisning för 2025.....	104

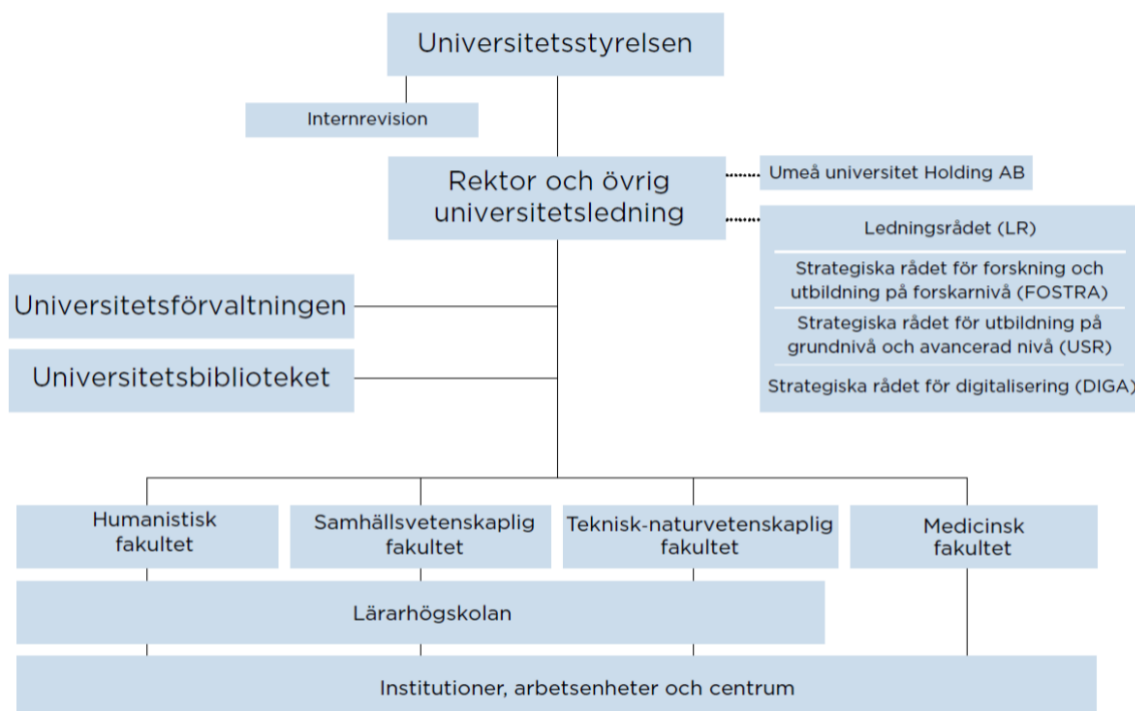
Om Umeå universitet

Umeå universitet är ett bredduniversitet och ett av Sveriges största lärosäten med över 42 600 studenter och 4 500 medarbetare. Här finns en mångfald av utbildningar av hög kvalitet och forskning inom alla vetenskapsområden samt det konstnärliga området. Umeå universitet är också platsen för den banbrytande upptäckten av gensaxen CRISPR-Cas9 – en revolution inom gentekniken som tilldelats Nobelpriset i kemi.

Universitetet kännetecknas av en internationell atmosfär och en verksamhet som vilar på akademiska kärnvärden. Våra sammanhållna campus gör det lätt att mötas, samarbeta och utbyta kunskap, något som gynnar en dynamisk och öppen kultur där vi gläds åt varandras framgångar. Umeå universitet sätter en stolthet i att erbjuda en undervisnings- och forskningsmiljö i världsklass och bidrar till ny kunskap av global betydelse där hållbarhetsmålen i Agenda 2030 utgör drivkraft och inspiration. Här finns kreativa och nytänkande forskningsmiljöer som ger goda förutsättningar att ta sig an samhällets framtidsutmaningar. Genom långsiktiga samarbeten med organisationer, näringsliv och andra lärosäten bidrar universitetet till att utveckla norra Sverige som kunskapsregion.

Campus Umeå och Konstnärligt campus ligger nära Umeås centrum och intill ett av Sveriges största och mest välrenommerade universitetssjukhus. Utbildning bedrivs även på en rad andra orter som Skellefteå, Örnsköldsvik, Lycksele och Kiruna. Vid Umeå universitet finns den högt rankade Designhögskolan, den miljöcertifierade Handelshögskolan och Arktikhögskolan med konstnärlig profil. Här finns också Bildmuseet och Umeås science center, Curiosum. Umeå universitet är ett av Sveriges riksidrottsuniversitet, har ett internationellt ledande arktiskt centrum och ett centrum för samisk forskning, Vårdduo, som är Sveriges enda etablerade forskningsenhet för samisk forskning och urfolksforskning.

Umeå universitets forskning och utbildning är organiserade inom fyra fakulteter – Humanistisk fakultet som består av 9 institutioner, centrum och arbetsenheter, Medicinsk fakultet bestående av 17 institutioner, centrum och arbetsenheter, Samhällsvetenskaplig fakultet som består av 22 institutioner, centrum och arbetsenheter samt Teknisk-naturvetenskaplig fakultet som består av 19 institutioner, centrum och arbetsenheter. Därutöver finns 8 högskolor samt en universitetsförvaltning och ett universitetsbibliotek som står för viktiga stödfunktioner till verksamheten.



Sammanfattning

Umeå universitet kunde under 2025 välkomna en ny universitetsledning. I samband med vårpromotionen installerades Tora Holmberg som ny rektor. Hon blev därmed den nionde rektorn som installerades under universitetets 60-åriga historia. Under hösten har universitetsledningen tillsammans med verksamheten formulerat en vision för Umeå universitet 2035 med tillhörande strategier för att nå dit.

Efterfrågan på högre utbildning fortsätter att öka, både nationellt och vid Umeå universitet. År 2025 ansökte drygt 130 000 personer till universitetets utbildningar, en ökning med 8 procent jämfört med året innan. Ökningen är positiv ur ett kompetensförsörjningsperspektiv, ett ansvar som Umeå universitet tar för både de norra delarna av landet och för Sverige som helhet, inte minst genom de distansförlagda och de decentraliserade utbildningarna. Universitetet står redo att ta emot en utökning av anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Antalet högskolenyborjare nådde under 2025 den högsta nivån på tio år, med nära 19 000 nya studenter. Totalt registrerades 42 695 studenter vid Umeå universitet – det högsta antalet någonsin. Universitetets totala utbildningsvolym uppgick till 19 773 helårsstudenter, med fortsatt stark förankring i programutbildningar. Ökningen av utbildningsvolymen innebar att universitetet uppfyllde regeringens utbildningsuppdrag med god marginal, ett resultat av flera aktiviteter som har genomförts de senaste åren i samarbete med fakulteter och Lärarhögskolan.

Under 2025 utfärdades 4 952 examina, det högsta antalet i universitetets historia och med en fortsatt positiv trend att fler studenter etablerar sig på arbetsmarknaden efter examen. Det stora antalet internationella studenter vid lärosätet är ett uttryck för att universitetet erbjuder internationellt konkurrenskraftig utbildning av hög kvalitet. Under 2025 studerade 403 tredjelandsstudenter vid universitetet. Det är en ökning med 7 procent från föregående år och det högsta antalet någonsin.

Distansutbildningen fortsätter att växa, särskilt inom fristående kurser, medan campusutbildningarna fortsatt utgör basen för universitetets verksamhet. Samtidigt har universitetet stärkt sin roll i livslångt lärande genom omfattande vidareutbildningsinsatser, satsningar på korta kurser för yrkesverksamma och ett stort antal program på avancerad nivå.

Sammantaget har Umeå universitet en hög efterfrågan och erbjuder ett utbildningsutbud som speglar både studenternas efterfrågan och samhällets kompetensbehov. Samtidigt har takbeloppet minskat vilket gör att lärosätet under 2025 tagit fram principer för prioritering av utbildningsutbud.

Under året har Umeå universitets forskningsverksamhet fortsatt att växa. År 2025 uppgick lärosätets totala forskningsbidrag till 1 425 miljoner kronor. Det är 88 miljoner kronor mer jämfört med föregående år, vilket innebär en tillväxt på närmare 7 procent. Den EU-finansierade forskningen fortsätter att stärkas och uppvisar en särskilt stor ökning (70 procent). Det är inte bara den totala volymen som ökat utan också beviljandegraden av de mer konkurrensutsatta bidragen, exempelvis från Wallenbergstiftelserna och olika typer av excellensbidrag från EU (European Research Council och Marie Skłodowska-Curie Actions). Umeå universitet har dessutom under 2025 fler ansökningar till EU-program än något tidigare år.

Universitetet har bedrivit strategisk planering samt utvecklat och tillgängliggjort forskningsinfrastruktur på både universitetsnivå och nationell nivå. År 2025 deltog universitetet i totalt 19 nationella infrastrukturer som finansieras av Vetenskapsrådets råd för forskningens infrastrukturer.

Under året har ett stort fokus legat på att slutföra pågående aktiviteter inom forsknings-datahanteringsprojektet, ett universitetsgemensamt initiativ för att förbättra hanteringen av forskningsdata genom hela deras livscykel. Bland annat har ett gemensamt ärendehanteringssystem införts under året som ger forskare en väg in med sina frågor, samt en tjänst för transkribering av ljudmaterial med högt skyddsvärde.

Den totala forskningsproduktionen mätt i författarfraktioner minskade under perioden 2021–2024 (uppgifterna för 2025 är ännu ofullständiga), men 2024 antyder ett trendbrott med fler tidskriftsartiklar. Umeå universitet står för 4,0 procent av det nationella bibliometriska indexet, vilket är oförändrad nivå jämfört med föregående år.

Under året har Umeå universitet fortsatt sitt arbete med det pilotprojekt som syftar till att genomföra och utvärdera former för granskningar av forskningsmiljöer och förutsättningar för forskning som bidrar till att höja forskningskvaliteten vid universitetet. Utvärderingspanelerna med externa sakkunniga har i sina rapporter formulerat observationer och verksamhetsutvecklande rekommendationer baserat på dataunderlag, självvärderingar, platsbesök samt annat bakgrundsmaterial. En metautvärdering av pilotprojektet har genomförts och lagt grunden för hur framtida utvärderingar av forskning och dess förutsättningar ska utformas. Vidare har forskningsstödet fortsatt att utvecklas, bland annat genom den modell för strategisk forskningssatsning som har införts under året och som syftar till att ge forskare högre incitament och bättre förutsättningar att lyckas i konkurrensen om forskningsmedel.

Antalet aktiva doktorander har ökat med 15 procent den senaste femårsperioden och har varit stabilt de senaste två åren, medan antalet nyantagna är det lägsta under femårsperioden. Under året avlade 143 personer doktorsexamen, vilket är något högre än nivån för 2024.

Antalet årsarbetskrafter har minskat med knappt 1 procent och uppgick i medeltal 2025 till 3 974. Totalt sett har universitetet en jämn fördelning mellan kvinnor (56 procent) och män (44 procent), även om fördelningen mellan kvinnor och män är något ojämn vid vissa befattningar. Andelen biträdande lektorer bland forskande och undervisande personal uppgick till 3,8 procent. Universitetet översteg därmed regeringens mål om en andel på 3,0 procent.

Under 2025 har Umeå universitet genomfört flera verksamhetsövergripande utvecklingsinsatser för att höja kvaliteten inom utbildning och forskning. Exempelvis har universitetet under året stärkt sin internationella profil genom att bli medlem i Europaalliansen European Campus of City-Universities (EC2U), ett samarbete mellan nio europeiska universitet inklusive respektive lärosätes associerade partners. Arbetet inom alliansen omfattar både utbildning, forskning, campusutveckling, studentaktiviteter och hållbarhet.

Ytterligare exempel är projektet Levande värdegrund som under året har fördjupat dialogen om normer och inkluderande arbetsmiljö. Som en del av universitetets arbete med att stärka studenternas hälsa och välmående har Studenthälsan under 2025 inlett ett projekt för att förebygga psykisk ohälsa bland nya studenter. Miljö- och hållbarhetsarbetet har fokuserat på genomförandet av handlingsplanen för klimat och hållbarhet, vilket resulterat i framsteg och högsta nivå av Healthy Campus-certifieringen.

Det ekonomiska resultatet för Umeå universitet 2025 uppgår till ett underskott om 93 miljoner kronor, vilket är ett resultat av ett samlat och strukturerat arbete i enlighet med målsättningen att minska obalansen mellan kostnader och intäkter. Universitetets intäkter ökade i högre utsträckning än universitetets kostnader, främst beroende på att universitetets utbildningsvolym översteg tilldelade medel till utbildning på grundnivå och avancerad nivå, vilket ökade universitetets intäkter med 104 miljoner kronor.

Väsentliga uppgifter¹

	2025	2024	2023	2022	2021
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ²	19 069	17 931	17 585	17 699	18 004
Kostnad per helårsstudent (tkr)	116,8	121,7	119,8	111,8	106,2
Totalt antal helårsprestationer ²	15 661	14 956	14 557	14 643	15 325
Kostnad per helårsprestation (tkr)	142,3	146,0	144,7	135,1	124,8
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (helårsstudenter) ³	245	228	220	194	179
Totalt antal nyantagna doktorander – varav kvinnor/män (%)	129 59/41	210 61/39	151 51/49	196 58/42	141 52/48
Totalt antal doktorander med någon aktivitet – varav kvinnor/män (%)	1 041 57/43	1 042 57/43	999 56/44	977 56/44	903 52/48
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.) – varav kvinnor/män (%)	546 57/43	557 57/43	524 56/44	531 55/45	465 54/46
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb.) – varav kvinnor/män (%)	0 –	0 –	0 –	0 –	0 –
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen ^{4, 5}	–	–	–	–	–
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen ⁴	–	8,5	8,3	8,2	8,2
Totalt antal doktorsexamina – varav kvinnor/män (%)	143 51/49	142 57/43	127 51/49	98 45/55	121 51/49
Totalt antal licentiatexamina – varav kvinnor/män (%)	3 33/67	2 0/100	2 50/50	0 –	2 0/100
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer ⁶	1 160,8	1 238,7	1 171,0	1 201,7	1 259,8
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation	2,9	2,6	2,6	2,4	2,1
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter – varav kvinnor/män (%)	3 974 56/44	4 006 56/44	3 922 55/45	3 832 54/46	3 704 54/46
Medelantal anställda – varav kvinnor/män (%)	4 560 56/44	4 627 56/44	4 559 55/45	4 372 55/45	4 211 55/45
Totalt antal lärare (årsarb.) – varav kvinnor/män (%)	1 673 50/50	1 702 50/50	1 645 49/51	1 526 48/52	1 475 48/52
Antal disputerade lärare (årsarb.) – varav kvinnor/män (%)	1 446 48/52	1 465 48/52	1 406 46/54	1 346 46/54	1 319 46/54
Antal professorer (årsarb.) – varav kvinnor/män (%)	304 35/65	310 34/66	312 33/67	308 33/67	299 33/67
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	5 675 2 488	5 407 2 317	5 159 2 211	4 977 2 135	4 823 2 136
– andel anslag (%)	80 %	78 %	78 %	80 %	81 %
– andel externa intäkter (%)	20 %	22 %	22 %	20 %	19 %
forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	3 187	3 090	2 948	2 841	2 687
– andel anslag (%)	48 %	48 %	48 %	49 %	52 %
– andel externa intäkter (%)	52 %	52 %	52 %	51 %	48 %
Kostnader totalt (mnkr)	5 768	5 644	5 344	5 001	4 721
– andel personal	64 %	64 %	63 %	64 %	66 %
– andel lokaler	10 %	10 %	10 %	9 %	9 %
Lokalkostnader ⁷ per kvm (kr)	2 491	2 384	2 224	2 022	1 999
– andel av justerade totala kostnader (%)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %
Balansomslutning (mnkr), varav	3 011	3 177	3 429	3 515	3 509
– oförbrukade bidrag	1 120	1 152	1 203	1 192	1 149
– årets kapitalförändring	–93	–237	–186	–24	101
– myndighetskapital totalt (inkl. årets kapitalförändring)	491	581	817	1 001	1 023
i) inom utbildning grundnivå och avancerad nivå	339	310	391	469	493
i) inom forskning och utbildning på forskarnivå	126	248	405	512	512

¹ För information om hantering av historiska statistikuppgifter, se avsnittet *Underlag och datauppgifter*.

² Exkl. uppdragsutbildning och beställd utbildning.

³ Exkl. beställd utbildning.

⁴ Terminer. Uppgifter för 2025 var ännu inte rapporterade i samband med statistikuttag från SCB.

⁵ Antalet examina understiger sex stycken varför uppgiften inte ingår i statistikuttag från SCB.

⁶ Avser författarfraktioner avseende artiklar i tidskrift/forskningsöverskrift. Uppgifter för 2025 är preliminära. Uppgifter för 2021–2024 har uppdaterats på grund av eftersläpning vid registrering av publikationer.

⁷ Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer om lokalkostnader i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, se bilaga 2 till rekommendationerna (REK 2014:1, dnr 14/069).

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Inledning

Umeå universitet har ett brett utbildningsutbud inom humaniora, medicin, teknik, naturvetenskap, samhällsvetenskap och lärarutbildning. Universitetet erbjuder såväl programutbildningar som leder till relevant yrkeskunskap, som ett stort utbud av fristående kurser och vidareutbildning för redan yrkesverksamma. I denna del av årsredovisningen presenteras utvecklingen av utbildningen på grundnivå och avancerad nivå för områden såsom studentvolym, utbildningsutbud, breddad rekrytering och livslångt lärande. Andra för utbildning viktiga perspektiv såsom kvalitetsarbete och studentinflytande beskrivs i *Gemensamt för verksamheten*.

Högre nivåer av sökande

Efterfrågan på högskoleutbildning fortsätter att öka både nationellt och vid Umeå universitet. Det ökade intresset för studier kan förklaras av större avgångskullar från gymnasiet i kombination med rådande arbetsmarknadssituation samt möjlighet till omställningsstudiestöd. Ökningen är positiv ur ett kompetensförsörjningsperspektiv, i synnerhet i de norra delarna av Sverige.

Under 2025 ansökte 130 291 personer om en utbildning vid lärosätet, 8 procent fler än 2024. Det är en tydlig ökning även i nationell jämförelse där det i genomsnitt var färre sökande till höstterminen 2025.

Antalet behöriga förstahandssökande har ökat med 21 procent de senaste fyra åren. Detta innebär att det överlag krävs högre meriter för att bli antagen, vilket på sikt kan leda till högre genomströmning. Antal förstahandssökande ökade totalt sett med 9,2 procent jämfört med 2024.

Intresset för att studera i Sverige ökar även bland internationella studenter. Umeå universitet hade över 34 procent fler antagna jämfört med föregående år i den internationella masteromgången med studiestart till hösten.

Stabiliserat söktryck

Med söktryck avser Umeå universitet antal förstahandssökande i relation till antal antagna. Dessa siffror ger en bild av lärosätets popularitet och hur många sökande som prioriterar studier vid Umeå universitet jämfört med antalet utbildningsplatser. Trenden med ett svagt minskande söktryck till universitetets utbildningar bröts under 2025 och ligger på samma nivå som i fjol. Sammantaget varierar söktrycket mycket mellan olika utbildningar. Liksom tidigare år var det ett högre söktryck till program än till fristående kurser (3 respektive 1,3). Av dem som hade Umeå universitet som förstahandsval kunde 24 911 erbjudas plats och antas på en utbildning. Även det är en historiskt hög nivå och en ökning med 5,8 procent jämfört med 2024.

Ökad rekrytering från storstadslän

Av de registrerade studenterna vid Umeå universitet har 18 procent (2024: 20 procent) sin behörighetsgivande gymnasieutbildning från Västerbotten, 17 procent (2024: 17 procent) från Stockholms län och 10 procent från Västra Götalands län (2024: 9 procent). Detta innebär att Västra Götaland passerar Västernorrlands län som det tredje största rekryteringslänet vid Umeå universitet. Sett till endast programstudenter är Västerbottens län det mest representerade länet med 27 procent av nybörjarna, därefter följer Stockholms län med 14 procent och Västernorrland med 13 procent. Den långsiktiga femårstrenden är fortsatt så att de fyra nordligaste länen tappar som rekryteringsbas till förmån för storstadslänen. Jämtlands län är undantaget där det syns en svag ökning. En förklaring kan vara de marknadsföringsinsatser som Umeå universitet genomfört de senaste åren, i synnerhet i storstadslänen.

Fler nybörjare och registrerade studenter

Statistik visar på en fortsatt ökning av både högskolenybörjare och registrerade studenter, vilket stämmer överens med den nationella trenden.

Antalet nybörjare vid universitetet 2025 var 18 918, vilket är det största antalet under hela

tioårsperioden och motsvarar en ökning med 6,0 procent jämfört med föregående år (2024 var ökningen 16 procent). Ökningen är i nivå med riket som helhet. Av nybörjarna vid Umeå universitet var 66 procent kvinnor. Andelen programnybörjare har sjunkit den senaste tioårsperioden, men ligger 2025 på 35 procent, vilket är samma nivå som föregående år.

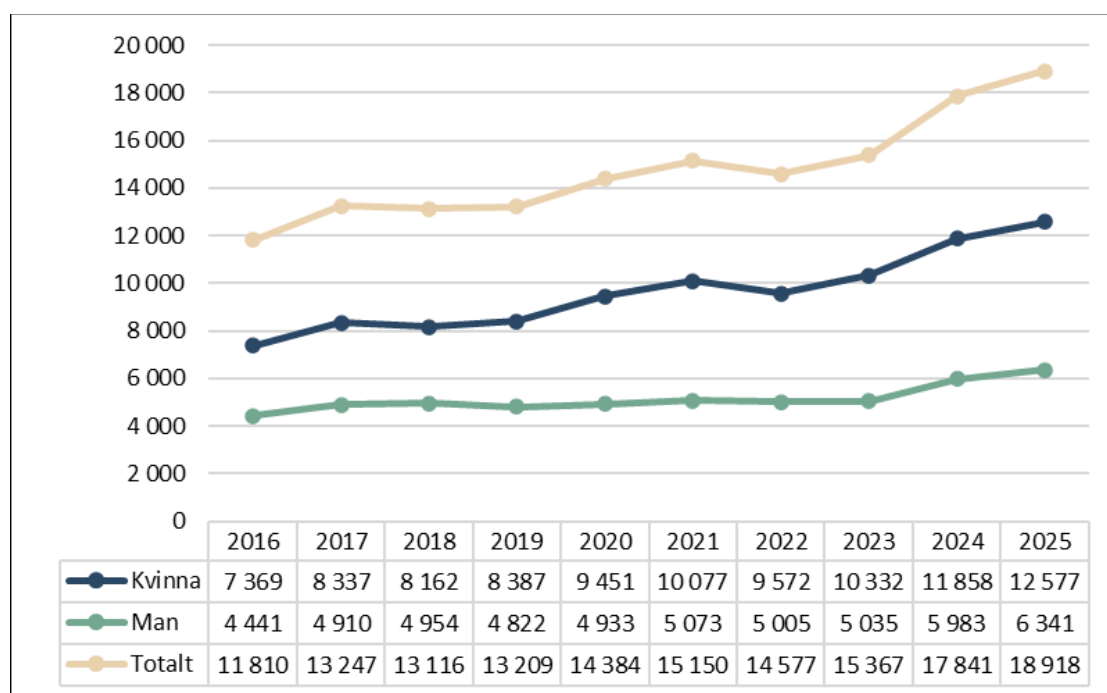


Diagram 1: Antalet högskolenybörjare under perioden 2016–2025. Med nybörjare avses studenter som aldrig tidigare varit registrerade vid Umeå universitet.

Det totala antalet registrerade studenter vid Umeå universitet var 42 695 år 2025, vilket är en ökning med 5 procent jämfört med föregående år. Detta är det största antalet registrerade studenter universitetet någonsin har haft, även om ökningen är mindre än år 2024.

Könsfördelningen är stabil och liksom tidigare utgjorde kvinnor ungefär 65 procent av de registrerade. Umeå universitet har en något högre andel kvinnliga studenter än riket som helhet (62 procent).

Umeå universitets utbildningsvolym under 2025 motsvarade 19 773 helårsstudenter, vilket är en ökning med 5,8 procent (2024: 1,8 procent) jämfört med föregående år. Den procentuella ökningen av helårsstudenter är något större bland dem som läser fristående kurser jämfört med dem som läser utbildningsprogram.

Att utbildningsvolymen inte ökar mer, trots det höga antalet registrerade studenter beror således på att allt fler studenter registrerar sig för kortare studier. Det ligger i linje med att fristående kurser och distansutbildningar ökar. Trots detta har utbildningen vid Umeå universitet sin tyngdpunkt på utbildningsprogram. Andelen helårsstudenter som studerade på program var 71 procent år 2025, vilket är samma nivå som föregående år.

Prestationsgraden på utbildningsprogram är betydligt högre än på fristående kurser: 91 procent jämfört med 62 procent. Det kan bland annat förklaras av att programstudenter i högre utsträckning studerar på heltid med målsättningen att få en examen, och att det finns utbildningar som har legitimationskrav.

Tabell 1: Totalt antal registrerade studenter i utbildning på grundnivå och avancerad nivå under perioden 2016–2025 (alla kurs typer). Prestationsgraden uttryckt i procent = HPR/HST. Uppgifterna i tabellen är inklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning.

År	Registrerade studenter	Totalt	Helårsstudenter		Totalt	Helårsprestationer		Prestationsgrad
			Varav utbildningsprogram	fristående kurser		varav utbildningsprogram	fristående kurser	
2016	31 023	16 762	12 477	4 286	14 158	11 457	2 701	84 %
2017	33 870	17 279	12 581	4 699	14 340	11 480	2 860	83 %
2018	33 067	16 993	12 497	4 497	14 681	11 710	2 971	86 %
2019	33 407	17 484	12 912	4 572	14 733	11 799	2 934	84 %
2020	35 452	18 218	13 393	4 825	15 346	12 285	3 061	84 %
2021	36 992	18 729	13 787	4 942	15 959	12 692	3 266	85 %
2022	36 414	18 410	13 649	4 761	15 285	12 322	2 963	83 %
2023	36 943	18 358	13 539	4 819	15 326	12 361	2 965	84 %
2024	40 525	18 693	13 362	5 331	15 684	12 358	3 326	84 %
2025	42 695	19 773	14 045	5 727	16 356	12 803	3 553	83 %
<i>Kvinnor</i>	<i>65</i>	<i>62</i>	<i>61</i>	<i>65</i>	<i>63</i>	<i>62</i>	<i>66</i>	<i>83 %</i>
<i>Män</i>	<i>35</i>	<i>38</i>	<i>39</i>	<i>35</i>	<i>37</i>	<i>38</i>	<i>34</i>	<i>82 %</i>

Uppåtgående trend för utfärdade examina

Inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå utfärdar Umeå universitet tre typer av examina: generella examina, yrkesexamina och konstnärliga examina. Under 2025 utfärdades totalt 4 952 examina (2024: 4 688). Det är det största antalet någonsin. Trenden är uppåtgående med en 15-procentig ökning sedan år 2022.

Den ökning som ses är troligen en konsekvens av den stora studentvolym som inledde sina studier under pandemiåret 2021. Med tanke på den fortsatta ökningen av antalet nybörjare torde den uppåtgående trenden av utfärdade examina fortsätta. Av de olika examenskategorierna är det generella examina som står för den absolut största ökningen. Liksom tidigare är kvinnorna i klar majoritet bland de examinerade, 66 procent jämfört med 34 procent män.

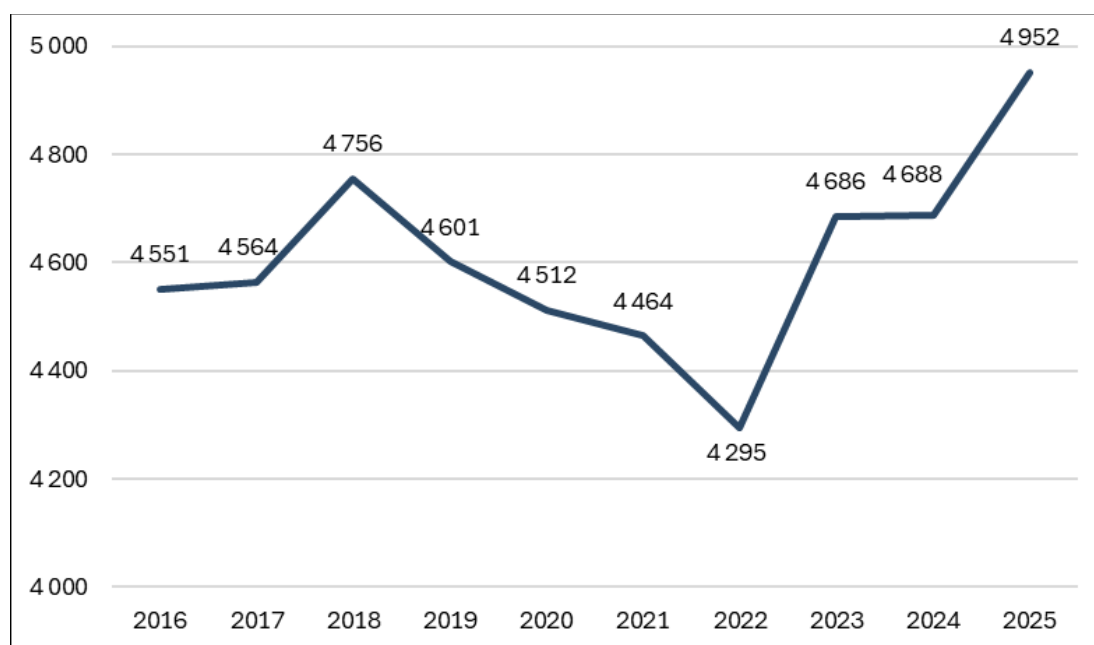


Diagram 2: Totalt antal utfärdade examina per år under perioden 2016–2025.

Resultatindikatorer

Följande indikatorer används enligt budgetpropositionen för 2025 för att redovisa resultat inom området utbildning på grundnivå och avancerad nivå:

- prestationsgrad i utbildning, se *tabell 1*
- andel etablerade på arbetsmarknaden 1 år efter examen: 86 procent
- andel etablerade på arbetsmarknaden 3 år efter examen: 87 procent.

Med dessa siffror ligger Umeå universitet strax högre än riket. Personer som är fortsatt i studier efter examen är ej med i underlaget. Examensåret som ligger till bas för ett år efter examen är 2022, och 2020 utgör bas för tre år efter examen. Detta är de senaste data som var tillgängliga i statistikverktyget Bak- och framgrund i december 2025.

Utbildningsuppdraget

Takbeloppet

Antalet helårsstudenter 2025 är det högsta genom tiderna på Umeå universitet. Under året registrerades totalt 18 556 helårsstudenter (HST) som avräknats mot universitetets takbelopp (2024: 17 407), en ökning med 1 149 HST eller +6,6 procent jämfört med året innan. Flertalet utbildningsområden bidrar till ökningen. De största ökningarna märktes inom utbildningsområdena medicin (+560 HST), samhällsvetenskap (+523 HST) och naturvetenskap (+246 HST). Utbildningsområdet vård är det område som har minskat mest (-308 HST). Mindre nedgångar återfinns inom odontologi, verksamhetsförlagd utbildning, undervisning och idrott.

Tabell 2 visar hur studentantal och prestationer fördelas mellan olika utbildningsområden inom takbeloppet. Universitetets ersättning låg 2025 104,0 miljoner kronor över takbeloppet, vilket är en betydande förbättring jämfört med året innan då ersättningen understeg takbeloppet med 35,7 miljoner kronor.

Förbättringen är ett resultat av flera aktiviteter som har genomförts de senaste åren i samarbete med fakulteter och Lärarhögskolan i syfte att öka utbildningsvolymen och uppfylla universitetets utbildningsuppdrag, samtidigt som regeringen de senaste åren har reducerat takbeloppet. Under 2025 har principer för prioritering av utbildningsutbud tagits fram i syfte att anpassa utbildningsvolymen utifrån tilldelat takbelopp.

Vid ingången av 2025 hade universitetet ett ackumulerat anslagssparande på 164,7 miljoner kronor. Efter årets överskott minskar detta till 60,7 miljoner kronor.

Utöver studenter finansierade inom utbildningsanslaget finns totalt 1 216 helårsstudenter som finansieras genom särskilda statliga medel eller uppdragsmedel år 2025 (2024: 1 286).

Tabell 2: Takbelopp 2025, tusen kronor. HST = helårsstudenter, HPR = helårsprestationer.

Utbildningsområde	Antal HST	Antal HPR	Ersättning
Humaniora	2 765	1 765	145 492
Juridik	444	386	25 912
Samhällsvetenskap	4 911	3 989	279 705
Naturvetenskap	2 725	2 175	290 722
Teknik	2 099	1 734	227 027
Vård	1 806	1 606	212 600
Odontologi	223	213	25 885
Medicin	2 307	2 183	368 813
Undervisning	334	294	28 665
Verksamhetsförlagd utbildning	121	138	16 128
Övrigt	347	292	29 309
Design	317	292	87 785
Konst	74	74	26 618
Musik	10	10	2 496
Idrott	74	61	13 129
Summa	18 556	15 211	1 780 288
Ersättning för helårsprestationer från december 2024			4 717
Summa utfall			1 785 005
Takbelopp 2025			1 680 969
Differens till takbelopp (takbelopp – summa utfall)			104 036
Ingående anslagssparande (2025-01-01)			164 719
Totalt utgående anslagssparande			60 683
Anslagssparande över 10 % av takbeloppet			0
Utgående anslagssparande (2025-12-31)			60 683

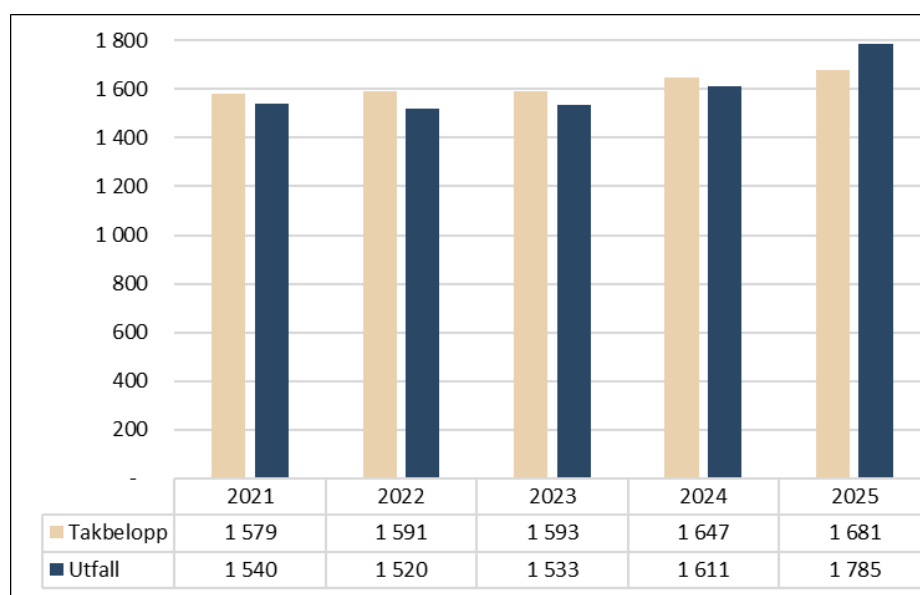


Diagram 3: Intäkter av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt takbelopp perioden 2021–2025, miljoner kronor.

Utbildningsutbud

Regleringsbrev 2025, I:2 Universitet och högskolor

Umeå universitet erbjuder ett brett utbud av programutbildning och har ett av de största utbuderna av fristående kurser. Yrkesprogram utgör den största andelen utbildning sett till antal helårsstudenter och svarar för 48 procent. Fristående kurser svarar för 29 procent, program som leder till generell examen svarar för 19 procent, uppdragsutbildning för 3 procent och förutbildningsprogram för 1 procent. Baserat på perioden 2012–2025 har samtliga utbildningstyper en långsiktig positiv trend vad gäller volym, men fördelningen förändras något över tid. Uppdragsutbildning och generella program ökar försiktigt i andel under tidsperioden.

Vid Umeå universitet styrs utbildningsutbudet av aktuell ämneskompetens, omvärldens behov samt studenternas efterfrågan. Formen för utbildningens genomförande, det vill säga campus- eller distansbaserad form, styrs primärt av studenternas efterfrågan. Under 2025 utgjordes campusundervisningen av 12 655 helårsstudenter och distansundervisningen av 7 118 helårsstudenter. Sett till antalet helårsstudenter har campusstudenter under en längre tid (2012–2025) legat relativt stabilt medan distansutbildningen har fördubblats sedan 2015. Umeå universitet anser att det är viktigt att antalet campusstudenter bibehålls så att universitetet även fortsättningsvis kan erbjuda ett levande campus.

Fördelningen mellan program och kurser samt mellan campus och distansutbildning

Den största utbildningsvolymen utgörs av campusbaserad programutbildning med 57 procent av hela utbildningsvolymen. Endast 6 procent av campusutbildningen utgörs av fristående kurser. För distansutbildningen utgör fristående kurs den största andelen med 23 procent av hela volymen av helårsstudenter, medan programutbildning utgör 14 procent.

Tabell 3: Fördelning av helårsstudenter på utbildningsform och distributionsform 2025.

Andel helårsstudenter	Fristående	Program
Distans (%)	23	14
kvinnor/män (%)	25/20	17/8
Campus (%)	6	57
kvinnor/män (%)	6/7	53/65

Det finns tydliga skillnader mellan könen i val av utbildningstyp och utbildningsform. Av kvinnorna studerar 53 procent program på campus och 17 procent program på distans sett till antal helårsstudenter. Motsvarande siffror för män är 65 procent program på campus och 8 procent program på distans. En del av förklaringen till detta är att de programutbildningar som erbjuds på distans generellt är mer populära bland kvinnor, som till exempel sjuksköterska, socionom och förskollärare. De program som traditionellt attraherar en större andel män erbjuds i större omfattning som campusutbildningar, till exempel ingenjörstudier. Sedan ett par år erbjuds dock ett civilingenjörsprogram i teknisk kemi på distans där 63 procent av de antagna är kvinnor (genomsnittligt antal kvinnor för samtliga civilingenjörsprogram är 33 procent). Motsvarande observation för sjuksköterskeprogrammet är att andelen antagna kvinnor på distansvarianten är 88 procent mot 80 procent på campusvarianten. Det verkar alltså finnas visst stöd för att distansutbildningar generellt attraherar kvinnor i större omfattning än män.

Vid den strategiska bedömningen av planeringstal för utbildningar vid Umeå universitet beaktas ett flertal faktorer. För att skapa en stabil ekonomisk situation för kursgivande institutioner är det viktigt att aktuella ekonomiska ramar stämmer väl med den faktiska utbildningsvolymen i form av registrerade studenter. Ekonomiska prognoser används för att beräkna det aktuella utrymmet inför en antagningsomgång, varefter planeringstal sätts. Under 2025 har förutsättningarna för ekonomiska prognoser förbättrats tack vare en uppgradering av FOKUS, universitetets beslutsstödssystem.

Vid dimensionering av antagningstal tar Umeå universitet i första hand ansvar för redan antagna studenter. De ska garanteras högkvalitativ utbildning under hela studietiden. Detta innebär att det ska finnas tillräckliga lärarresurser, lokaler och andra resurser för att genomföra obligatoriska kurser samt att det ska finnas ett tillräckligt utbud av valbara kurser för att skapa en attraktiv examen. I andra hand prioriteras utbildningarnas dimensioneringar av uppdrag från regleringsbrev. I tredje hand prioriteras campusbaserade program följt av distansbaserade program. Fristående kurser på avancerad nivå prioriteras närmast. Sammantaget ger dessa prioriteringar en långsiktig stabilitet som ändå möjliggör en anpassning av utbildnings-volymen till rådande ramar. Prioriteringen säkerställer även att Umeå universitet har ett levande campus. Fakulteterna och Lärar-högskolan ansvarar för att omsätta prioriteringsprinciperna till faktiska planerings- och antagningstal.

Den humanistiska fakulteten har en relativt stor andel studenter på fristående kurs och distansutbildning. Denna fördelning speglar söktrycket inom de humanistiska huvudområdena. Fakultetens institutioner arbetar aktivt med att utveckla program, skapa kursstrukturer med samläsning, öka digitaliseringen, erbjuda sommarkurser och ge tydlig information om examen för att stärka utbildning på avancerad nivå. Den humanistiska fakulteten har utöver de universitetsgemensamma prioriteringsprinciperna prioriterat kurser som kan läsas av internationella studenter.

Lärarhögskolan balanserar ständigt arbetsmarknadens behov mot studenternas efterfrågan och anpassar utbildningsformer för att öka söktryck till utbildningarna. Detta leder till exempel till att antalet platser på det nätbaserade Studie- och yrkesvägledarprogrammet och Specialpedagogprogrammet utökas.

Utbildningar vid den medicinska fakulteten styrs i stor utsträckning av instruktioner i regleringsbrev där antalet examina på hälso- och sjukvårdsutbildningar samt ersättningsnivåer för tandläkar- och läkarutbildningarna definieras. För övriga utbildningar försöker den medicinska fakulteten anpassa utbildningsformer i syfte att bredda rekryteringen till exempel med hjälp av distansutbildning. Logopedprogrammet övergick under 2025 från campus- till distansutbildning vilket ökade antalet förstahandssökande från 23 (2024) till 100 (2025). Se även avsnittet *Decentraliserad vårdutbildning*.

Merparten av den samhällsvetenskapliga fakultetens utbildningsutbud utgörs av campusförlagd programutbildning som kompletteras av fristående kurser, ofta distansbaserade.

Den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten följer regeringens STEM-strategi och har ökat planeringstalen under 2025. En glädjande observation är att söktrycket till främst ingenjörsutbildningarna ökat. Rekordmånga ingenjörsstudenter kunde antas hösten 2025, 736 studenter jämfört med 676 år 2024. Andelen antagna kvinnor (33 procent) är också den högsta under perioden 2018–2025.

Tabell 4: Andel helårsstudenter på campus respektive distans perioden 2021–2025.

Andel helårsstudenter	2021	2022	2023	2024	2025	Trend (procentenheter per år)
Kvinnor						
Campus (%)	68	65	63	60	59	-2,2
Distans (%)	32	35	37	40	41	2,2
Män						
Campus (%)	78	78	76	73	72	-1,6
Distans (%)	22	22	24	27	28	1,6
Totalt						
Campus (%)	72	70	68	65	64	-2,0
Distans (%)	28	30	32	35	36	2,0

Tabell 5: Andel helårsstudenter på kurser inom utbildningsprogram respektive fristående kurs perioden 2021–2025.

Andel helårsstudenter	2021	2022	2023	2024	2025	Trend (procentenheter per år)
Kvinnor						
Program (%)	72	73	72	70	70	-0,79
Fristående kurs (%)	28	27	28	30	30	0,79
Män						
Program (%)	76	76	76	74	73	-0,75
Fristående kurs (%)	24	24	24	26	27	0,75
Totalt						
Program (%)	74	74	74	71	71	-0,78
Fristående kurs (%)	26	26	26	29	29	0,78

Livslångt lärande

*Regleringsbrev 2025, I:2 Universitet och högskolor
högskolelag (1992:1434), 1 kap. 5 §*

Umeå universitet har sedan många år ett väl utbyggt utbud av utbildning som bidrar till arbetslivets kompetenshöjning, vidareutbildning och omställning. En betydande del av utbudet är på distans med möjlighet till deltidstudier.

Ungefär 34 procent av de registrerade studenterna vid Umeå universitet 2024 var återkommande studenter, det vill säga att de inte har studerat på högskolan på minst tre terminer. Motsvarande riksgenomsnitt är 28 procent. Ungefär 12 procent av studenterna återkom till studier med tidigare examen från högskolan. Motsvarande riksgenomsnitt för detta är 10 procent. År 2024 är det senaste året för vilket denna statistik finns tillgänglig. Den totala andelen studenter över 40 år vid Umeå universitet har ökat 3 procentenheter under perioden 2021–2025 från 20 till 23 procent. Volymen helårsstudenter har endast ökat 1 procentenhet för åldersgruppen, vilket tyder på att de som vidareutbildar sig inte läser på helfart. Sammantaget visar detta ändå att Umeå universitet är attraktivt för dem som vill vidareutbilda eller omskola sig.

En förklaring till framgången med att attrahera studenter senare i livet är att fristående kurser utgör en stor del av universitetets utbildningsutbud. År 2025 antogs 25 637 personer till en fristående kurs, vilket är en betydande del av de 42 695 studenter som antogs vid Umeå universitet. En del av de antagna till fristående kurs är också antagna till programutbildning, så viss dubbelräkning av studenter förekommer.

Umeå universitet antog 2025 1 472 studenter på 79 olika program på avancerad nivå lämpliga för fortbildningsstudier: masterprogram, magisterprogram, speciallärare, specialpedagoger, specialistsjuksköterska och psykoterapeut. För en stor del av masterprogrammen är det möjligt med en magisterutgång efter ett år. År 2025 utfärdades 118 magisterexamina.

För dem som behöver utöka sin behörighet för högre studier erbjuder Umeå universitet dels tekniskt-naturvetenskapligt basår, dels ett antal kvalifikationskurser främst inom olika språk.

Korta kurser för yrkesverksamma

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

Medel för utveckling av korta kurser för yrkesverksamma fördelades efter en intern utlysning. Utvecklingsarbetet har i stort fortlöpt enligt plan och resulterat i 19 nya kurser. Inför utvecklingen av kurserna har dialoger förts med externa intressenter. Inom kost- och måltidsvetenskap har samverkan skett med måltidsservice på Umeå respektive Skellefteå kommun. Inom informatik har samverkan skett med bland annat Skogstekniska klustret och Örnsköldsviks kommun. Samverkan har också skett med regioner och kommuner över hela Sverige om distanskurser för kompetensutveckling av livsmedelsinspektörer, vilket lett till utveckling av korta kurser inom hållbar livsmedels- och dricksvattenförsörjning.

Kurserna marknadsförs på webbsidan Learning-4Professionals.se i samarbete med övriga lärosäten som ingår i regeringssatsningen. Under 2025 har Umeå universitet stärkt kommunikationen om korta kurser för yrkesverksamma genom en omarbetad webbplats och en informationsbroschyr riktad till målgruppen. Kurserna

har marknadsförts via mässor och konferenser i norra Sverige, nyhetsbrev till samverkanspartners, samt genom pressmeddelanden och universitetets sociala medier. Dessutom har kurserna lyfts via Akademi i Norrs plattform Utbildning för framtiden.

Utvecklat utbildningsutbud avseende AI

Regleringsbrev 2025, I:2 Universitet och högskolor

Umeå universitet har under många år bidragit till utvecklingen av AI-området genom deltagande i till exempel Wallenbergstiftelsernas AI-satsningar WASP och WASP-HS. Universitetsstyrelsen beslutade 2019 att avsätta 100 miljoner kronor som stöd till forskning inom AI under perioden 2020–2029. Som en del av satsningen inrättades ett centrum för transdisciplinär AI (TAIGA) med syfte att erbjuda mötesplatser, aktiviteter och stöd för att vägleda och inspirera. TAIGA anordnar till exempel aktiviteter för studenter från alla områden. Ett exempel var symposiet om AI och wicked problems som var öppet för alla studenter och som hölls under oktober 2025.

AI kommer in i utbildningar på två sätt. Det första är undervisning *om* AI som naturligt varierar stort mellan olika ämnen, allt från att till exempel utveckla tekniker för maskininlärning till att förstå etiska implikationer vid AI-användning i vårdutbildning. För att nämna några exempel har Humanistisk fakultet utvecklat ett kandidatprogram i filosofi och artificiell intelligens, och vid Teknisk-naturvetenskaplig fakultet erbjuds ett masterprogram i artificiell intelligens. Den samhällsvetenskapliga fakulteten erbjuder ett kandidatprogram i statistik och data science. Utöver programutbildningar erbjuds ett trettiotal fristående kurser med koppling till AI öppna för breda studentgrupper. Till exempel erbjuder den samhällsvetenskapliga fakulteten en kurs i feministiskt perspektiv på artificiell intelligens och Lärarhögskolan erbjuder kursen AI i estetiska ämnen.

Det andra sättet som AI kommer in i utbildning är studenternas användning av AI-verktyg i sitt lärande. Denna aspekt genomsyrar all undervisning oberoende av ämnesinriktning. Studenternas användning av AI påskyndar en utveckling av examinationsmetoder och påverkar i grunden vår syn på vad kunskap är. Enheten för universitetspedagogik och lärandestöd erbjuder kompetensutveckling för undervisande personal inom dessa områden. Även fakulteterna har genomfört insatser. Humanistisk fakultet har erbjudit alla medarbetare vid Umeå universitet AI-workshoppar vid Humlab. Dessa utbildningsinsatser har berört generativa AI-verktyg, såsom Google NotebookLM och praktisk användning av promptning samt teman om bias, transparens, dataskydd och digitala klyftor i undervisning, forskning och administration. Den medicinska fakulteten anordnade en lärardag på temat AI och våra utbildningar – möjligheter och utmaningar.

Det utbildningsstrategiska rådet har påbörjat ett arbete med en policy för digitalisering och artificiell intelligens som ska kunna ge verksamheten viss vägledning i hur den ska förhålla sig till AI.

Ökad rekrytering till STEM-utbildningar

Regleringsbrev 2025, I:2 Universitet och högskolor

Umeå universitet bedriver ett aktivt arbete för att öka antalet examina inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM). Insatserna omfattar rekrytering, genomströmning, hållbart studieliv och arbetslivsanknytning. Arbetet grundar sig dels på utbildningsvetenskaplig forskning knutet till ungdomars utbildningsval, dels på olika rapporter och utredningar.

Genom det tekniskt-naturvetenskapliga basåret erbjuder Umeå universitet en väg in till STEM-utbildningar för studenter som saknar gymnasiebehörighet. Basåret ger behörighet i biologi, fysik, kemi och matematik, och inkluderar garantiplatser till flera nybörjarprogram med STEM-koppling, däribland både högskole- och civilingenjörsprogram. Könsfördelningen varierar mellan de olika utbildningsprogrammen, men fakultetens nybörjarstudenter har en relativt jämn könsfördelning.

Rekryteringsinsatser med fokus på ingenjörsprogrammen har de senaste åren gett positiva resultat med en markant ökning av antalet förstahandssökande och antagna studenter. Detta överensstämmer med den nationella trenden. För att öka antalet kvinnor inom STEM samarbetar universitetet med organisationer som till exempel Datatjej.

Vid ingenjörsprogrammen har det under flera år gjorts pedagogiska insatser under de inledande matematikkurserna. Studenterna vid både ingenjör- och kandidatprogram ges möjlighet att läsa en introducerande repetitionskurs i matematik, Basfärdigheter i algebra, som förbereder studenterna inför sina studier. Med hjälp av amanuenser som extralärare får studenterna stöd. Med dessa insatser har genomströmningen ökat.

Under hösten 2025 har en satsning knuten till hållbart studieliv genomförts vid STEM-utbildningarna i form av en gemensam introduktionsdag för alla nybörjarstudenter under första veckan på terminen, och ett pilotprojekt med dialogdukar där studenterna diskuterat studier, lärande och hälsa.

Samverkan med företag och andra externa aktörer är en viktig strategi för att motivera studenter till fortsatta studier och visa på en explicit arbetslivsanknytning. Ett konkret sätt är genom så kallad Cooperative education (Co-op) som idag finns vid flertalet av ingenjörsprogrammen och där planen är att det inom de närmaste åren ska finnas för alla ingenjörsprogram. Co-op innebär att studenter erbjuds sommarjobb och projekt- eller examensarbete knutet till ett företag som är relevant för den ingenjörsinriktning som studenten läser.

Utveckling utbildning krishantering

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

Umeå universitet tilldelades 800 000 kronor av regeringen år 2025 för att delta i uppdraget med att utveckla utbildning inom krishantering inom lärar- och förskolläraryrkesprogrammen. Uppdraget utförs i samarbete med Malmö universitet och Försvarshögskolan, som också är samordnare av uppdraget. Under hösten formerades en styrgrupp och en arbetsgrupp. En nulägesanalys av befintliga utbildningar inom området har påbörjats under året.

Mål för antal examina för vissa utbildningar

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

Regeringen har fastställt särskilda mål för antal utfärdade examina under perioden 2025–2028. Målen gäller ett antal yrkesutbildningar inom de två områdena lärar- och förskolläraryrkesutbildningar respektive hälso- och sjukvårdsutbildningar.

Tabell 6: Antal utfärdade examina för lärar- och förskolläraryrkesutbildningar samt specifika hälso- och sjukvårdsutbildningar för 2025. Tabellen visar även antal utfärdade examina under föregående period, 2021–2024.

	2021	2022	2023	2024	2025	Mål för antal utfärdade examina under 2025–2028
Lärar- och förskolläraryrkesutbildningar ¹	427	484	479	492	495	1 430
kvinnor/män (%)	75/25	70/30	76/24	76/24	77/23	
Hälso- och sjukvårdsutbildningar	412	389	430	425	514	1 945
kvinnor/män (%)	84/16	86/14	89/11	85/15	78/22	

¹Äldre lärarexamina är inkluderade i antalet utfärdade examina för lärar- och förskolläraryrkesutbildningar.

Lärar- och förskollärarytutbildningar

Antal utfärdade examina inom lärar- och förskollärarytutbildningar uppgår till 495 år 2025. Utfallet motsvarar 35 procent av målet för fyraårsperioden 2025–2028. Lärosätet ligger över sin plan för att nå upp till målet för fyraårsperioden.

Förra perioden, 2021–2024, uppnådde Umeå universitet 98 procent av uppsatt mål. Mot bakgrund av minskat söktryck sänktes målet för antal examina för perioden 2025–2028 från 1 882 till 1 430.

Enligt planering ligger antalet examina inom förskollärarytprogrammet och yrkeslärarprogrammet i nivå med föregående år. Inom grundlärarprogrammen och ämneslärarprogrammet minskar antalet examina jämfört med 2024, detta också enligt plan. Att lärosätet ligger över målet beror på att antal examina från speciallärar- och specialpedagogprogrammet har ökat mer än förväntat, 104 examina under 2025 jämfört med 74 under 2024. Söktrycket har under flera år varit högt till utbildningarna och antalet platser har kunnat ökas mer än vad som var känt när periodens mål sattes. Bemanningssituationen för medverkande institutioner har förbättrats under denna tidsperiod, vilket möjliggjort en ökning av antalet platser på utbildningarna.

Hälso- och sjukvårdsutbildningar

Antal utfärdade examina inom hälso- och sjukvårdsutbildningar uppgår till 514 år 2025. Utfallet motsvarar 26 procent av målet för fyraårsperioden 2025–2028. Detta motsvarar lärosätets plan för att nå upp till målet för fyraårsperioden. Antalet examina uppvisar en ökande trend, med högsta antalet noterat under 2025. Att andelen män som examinerats inom hälso- och sjukvårdsutbildningar har ökat jämfört med tidigare år kan troligtvis förklaras med att det från och med 2025 till viss del är andra utbildningsprogram som ingår i redovisningen än föregående period.

För att säkerställa den positiva trenden arbetar de olika utbildningsprogrammen med olika åtgärder för att öka antalet antagna studenter och höja genomströmningen.

Barnmorskeexamina

Barnmorskeprogrammet startar två terminer av tre. Det innebär att antalet examinerade studenter varierar mellan åren. Under 2025 examinerades en kull med 25 studenter vilket är ett bra utfall. En analys av de studenter som inte kommer till kursstart eller som tidigt avbryter sin utbildning visar att studenter nekats tjänstledigt för studier eller inte får studielön under utbildningen från arbetsgivaren, och därför inte har möjlighet att acceptera sin utbildningsplats. Det förekommer också att studenter försöker kombinera utbildning och heltidsarbete under några månader, men tvingas till studieavbrott på grund av för stor belastning.

Biomedicinsk analytiker-examina

För att öka antalet antagna studenter har antagningstalen höjts vid både urval 1 och 2. Flera åtgärder har också genomförts för att stärka genomströmningen. Exempelvis har programmet inlett ett samarbete med Universitetsbiblioteket med fokus på akademiskt skrivande. Dessutom har programmet strävat efter att minska antalet studenter per grupp vid laborativa moment.

Fysioterapeutexamina

Studentunderlaget bedöms i nuläget vara gott och större jämfört med åren 2023–2024. För att säkerställa ett fortsatt högt studentantal har antagningstalen vid urval 1 och 2 höjts. En ökad antagning förväntas leda till fler utfärdade examina, i synnerhet om åtgärden kombineras med andra aktiviteter för att påverka genomströmningen i positiv riktning. Inom programmet har man därför lagt ett särskilt fokus på studenternas trivsel och trygghet genom flera aktiviteter som ska stärka gemenskap och sammanhållning bland studenterna.

Sjuksköterskeexamina

Under 2025 har antalet sjuksköterskeexamina återhämtat sig och nått en mer normal nivå jämfört med åren 2021–2024. För att attrahera fler studenter med högre meritvärde har antalet antagna i urval 1 ökats från 440 år 2021 till 680 studenter år 2025. Utfallet av att ha höjt antagningstalen är positivt, då ett större antal antagna från urval 1 faktiskt påbörjar utbildningen och reservantagningen minskar. Ytterligare en åtgärd som genomförts är att kvoten mellan urvalsgrupperna har ändrats. Färre antas

nu från högskoleprovsgruppen och fler via gymnasiebetyg. Den nya utbildningsplanen har gett positiva effekter i form av att fler studenter stannar kvar på utbildningen och fortsätter till nästa termin. Samtidigt kvarstår utmaningar med att finna VFU-platser, vilket begränsar möjligheten att anta fler studenter, både första-gångsregistrerade och de som kommer åter från uppehåll i studierna.

Specialistsjuksköterskeexamina

Under 2025 var antalet examina högre än under perioden 2021–2023. I en analys av varför studenter inte kommer till kursstart framkom att många avstår från utbildningen eftersom de inte har fått utbildningsbidrag. Antalet antagna i urval 1 har ökats från 387 studenter år 2023 till 575 studenter år 2025. Jämförelsen görs med 2023 eftersom flera specialistsjuksköterskeprogram har programstart vartannat år. Den ökade antagningen genomfördes dels på grund av positiva effekter som setts inom andra program, dels för att tidigt i antagningsprocessen fånga fler studenter med högre meritvärden. Ett tidigt antagningsbesked ger studenterna bättre möjligheter att få beviljad tjänstledighet och planera sin studiegång. I och med en ökning av antalet studenter vid andra universitet har det blivit svårare att ordna VFU-platser på hemorten för studenter från andra delar av landet. Detta kan leda till ett ökat antal studieavbrott.

Breddad rekrytering

Högskolelag (1992:1434), 1 kap 5 §

Enligt Universitets- och högskolerådets jämförelseindex för breddad rekrytering är studentpopulationen vid Umeå universitet neutral och stabil med avseende på könsfördelning, något ökande med avseende på social bakgrund (föräldrars utbildningsnivå) samt har en medelhög underrepresentation av studenter med utländsk bakgrund. Jämförelseindex jämför liknande programutbildningar vid olika lärosäten och baseras på data från SCB och Ladok. Den relativt låga andelen studenter med utländsk bakgrund förklaras med Umeå universitets geografiska rekryteringsbas för programstudenter. En mycket stor andel av Umeå universitets studenter rekryteras från Västerbotten, som har en lägre andel personer med utländsk bakgrund (2024: 21,6 procent jämfört med rikets 35,4 procent). Trenden

är emellertid positiv. Under perioden 2007–2024 gick underrepresentationen från mycket hög till medelhög.

Även om rekryteringsläget på övergripande nivå är tillfredsställande för Umeå universitet har de olika fakulteterna och Lärarhögskolan egna utmaningar, dels med att rekrytera studenter med utländsk bakgrund, dels med att jämna ut könsfördelningen på enskilda program. Den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten ser det tekniskt-naturvetenskapliga basåret som ett sätt att långsiktigt bredda rekryteringen på sina utbildningar. Den humanistiska fakulteten ser sitt breda kursutbud av fristående kurser, som till stor del erbjuds på distans, som ett sätt att erbjuda flexibla vägar till högre utbildning. Den medicinska fakulteten använder sig av decentraliserade utbildningsformer för att nå ut till nya studentgrupper, framför allt i Norrlands inland. Lärarhögskolan erbjuder arbetsintegrerade program för att bredda rekryteringen.

Studieavgifter för tredjelandsstudenter

Regleringsbrev 2025, I:2 Universitet och högskolor

Tredjelandsstudenterna bidrar på ett positivt sätt till universitetets internationella miljö och till ökad kvalitet på utbildningarna.

Sedan avgiftsreformen infördes har antalet tredjelandsstudenter ökat varje år, med undantag för 2017 och 2019. Under 2025 studerade 403 tredjelandsstudenter vid universitetet. Det är en ökning med 7 procent från föregående år och det högsta antalet någonsin. Åtgärder som Migrationsverket vidtagit för att effektivisera viseringsprocessen, att Umeå universitet har utvecklat sina processer och sin kommunikation till denna grupp studenter samt samarbetet mellan Migrationsverket och Umeå universitet har haft en positiv inverkan på antalet studenter. Umeå universitet antar inte tredjelandsstudenter genom separat antagning, och således har sådan antagning inte påverkat den studieavgiftsfinansierade verksamheten

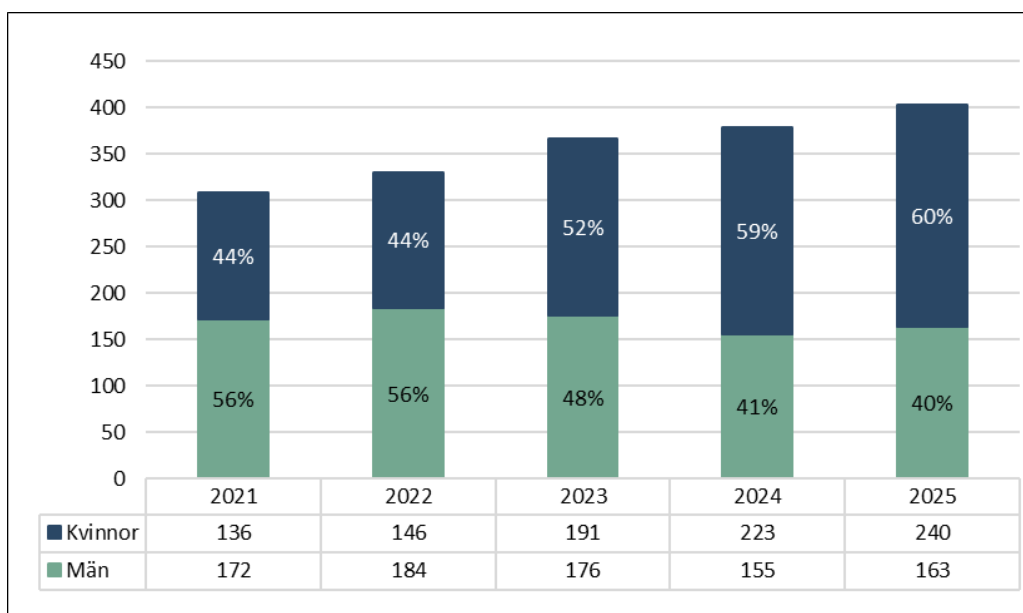


Diagram 4: Antal tredjelandsstudenter vid Umeå universitet under perioden 2021–2025.

Under 2025 har 220 tredjelandsstudenter deltagit i utbildning inom ett utbytesavtal, vilket är en mindre ökning från föregående år.

Under 2025 har universitetet handlagt 129 återbetalningsärenden och det är en ökning med 52 ärenden jämfört med föregående år. Detta kan bero på att många återbetalningsärenden kom från länder där Migrationsverket gör strängare kontroller, vilket fördröjer handläggningstiden. Majoriteten av de studenter som ansökt om återbetalning har gjort det på grund av att de har fått avslag på ansökan om uppehållstillstånd eller på grund av försenad handläggning av ansökan om uppehållstillstånd.

Totalt hade 95 tredjelandsstudenter stipendier för någon del av studieavgiften under 2025 (inklusive Svenska institutets stipendier), vilket motsvarar 24 procent av det totala antalet tredjelandsstudenter. Antalet stipendier för studieavgifter är lågt i jämförelse med antalet avgiftsbetalande studenter vid universitetet. Bland antagna studenter som avstår från att påbörja studier vid Umeå universitet anges avsaknad av stipendium som den huvudsakliga anledningen. Fler stipendier skulle kunna öka möjligheten att rekrytera fler kvalificerade studenter till universitetets engelskspråkiga program.

De mest populära masterprogrammen under 2025 var Masterprogrammet i affärsutveckling och internationalisering (36 studenter), Interna-

tionella ekonomiprogrammet (29 studenter), Masterprogrammet i folkhälsovetenskap (27 studenter), Masterprogrammet i redovisning (25 studenter) samt Masterprogrammet i management (25 studenter).

Arbetsintegrerad lärarutbildning

Regleringsbrev 2025, 1:35 avseende anslag 2:64

Umeå universitet erbjuder grundlärarprogrammet med inriktning mot fritidshem och med inriktning mot årskurs 4–6 som arbetsintegrerade lärarutbildningar (AIL).

Antal helårsstudenter med inriktning mot fritidshem har ökat 2025 jämfört med 2024. Ökningen beror bland annat på att lärosätet haft tre kullar med arbetsintegrerad lärarutbildning jämfört med två under 2024. Vidare är kvarvaron på programmen fortsatt mycket god. Positivt är att för varje antagningsomgång har andelen män ökat. Detta kan bero på att fler kommuner är aktiva i studentrekryteringen.

Antal helårsstudenter med inriktning mot årskurs 4–6 har minskat jämfört med 2024. Detta beror på att programstrukturen år 2023 och 2024 innehöll två kurser på sommaren, vilket medförde att studenterna dessa år läste 52,5 högskolepoäng till skillnad från år 2025 när de läste 45 högskolepoäng.

Tabell 7: Antal helårsstudenter inom arbetsintegrerad lärarutbildning 2024–2025.

Antal helårsstudenter	2024	2025
Grundlära­r­pro­gram­met, in­rik­tn­ing årskurs 4 och 6 kvinnor/män (%)	11 85/15	9 86/14
Grundlära­r­pro­gram­met, in­rik­tn­ing fritidshem kvinnor/män (%)	30 81/19	55 75/25

Prognos för 2026 är 70 helårsstudenter och baseras dels på antal registrerade aktiva studenter på sista kursen höstterminen 2025, dels på att en antagningsomgång planeras till höstterminen 2026.

Tabell 8: Utveckling av antal sökande till arbetsintegrerad lärarutbildning 2021–2025.

Antal sökande	2021	2022	2023	2024	2025
Grundlära­r­pro­gram­met, in­rik­tn­ing mot årskurs 4 och 6 kvinnor/män (%)	195 72/28	-	-	-	-
Grundlära­r­pro­gram­met, in­rik­tn­ing mot fritidshem kvinnor/män (%)	-	192 74/26	-	244 75/25	203 67/33

Lärosätet genomför arbetsintegrerad lärarutbildning i samverkan med skolhuvudmän. Samverkan sker med 28 skolhuvudmän från Heby kommun i söder till Pajala kommun i norr. Att utbildningen ges på distans med några fysiska träffar per termin i Umeå kan förklara varför kommuner utanför länets gränser väljer att samverka med Umeå universitet. En annan anledning kan vara att behöriga lärare på fritidshem fortfarande är få i många kommuner. Universitetet har efter samråd med Luleå tekniska universitet marknadsfört arbetsintegrerad lärarutbildning med inriktning mot fritidshem till kommuner i Norrbotten. Detta för att Luleå tekniska universitet i nuläget inte erbjuder denna utbildning. De kommuner som samverkar med lärosätet för första gången är kommunerna Pajala, Heby och Kalix.

Utbildningen organiseras med två veckodagar för undervisning och tre dagar för arbete på skolan. Veckodagar för undervisning har varierat för olika studentkullar dels för att underlätta rektorers möjlighet att anställa fler studenter på samma skola, dels för att studenter har efterfrågat att studiedagar bör ligga i anslutning till helg. Inför planering av arbetsintegrerad lärarutbildning med inriktning mot årskurs 4–6, som ska erbjudas hösten 2026, genomfördes en utredning. Motivet till utredningen var att möta studenters önskan om ett program utan sommarkurser samt att, i enlighet med

Antal sökande till Grundlära­r­pro­gram­met med in­rik­tn­ing mot fritidshem som arbetsintegrerad lärarutbildning har minskat med 41 från föregående år. En förklaring kan vara att årets omgång genomförs i samverkan med 9 skolhuvudmän som tillsammans erbjöd 32 anställningar, till skillnad från föregående år när 17 skolhuvudmän tillsammans erbjöd 64 anställningar. Grundlära­r­pro­gram­met, in­rik­tn­ing mot årskurs 4–6 har inte erbjudits sedan 2021 och har således inte haft några sökande.

regleringsbrevet, integrera verksamhetsförlagd utbildning i skoltjänstgöringen. I förslaget på programstruktur integrerades 15 högskolepoäng verksamhetsförlagd utbildning i skoltjänstgöringen parallellt med ämneskurs. Sommarkurserna kunde därigenom läggas inom ramen för ordinarie terminstider. Skolhuvudmännen ställde sig positiva till förändringen. Inför programstart hösten 2026 blev det inte aktuellt att genomföra förändringen, men förhoppningsvis blir det möjligt på kommande arbetsintegrerade lärarutbildningar.

Betydelsen av kommunikation och goda relationer är en viktig erfarenhet. Att löpande ha dialog med studenterna om upplägget av studier, och arbetet för att återkoppla till kommande kursansvariga och till berörda funktioner hos medverkande skolhuvudmän, är betydelsefullt.

För framtiden är det viktigt att arbetsintegrerad lärarutbildning fortsätter att erbjudas utifrån skolhuvudmännens behov, samt att erbjuda samma inriktning i flera antagningsomgångar. Detta ger universitetslärare bättre förutsättningar att utveckla kursupplägget baserat på kursutvärderingar och erfarenheter från tidigare omgångar. Utvecklingsområden är att få fler undervisningsinslag som stärker kopplingen mellan teori och praktik samt att utveckla upplägget av verksamhetsförlagd utbildning.

Kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning

Regleringsbrev 2025, I:35 avseende anslag 2:64

Kompletterande lärar- och förskol-lärarytutbildning

Den kompletterande lärar- och förskollärarytutbildningen Utlandsutbildade lärares vidareutbildning (ULV) riktar sig till personer som redan har en avslutad lärarytutbildning från ett annat land eller en utländsk akademisk examen inom ett ämnesområde som motsvarar svenska skolämnen. Syftet är att ge dessa individer möjlighet att uppnå behörighet för undervisning i svensk skola eller förskola.

De studenter som antas till ULV utgör en heterogen grupp med varierande bakgrund. Vissa studerar mot en svensk lärarexamen, medan andra, efter beslut från Skolverket, kompletterar tidigare studier för att kunna ansöka om svensk lärarlegitimation. Studenternas erfarenheter skiljer sig åt vad gäller tid i Sverige, språklig nivå och tidigare utbildning. En del har lärarytutbildning från hemlandet, medan andra har en akademisk examen utan direkt koppling till läraryrket. Dessa olikheter påverkar både deras förståelse av det svenska skolsystemet och deras förutsättningar att genomföra högskolestudier i Sverige.

För varje student tas en individuell studieplan fram, baserad på tidigare utbildning och yrkeserfarenhet. Arbetet med antagning, validering och planering kräver omfattande vägledning och specialistkompetens, särskilt eftersom studieplanerna ofta behöver justeras under utbildningens gång. Majoriteten av studenterna behöver dessutom lärarförberedande kurser med fokus på det svenska skolsystemet och lärarens professionella uppdrag.

Från och med antagningen hösten 2025 har ett obligatoriskt språkprov i svenska införts som en del av antagningsprocessen. Provet består av både muntliga och skriftliga moment. Studenter som inte klarar provet, eller väljer att avstå, inleder sina ULV-studier med kursen *Svenska för utlandsutbildade lärare och akademiker*, 30 högskolepoäng. Inför höstterminen 2025 har även kursen *Utbildningens villkor och sam-*

hälleliga funktion (UVK) för ULV, 7,5 högskolepoäng, blivit obligatorisk för samtliga ULV-studenter.

Under året har 19 studenter tagit ut en lärarexamen. Det finns även en studentgrupp som har slutfört sina studier efter ett kompletteringsbeslut från Skolverket. Detta har inte lett till en ny examen, men har möjliggjort ansökan om lärarlegitimation. Totalt har 21 studieavbrott registrerats. Orsakerna till avbrott varierar och är heller inte alltid kända, men vanliga skäl är svårigheter att kombinera studier med arbete och familjesituation. Vid några tillfällen har studenter valt att avsluta sina studier vid Umeå universitet för att i stället fullfölja dem vid ett annat lärosäte. Utbildningen följs kontinuerligt upp genom kursutvärderingar efter varje avslutad kurs, i enlighet med universitetets kvalitetssystem.

Tabell 9: Antal sökande, antagna och helårsstudenter perioden 2023–2025.

	2023	2024	2025
Sökande	89	67	108
kvinnor/män (%)	80/20	75/23	83/17
Antagna	40	41	15
kvinnor/män (%)	82/18	76/24	87/13
Helårsstudenter	32	32	23
kvinnor/män (%)	84/16	82/18	81/19

Kompletterande lärarytutbildning

Den kompletterande lärarytutbildningen vänder sig till läkare med examen från ett land utanför EU/EES-området eller Schweiz. Den är utformad för att komplettera den ursprungliga utbildningen genom en kombination av medicinska kunskaper och praktiska färdigheter som krävs för att arbeta som läkare i Sverige. Under 2025 var det totala antalet sökande 313 personer fördelat på 109 sökande under våren och 204 sökande under hösten. Av de sökande antogs totalt 26 studenter.

Antalet helårsstudenter uppgick 2025 till 10. Ingen student har hunnit slutföra utbildningen under 2025. 4 studenter har registrerats för studieavbrott under året. Samtliga av dessa avbrott är gjorda då studenterna skrivit godkänt på det nivåtest i svenska som hålls första veckan på terminen. Vid godkänt test uppfyller de behörighetskraven för termin 2 på programmet och erbjuds stå över termin 1. Om studenten tackar ja till att stå över termin 1 registreras ett studieavbrott.

Tabell 10: Antal sökande, antagna och helårsstudenter perioden 2023–2025. Siffror för sökande och antagna 2023–2024 ingår inte då programmet lades ner för omarbeting.

	2023	2024	2025
Sökande	-	-	313
<i>kvinnor/män (%)</i>			42/58
Antagna	-	-	26
<i>kvinnor/män (%)</i>			77/23
Helårsstudenter	13,5	3	10
<i>kvinnor/män (%)</i>	60/40	71/29	77/23

Erfarenheter av studenternas språkkunskaper i svenska i den tidigare kompletteringsutbildningen har bidragit till att första terminen på det nya programmet med start våren 2025 endast fokuserar på språk. Studenterna ges möjlighet att genomföra ett nivåtest i svenska, för att vid godkännande direkt bli behöriga till termin 2. De studenter som inte uppnår godkänt på nivåtestet läser språk hela första terminen. Detta upplägg i början av kompletteringsutbildningen är en åtgärd för att utjämna den stora variation av språkkunskap som varit en problematik i det tidigare programmet. Terminerna i kompletteringsutbildningen utvärderas separat, skriftligt eller muntligt. För termin 3–5 som är integrerad med det ordinarie läkarprogrammet kommer studenterna att utvärdera kursen enligt läkarprogrammets rutiner.

Kompletterande psykologutbildning

För personer med utländsk psykologutbildning bedrivs den kompletterande utbildningen som ett kurspaket omfattande 90 högskolepoäng fördelat på sex delkurser. Baserat på varje komplettants kompletteringsbehov i relation till de nationella examensmålen upprättas en individuell studieplan som löpande utvärderas och kan förändras om ytterligare kompletteringsbehov bedöms finnas. Baserat på den individuella studieplanen bedrivs utbildningen i hög grad genom samläsning med Psykologprogrammets ordinarie kurser vid lärosätet.

Den sedan tidigare observerade trenden med få som startar utbildningen i förhållande till antalet sökande och behöriga fortsätter. Inför vårterminen 2025 sökte 24 personer, varav 5 var behöriga till utbildningen. 4 personer antogs och påbörjade utbildningen. Studenterna upplever utbildningen som mycket positiv. Vad som kan tillskrivas utbildningens innehåll och vad som hör ihop med möjligheten att kunna komplettera

är dock oklart. Uppföljning av kompletteringsutbildningen sker i enlighet med lärosätets kvalitetssäkringssystem. Samordning och ett kontinuerligt erfarenhetsutbyte sker mellan de tre lärosäten (Uppsala universitet, Lunds universitet och Umeå universitet) som ger utbildningen, vilket får anses vara en del av en löpande utvärdering.

Tabell 11: Antal sökande, antagna och helårsstudenter perioden 2023–2025.

	2023	2024	2025
Sökande	28	21	24
<i>kvinnor/män (%)</i>	82/18	95/5	92/8
Antagna	2	5	4
<i>kvinnor/män (%)</i>	100/0	100/0	75/25
Helårsstudenter	0,8	3,5	4,8
<i>kvinnor/män (%)</i>	100/0	100/0	88/12

Följande generella erfarenheter har dragits under 2025:

- Validering och utarbetande av individuella studieplaner är fortsatt tids- och resurskrävande.
- Andelen ej behöriga sökande är väldigt stor. Sannolikt är det många som inte har klart för sig vad det är för utbildning de söker till. Det stora antalet sökande gör att mycket tid måste läggas på behörighetsprövning.
- Kompletteranderna är generellt fortsatt väldigt studiemotiverade och genomströmningen hög. Dock finns tendenser till sämre genomströmning.
- Utbildningen har till viss del attraherat svenskar som läst psykologutbildning utomlands, något som sannolikt inte var avsikten med förordningen. Denna andel av studenter ökar.

Kompletterande socionomutbildning/utbildning i socialt arbete

Umeå universitet fick i december 2016, tillsammans med universiteten i Stockholm, Malmö och Göteborg, i uppdrag från Utbildningsdepartementet att ge kompletteringsutbildning för personer med utländsk examen i socialt arbete. Umeå universitet erbjuder fyra terminers studier tillsammans med övriga studenter på Socionomprogrammet. Utbildningen mynnar ut i en högskoleexamen i socialt arbete, med möjlighet att söka in till senare del av program.

De senaste åren har det varit ett lågt söktryck på kompletteringsutbildningen för personer med utländsk examen i socialt arbete. Inför hösten 2025 sökte fyra personer men ingen var behörig att kunna påbörja utbildningen. Vid de andra lärosätena har man liknande erfarenheter, ett lågt söktryck och endast ett fåtal har påbörjat utbildningen.

Tabell 12: Antal sökande, antagna och helårsstudenter perioden 2023–2025.

	2023	2024	2025
Sökande	2	3	4
Antagna	0	0	0
Helårsstudenter	0,5	0	0

Decentraliserad vårdutbildning

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

Höstterminen 2025 gjordes det första intaget på det decentraliserade specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktsköterska. Detta specialistsjuksköterskeprogram decentraliserades till orterna Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Åsele och Skellefteå.

Intag på det decentraliserade sjuksköterskeprogrammet till södra Lapplands åtta kommuner har fortgått med intag varje termin sedan hösten 2023. Likaså var det för andra gången intag på Biomedicinsk analytikerprogrammet höstterminen 2025 på orterna Luleå och Östersund och på Barnmorskeprogrammet på orterna Gällivare och Luleå i Norrbotten, Lycksele och Skellefteå i Västerbotten, Sundsvall och Örnsköldsvik i Västernorrland samt Östersund i Jämtland. Planeringen har påbörjats för decentralisering av specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot ambulanssjukvård till Sundsvall i Västernorrland och Östersund i Jämtland med första intag vårterminen 2027.

Tabell 14: Antal helårsstudenter (HST) 2025 samt prognos för antal helårsstudenter (HST) 2026–2027 vid decentraliserade utbildningar.

Program	Antal HST 2025	Prognos HST 2026	Prognos HST 2027
Barnmorskeprogrammet	15,8	21,5	22,3
Biomedicinsk analytikerprogrammet	11,9	24,3	37,3
Sjuksköterskeprogrammet	29,7	6,1	5,5
Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktsköterska	2,6	31,5	30,4
Totalt	60,0	83,4	95,5

Antalet registrerade studenter på nybörjarplatser på de decentraliserade vårdutbildningarna har inte ökat, utan platserna inryms i tidigare volym. Detta beror på att tillgången till platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är densamma och inte ger möjlighet till någon utökning av nybörjarplatser. Antal helårsstudenter förväntas dock öka genom förbättrad genomströmning.

Dialog och samverkan är av stor betydelse. Samverkan med hälso- och sjukvården om VFU har intensifierats i samband med decentraliseringen av vårdutbildningar. Samverkan med avnämare sker fortlöpande vid uppföljnings- och planeringsträffar enligt den samverkansstruktur som finns stipulerad i VFU-avtalen. Vid dessa träffar uppdateras kommuner och regioner på hur många studenter som termin för termin omfattats av satsningen. Det är ett stort intresse från decentraliseringsorterna och viljan har varit god från hälso- och sjukvården på orterna att tillgodose behovet av platser för VFU. Förhoppningen om att decentraliserade vårdutbildningar ska bidra till att lösa kompetensförsörjningsbristen är stor. Decentralisering av fler vårdutbildningar inom andra bristyrken efterfrågas från hälso- och sjukvården. Lärcentrum på decentraliseringsorterna är en viktig resurs för studenternas studier. Studenter kan förutom att studera i god studiemiljö även skriva tentamen vid lärcentrum.

Tabell 13: Redovisade tillkommande kostnader 2025 inklusive overheadkostnader, tusen kronor.

Kostnader	2025
Marknadsföring	218 312
Projektleddare	247 573
Ersättning till institutioner	1 036 526
Samverkan	1 601
Metodträning	7 146
Totalt	1 511 159

Särskilda åtaganden

Decentraliserad utbildning

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

Umeå universitet erhåller årligen särskilda medel för decentraliserad utbildning. För dessa medel ska universitetet anordna decentraliserad utbildning motsvarande minst 100 helårsstudenter. I tilldelade medel ingår även medel för ökade kostnader för läkarutbildning på fyra studieorter; förutom i Umeå bedrivs (från och med termin 6) utbildning i Sunderbyn, Östersund och Sundsvall. De decentraliserade utbildningar, utöver vårdområdet, som gavs under 2025 var yrkeslärarutbildning i Skellefteå, ett antal fristående kurser inom samiska i Östersund samt arktisk vetenskap och ekologi i Abisko och Kiruna.

Under 2025 har 101 helårsstudenter finansierats av de särskilda medlen för decentraliserad utbildning. Av dessa helårsstudenter var 89 procent kvinnor och 11 procent män. Den ojämna könsfördelningen beror främst på att en stor del av utbildningarna återfinns inom vårdområdet, i synnerhet inom sjuksköterskeutbildningen. Den totala kostnaden för 2025 uppgick till 19,7 miljoner kronor (2024: 18,4 mnkr) varav 12,7 miljoner kronor avser 101 helårsstudenter samt 7,0 miljoner kronor avser läkarutbildning på fyra orter.

Tabell 15: Antal helårsstudenter och kostnad för decentraliserad utbildning (miljoner kronor) perioden 2021–2025.

DEC-utbildning	2021	2022	2023	2024	2025
Helårsstudenter	101	100	100	101	101
kvinnor/män (%)	89/11	89/11	87/13	89/11	89/11
Kostnad	12,5	12,0	13,0	11,7	12,7

Utbildning i samiska och meänkieli

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

Studenterna vid de behörighetsgivande kurserna har varierande förkunskaper. Majoriteten är nybörjare men många är språkbärare och talar språken för vardagsbruk.

Skolverket har visat ett utökat intresse för samiska och meänkieli och gett Umeå universitet i uppdrag att skapa kurser som framför allt riktar sig till förskollärare. Fyra nya kurser om ”förutsättningar för språk- och kunskapsutvecklande

arbetssätt i förskolan” och ”språkutvecklande teman och aktiviteter i den flerspråkiga förskolan” utvecklades och genomfördes 2024–2025 med samiska eller meänkieli som fokus. Under höstterminen 2025 skickade Skolverket en ny anbudsförfrågan om uppdragsutbildning, denna gång ”i syfte att stärka förskollärares kunskaper i samiska”. Umeå universitets anbud accepterades.

Samiska

Kurser i samiska erbjuds med start vartannat år. Alla kurser ges på halvfart och de är helt eller till stor del nätbaserade. Det stora intresset för de behörighetsgivande kurserna i lule-, nord- och sydsamiska håller i sig. Under våren 2025 gavs kvalifikationskurserna om 15 högskolepoäng i lule-, nord- och sydsamiska som grundar sig på nybörjarkurserna om 15 högskolepoäng i lule-, nord- och sydsamiska som gavs hösten 2024. Antalet registrerade studenter som klarade av en hel kurs var relativt hög. Våren 2025 gavs även examensarbetskurser i samiska språk för magister- och masternivå.

Hösten 2025 började kurser om 30 högskolepoäng på grundnivå i intervallet 1–30 högskolepoäng i både språk (lule- och sydsamiska) och kulturstudier. Även en C-kurs i samisk språkvetenskap och den populära Fatta Sápmi-kursen gavs under hösten. Flera kurser i nordsamiska och samiska kulturstudier på olika nivåer ställdes in på grund av att lärare eller behöriga sökande saknades.

Personalläget är fortsatt bekymmersamt. En tillsvidareanställd adjunkt (nordsamiska) har en doktorandanställning. En lektor i samiska studier har varit tjänstledig 85 procent. Under våren eller sommaren 2026 kommer dessutom professorn med språkvetenskaplig inriktning (sydsamiska) och en lektor i samiska studier att gå i pension.

Ett försök att rekrytera lärare i nordsamiska attraherade inga sökande. I rekryteringssammanhang är konkurrensen från de norska lärosätena stor. Ledningen för Institutionen för språkstudier ser rekrytering och ämnesutveckling i samiska som ett högst prioriterat område. Samarbetet med Vårdduo, centrum för samisk forskning, har förstärkts.

Tabell 16: Erbjudna platser, antal sökande och helårsstudenter samt helårsprestationer i samiska perioden 2021–2025. Uppgifterna har uppdaterats historiskt på grund av att metoden för datauttag har justerats.

Samiska	2021	2022	2023	2024	2025
Erbjudna platser	448	357	476	520	439
Sökande	867	670	532	1 226	513
Helårsstudenter	40	45	40	58	39
kvinnor/män (%)	80/20	76/24	78/21	75/25	80/20
Helårsprestationer	29	25	27	33	21
kvinnor/män (%)	83/17	77/23	77/23	75/25	78/22

Meänkieli

I meänkieli erbjuds varje år behörighetsgivande kurser. Söktrycket på nybörjarkursen är gott, men genomströmningen är endast cirka 50 procent. Under våren 2025 gavs ingen kvalifikationskurs.

Kurser i intervallet 1–30 högskolepoäng erbjuds med start varannan höst. Under hösten 2025 erbjöds en sådan om 15 högskolepoäng. Den andra halvan erbjöds vårterminen 2026.

Efter nyrekrytering av en adjunkt under hösten 2025 kommer den planerade utbyggnaden av kursutbudet äntligen att genomföras.

Tabell 17: Erbjudna platser, antal sökande och helårsstudenter samt helårsprestationer i meänkieli perioden 2021–2025.

Meänkieli	2021	2022	2023	2024	2025
Erbjudna platser	250	186	205	95	180
Sökande	313	228	219	75	205
Helårsstudenter	31	26	26	9	19
kvinnor/män (%)	77/23	75/25	73/27	74/26	84/16
Helårsprestationer	26	6	20	7	8
kvinnor/män (%)	77/23	74/26	78/22	76/24	81/19

ALF-ersättningen

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

ALF-ersättningen är avsedd att finansiera regionernas medverkan i läkarutbildningen och den kliniska forskningen samt syftar enligt ALF-avtalet till att säkerställa hög kvalitet i utbildning och forskning kopplad till hälso- och sjukvården. ALF-ersättningen till Umeå universitet för år 2025 uppgick till 315,5 miljoner kronor, varav 287,2 miljoner kronor tilldelades Region Västerbotten. Av resterande medel har, via Region Västerbotten, 9,9 miljoner kronor fördelats till Region Norrbotten, 9,3 miljoner kronor till Region Jämtland Härjedalen och 9,1 miljoner kronor till Region Västernorrland, i enlighet med det hängavtal till det regionala ALF-avtalet som tecknats mellan nämnda regioner, Umeå universitet och Region Västerbotten.

Som framgår av tabell 18 har regionerna totalt förbrukat 316,6 miljoner kronor under år 2025, vilket innebär en överförbrukning på 1,1 miljoner kronor. Inför 2025 överfördes ett ackumulerat överskott på 9,5 miljoner kronor, härörande från tiden fram till och med 2014, när

det var tillåtet att spara överskott. Till följd av det negativa resultatet på 1,1 miljoner kronor 2025, överförs således 8,4 miljoner kronor i ackumulerat överskott till 2026. Det ackumulerade överskottet är bokfört inom Region Västerbotten

Tabell 18: ALF-ersättningens kostnadsfördelning perioden 2023–2025, tusen kronor.

ALF	2023	2024	2025
Lokalkostnader	68 731	59 632	60 763
Lönekostnader	201 560	200 611	204 099
Övriga kostnader	47 343	48 501	51 753
Totalt	317 633	308 743	316 615

Totalt antal helårsstudenter på läkarutbildningen år 2025 var 1 232, vilket kan jämföras med 1 170 helårsstudenter som angavs som uppdrag i Umeå universitets regleringsbrev för år 2025. Ökningen jämfört med föregående år förklaras främst av att genomströmningen för studentgrupperna antagna vårterminen 2023, höstterminen 2023 och vårterminen 2024 är högre, vilket delvis förklaras av färre avhopp än tidigare.

Tabell 19: Antal helårsstudenter vid läkarutbildningen perioden 2023–2025.

ALF	2023	2024	2025
Helårsstudenter	1 191	1 190	1 232
kvinnor/män (%)	59/41	60/40	60/40

TUA-ersättningen

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

TUA-ersättningen är avsedd att finansiera regionens medverkan i tandläkarutbildningen och den odontologiska forskningen samt syftar enligt TUA-avtalet till att säkerställa hög kvalitet i utbildning och forskning kopplad till tandvården.

Den statliga TUA-ersättningen till Umeå universitet för år 2025 uppgick till 80,9 miljoner kronor. Förbrukningen år 2025 uppgick till 85,9 miljoner kronor, vilket innebär ett underskott på 5,0 miljoner kronor. Det ackumulerade överskottet om 2,7 miljoner kronor övergår därmed till ett ackumulerat underskott om 2,3 miljoner kronor. Underskottet kan huvudsakligen hänföras till en högre förbrukning inom forskningsverksamheten än budgeterat, samtidigt som tidigare underskott inom grundutbildningen inte har reducerats i motsvarande takt.

Tabell 20 TUA-ersättningens kostnadsfördelning perioden 2023–2025, tusen kronor.

TUA	2023	2024	2025
Lokalkostnader	7 503	7 614	7 881
Lönekostnader	39 021	40 897	35 721
Övriga kostnader	36 148	35 633	42 287
Totalt	82 672	84 144	85 889

Totalt antal helårsstudenter på tandläkarutbildningen år 2025 var 346, vilket kan jämföras med 360 helårsstudenter som angavs som uppdrag i Umeå universitets regleringsbrev för år 2025. Antalet helårsstudenter har ökat jämfört med föregående år och ligger därmed närmare uppdraget. Underproduktionen tidigare år förklaras främst av att ett antal studenter i kullarna antagna 2020 och 2022 inte har genomfört utbildningen enligt plan eller har avbrutit sina studier, vilket kan ha samband med pandemieffekter. Eftersom tandläkarprogrammet är långt påverkar bortfall på senare terminer utbildningsvolymen under flera år och kan inte fullt ut kompenseras genom ökade antagningar till termin 1.

Den ökade volymen under 2025 visar att vidtagna åtgärder för att öka antagningen till första terminen har haft viss effekt.

Tabell 21: Antal helårsstudenter vid tandläkarutbildningen perioden 2023–2025.

TUA	2023	2024	2025
Helårsstudenter	332	326	346
kvinnor/män (%)	67/33	66/34	66/34

Kulturskoleklivet

Regleringsbrev 2025, I:35 avseende anslag 2:64

Umeå universitet har bedrivit regeringsuppdraget Kulturskoleklivet sedan 2018. Institutionen för estetiska ämnen erbjuder ett flexibelt kursutbud som utvecklats för att passa verksamma eller blivande lärare i kulturskolan. Kursutbudet är valbart och varierat där distanskurser med olika studietakt kan anpassas till studerandes olika behov. Kurser i tre nivåer (90 högskolepoäng) är inrättade inom huvudområdet estetiska ämnen och har en progression mot filosofie kandidatexamen med inriktning mot kulturskolepedagogik.

Under 2025 har sammanlagt 17 kurser erbjudits, med inriktning mot kulturskolepedagogik inom slöjd, bild, musik, drama, dans samt ämnesintegrerat. Antalet studerande var något över planeringstalet 20 helårsstudenter.

Sommarkurser är populära och representerar ungefär hälften av antalet helårsstudenter trots att fler kurser erbjuds på vår- respektive hösttermin. Flertalet kurser gavs på kvartsfart, men även halvfart förekom. En kandidatuppsatskurs erbjöds. Majoriteten av de studerande är i de flesta kurser kvinnor, utom kurser i musikproduktion där majoriteten är män. De flesta sökande är behöriga genom studiemeriter, några få blir behöriga genom behörighetsprov. Antagning och arbete med digitalt behörighetsprov har genomförts med hög kvalitet och under kontrollerade former. Vissa studerande får arbete i kulturskolan efter studierna även om man inte slutfört 90 högskolepoäng. En stor utmaning ligger i att locka fler studerande till studier mot kandidatexamen samt att nå pedagoger som redan är anställda till studier.

Under 2025 har universitetet betonat samverkan med kulturskolorna som en viktig del i utvecklingsarbetet inom Kulturskoleklivet. Med målet att nå ut till verksamheterna har arbetet fokuserat på samarbete och kommunikation. En nätverksträff har anordnats på temat kompetensförsörjning. Flera chefer och företrädare för kulturskolan och kulturen i norra regionen deltog. Nätverket kommer att fortsätta att arbeta för rekrytering av pedagoger till norra regionen. I samverkan med regionansvariga för kulturskolan i norra regionen har universitetet med gott resultat också utvecklat och prövat uppsökande fortbildningsinsatser i bland annat dans och AI. Bedömningen är att aktiviteter utanför det ordinarie kursutbudet ökar värdet av Kulturskoleklivet för avnämarna. Ökad kontakt med lärosätet kan även locka fler av kulturskolans pedagoger att studera de kurser som ges i Umeå.

Samordnare för Kulturskoleklivet vid universitetet har under 2025 deltagit i styrelsearbete för Kulturskolerådet som företräder kulturskolornas intressen på nationell nivå. Dialoger med övriga lärosäten har fortsatt och där har frågan om Stockholms universitets avveckling av Kulturskoleklivet varit central. Detta har bidragit till diskussioner om förändringar av uppdraget, för att säkerställa att Kulturskoleklivet kan fortleva med samma kvalitet, ämnesutbud och geografiska spridning i landet.

Utveckling av VFU i lärarutbildningen

Regleringsbrev 2025, I:35 avseende anslag 2:64

Under 2025 har Umeå universitet, i nära samarbete med medverkande kommuner, arbetat i enlighet med VFU-avtalet som trädde i kraft 1 juli 2024. Under hösten har en utvärdering av VFU-avtalet genomförts i samråd med den strategiska gruppen för verksamhetsförlagd utbildning. Utvärderingen visar att avtalet i huvudsak fungerar väl.

I och med detta nya avtal är övningsskoleverksamheten fullt integrerad i den ordinarie strukturen för den verksamhetsförlagda utbildningen inom förskollärar- och lärarutbildningarna.

Umeå universitet har övningsskolor och övningsförskolor i alla reguljära lärarprogram där verksamhetsförlagd utbildning ingår. Verksamheten har fortsatt fokus på att koncentrera placeringar av flera studenter till samma skola eller förskola, vilket skapar bättre förutsättningar för samverkan och kvalitet. Totalt har 73 helårsstudenter deltagit i övningsskoleverksamheten under 2025, varav 48 procent är kvinnor och 52 procent är män.

Att inte alla studenter har genomfört sin verksamhetsförlagda utbildning på övningsskolor och övningsförskolor beror främst på två faktorer. För det första erbjuds vissa program på distans, vilket innebär att studenterna genomför sin verksamhetsförlagda utbildning utanför lärosätets avtalsområde och där övningsskolor och övningsförskolor inte alltid finns tillgängliga. För det andra råder det brist på handledare inom vissa ämnen för ämneslärarstudenter, vilket medför att placering på andra skolor än övningsskolor ibland är nödvändig.

Samverkansorganisationen som består av kontaktpersoner vid lärosätet och skolhuvudmän fortsätter att spela en viktig roll för den långsiktiga utvecklingen av samverkan och kompetensutveckling.

Den uppdragsfinansierade handledarutbildningen för handledare på övningsskolor och övningsförskolor har erbjudits för femte gången, denna gång i samverkan med arbetsintegrerad lärarutbildning. Utbildningen omfattar 7,5 högskolepoäng och består av två delar, handledningssamtal och bedömning. Under vårterminen 2025 deltog 36 personer i utbildning i handledarsamtal; 92 procent var kvinnor och 8 procent var män. Under höstterminen 2025 deltog 22 personer i utbildning i bedömning; 95 procent var kvinnor och 5 procent var män.

Under hösten har samverkansdagar genomförts för rektorer och kontaktpersoner vid lärosätet, med syfte att främja erfarenhetsutbyte och stärka samverkan. Dessa dagar utgör en viktig del i arbetet med att utveckla samarbetet mellan lärarutbildningen och skolhuvudmännen. Samverkansdagarna bidrar dessutom till att stärka skolors och förskolors interna arbete med verksamhetsförlagd utbildning.

Under våren 2025 genomförde en delegation med representanter från universitetet och medverkande skolhuvudmän ett besök vid Vasa övningsskolor och Åbo Akademi. Syftet var att stärka samarbetet och etablera kontakter för att främja övningsskoleverksamheten och den verksamhetsförlagda utbildningen. Besöket resulterade i flera värdefulla idéer som nu analyseras vidare med ambitionen att anpassa och implementera utvalda aktiviteter.

VFU i vårdutbildningar

Regleringsbrev 2025, I:35 avseende anslag 2:64

De medel som tilldelades Umeå universitet för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i vårdutbildningar har använts till en handledarkonferens, huvudhandledardagar, delfinansiering av VFU-samordnare samt till systemet för VFU-placeringar.

Det bakomliggande målet med handledarkonferensen är att öka tillgången till VFU genom att stimulera, entusiasmera och motivera handledare till att medverka i utbildningsuppdraget. Förutom inspirerande föreläsningar fick deltagarna arbeta i grupper med att kartlägga förbättringsområden i den egna verksamheten samt skapa en handlingsplan för att kunna skapa en god pedagogisk miljö för studenterna.

Målgruppen för konferensen var handledare för samtliga vårdprofessioner från den norra sjukvårdsregionen, både kommunal och regiondriven hälso- och sjukvård samt lärare och studenter. Totalt medverkade 128 arbetsterapeuter, barnmorskor, biomedicinska analytiker, fysioterapeuter, logopedier, sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor samt ett mindre antal lärare och studenter. Till konferensen fick studenter nominera handledare till utmärkelsen Årets handledare 2025. För 2026 planeras en upprepning av konferensen och då med målsättningen att än fler handledare ska kunna delta. Samverkan om detta sker även då i Vårdsam-kommittén mellan Umeå universitet, Region Västerbotten och Umeå kommun.

Medlen har även använts för att finansiera huvudhandledardagarna där deltagarna informeras om förändringar inom utbildningen, erbjuds föreläsningar och får utrymme för frågor och diskussion. Totalt arrangerades fyra träffar under året, två i Västerbotten och två i Västernorrland. Vid träffarna deltog cirka 70 huvudhandledare.

VFU-samordnare vid Kansliet för medicin har en aktiv roll i samverkan om VFU. Avtalen om VFU som medicinska fakulteten ingått med kommuner och regioner i den norra regionen, anger en struktur för samverkan om VFU. VFU-samordnaren sammankallar till uppföljnings- och planeringsträffar enligt den avtalade strukturen.

Medicinska fakulteten har sedan 2019 använt ett digitalt VFU-systemstöd, Praxia, för planering av, kommunikation om och bedömning av studenters VFU. Systemet är byggt för att säkerställa att studenternas kontaktuppgifter hanteras korrekt enligt GDPR samt för att stödja kommunikationen med VFU-avtalsparter. Leverantören av Praxia har aviserat en väsentlig höjning av kostnaderna för systemet från och med årsskiftet 2025–2026, varför ännu ej nyttjade medel från satsningen avses användas för att mildra effekten av kostnadshöjningen på år 2026.

Uppdragsutbildning

Förordning om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (2002:760)

Umeå universitets institutioner kan erbjuda relevant och aktuell uppdragsutbildning till företag, myndigheter och organisationer med allt från kortare kurser och seminarier till längre utbildningar. Även Lärarhögskolan ger uppdragsutbildningar med Skolverket som uppdragsgivare. Vid universitetet är polisutbildningen sedan länge den största uppdragsutbildningen, sett till både antal helårsstudenter och intäkter.

Under 2025 minskade det totala antalet helårsstudenter inom uppdragsutbildning vid Umeå universitetet med 7,9 procent (2024: -1,4 procent). Minskningen beror i huvudsak på att kursen författningskunskap, som ges vid Juridiska institutionen, inte har getts år 2025 och på att antalet helårsstudenter vid polisutbildningen har minskat med 4,0 procent

(2024: +2,2 procent). Föregående två år 2023–2024 har polisutbildningen haft stora antagningsomgångar, vilket innebär att volymen studenter också ökat under dessa år. Antalet helårsstudenter har ökat med 13 procent mellan 2021 och 2025. Glädjande är också att andelen kvinnliga polisstudenter fortsätter att öka, från 34 procent 2021 till 41 procent 2025. För uppdragsutbildningarna totalt sett vid universitetet råder en jämn könsfördelning. År 2025 var 50 procent av studenterna kvinnor och 50 procent var män (2024: 52 procent kvinnor och 48 procent män).

En majoritet av studenterna på polisutbildningen läser på någon av de distansbaserade varianterna av utbildningen, antingen via ordinarie distansutbildning eller verksamhetsintegrerad polisutbildning på distans.

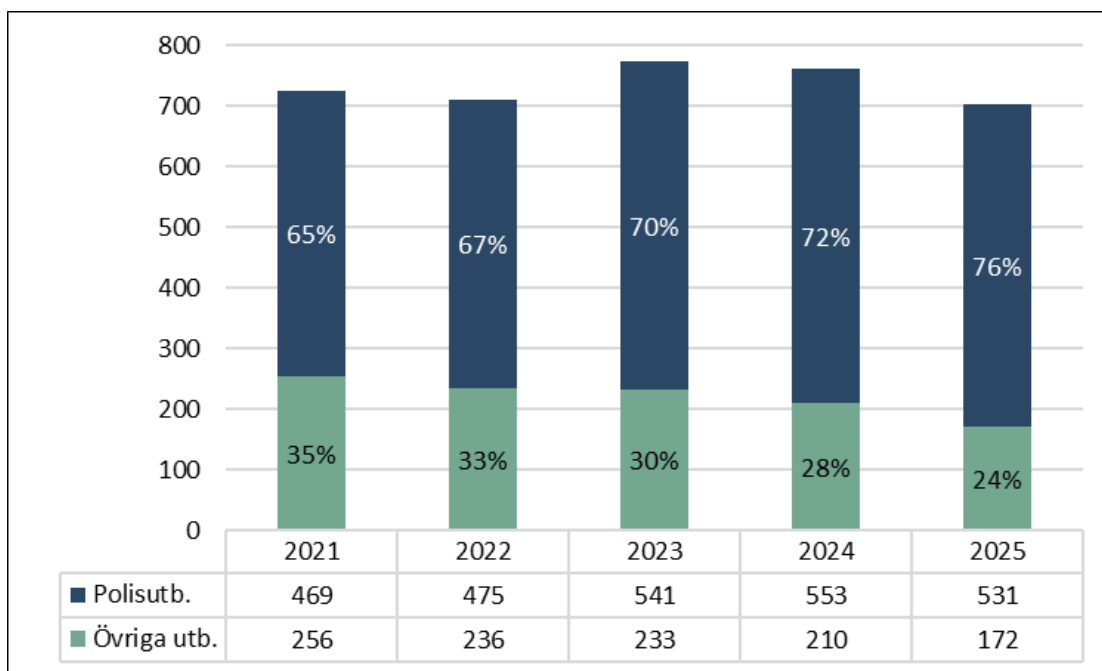


Diagram 5: Antal helårsstudenter i poänggivande uppdragsutbildning perioden 2021–2025.

Konsortiesamarbetet om Ladok

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

Ladokkonsortiet är högskolesektorns samverkansorgan för det utbildningsadministrativa systemet Ladok och är formellt en enhet inom Umeå universitet. Konsortiet består av 41 lärosäten.

På uppdrag av sina parter ansvarar Ladokkonsortiet för förvaltning, vidareutveckling och drift av systemet Ladok med tillhörande tjänster. Stämman är konsortiets högsta beslutande organ och fastställer verksamhetens inriktning samt de ekonomiska ramarna. Under 2025 har arbetet med IT-säkerhet och drift varit särskilt prioriterat, vilket bland annat har lett till att ytterligare ett driftställe för Ladok har etablerats. Utbildningsplanering har fortsatt varit ett viktigt

utvecklingsområde och vid utgången av året använde 27 lärosäten Ladoksystemet. Handels-högskolan i Stockholm planerar att införa Ladoksystemet under 2026, och ett prioriterat arbete under året har varit att stödja förberedelserna inför denna övergång.

Årsstämman i maj beslutade att förlänga det nuvarande konsortialavtalet till och med den 31 december 2026 samt att genomföra en ambitionshöjning för Ladokkonsortiet 2026.

Verksamheten finansieras uteslutande genom avgifter från konsortiets parter. Ladokkonsortiet upprättar ett separat bokslut och en årlig verksamhetsredogörelse. Resultatet för 2025 uppgick till 0,1 miljoner kronor, vilket innebär att Ladokkonsortiet per den 31 december 2025 hade ett positivt myndighetskapital om 4,4 miljoner kronor.

Tabell 22: Intäkter och kostnader perioden 2021–2025 för Ladokkonsortiet inom Umeå universitet, miljoner kronor.

	2021	2022	2023	2024	2025
Intäkter	103,0	103,0	103,0	109,4	118,0
Kostnader	100,5	105,7	109,0	–111,6	–117,9
Kapitalförändring	2,5	–2,7	–6,0	–2,1	0,1

Forskning, konstnärligt utvecklingsarbete och utbildning på forskarnivå

Inledning

Under året har Umeå universitets forskare och lärare uppmärksammats genom att tilldelas forskningsmedel, donationer, priser och utmärkelser. Nedan är ett urval av händelser som inträffat under året.

- Sex forskare vid Umeå universitet beviljades 38 miljoner kronor i anslag från Marianne och Marcus Wallenbergs stiftelse samt Marcus och Amalia Wallenbergs minnesfond för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning med skoglig relevans. Nästan hälften av de tretton beviljade projekten går till Umeå universitet, vilket visar universitetets styrka och bredd inom området.
- Vetenskapsrådet har beviljat 60 miljoner kronor för att etablera Sveriges första nationella forskarskola för biomedicinska analytiker, BioLabX. Forskarskolan är ett samarbete mellan Umeå universitet och sex andra lärosäten, bland annat Uppsala universitet som är huvudansvarigt.
- I Vetenskapsrådets utlysning Forskarskolor för lärarutbildare beviljades universitetslektor Anna Ida Säfström vid Institutionen för naturvetenskapens och matematikens didaktik 42 miljoner kronor till projektet AMTLR, en forskarskola för att avancera forskningen om relationen mellan undervisning och lärande i matematiken.
- Forskningsprojektet AI, Power and Politics som leds av Simon Lindgren, professor vid Sociologiska institutionen, har beviljats 30 miljoner kronor i finansiering från Wallenberg AI, Autonomous Systems and Software Program Humanities and Society (WASP-HS). Simon Lindgren ska särskilt studera hur AI påverkar opinionsdynamik, demokrati och politisk styrning.
- Vetenskapsrådet har beviljat 14 miljoner kronor för etablering av forskningsmiljön Education and disability in history (EDUDIS), en ny forskningsmiljö som kombinerar expertis från utbildningshistoria och funktionshindershistoria samt verkar för att stärka nationellt och internationellt samarbete.
- Gudrun Norstedt, forskare vid Vårdduo – Centrum för samisk forskning, erhöll under året ett ERC Starting Grant för forskning om bygdesamer och deras historia.
- Barbara Sixt, forskare vid Institutionen för molekylärbiologi och gruppledare vid The Laboratory for Molecular Infection Medicine Sweden (MIMS), har tilldelats Europeiska forskningsrådets (ERC) Consolidator Grant för sin forskning om klamydia.
- Professor Coppelie Cocq vid Humlab blev huvudutredare i det WASP-HS-finansierade klustret *AI Futures of Culture and Memory*. Klustret samlar forskare från humaniora, konst och teknik från fem svenska lärosäten för att utforska hur artificiell intelligens omformar kulturarv och kreativt uttryck.
- Professor Lars Nyberg, föreståndare vid Umeå Centrum för funktionell hjärnabbildning, tilldelades Svenska Läkaresällskapets Bengt Winblads pris för insatser inom alzheimerforskning och för sin forskning om åldrande med bibehållen kognitiv förmåga.
- Regeringen har utsett Fanny Holm, universitetslektor vid Juridiska institutionen vid Umeå universitet, till ledamot i Institutet för mänskliga rättigheters styrelse.

- Umeå universitet fick sin första professor i klinisk farmakologi, Maria Gustafsson, med förenad anställning som apotekare, med placering vid Institutionen för medicinsk och translationell biologi.
- År 2025 beslutade Umeå universitet att inrätta polisvetenskap som ett nytt forskarutbildningsämne. Universitetet blev därmed först i Norden med att erbjuda en forskarutbildning i polisvetenskap. Umeå universitet anställde den allra första doktoranden inom polisvetenskap under hösten 2025.
- European Polar Board (EPB) och European Polar Coordination Office (EPCO) har flyttat från Nederländerna till hjärtat av campus i Umeå, i direkt anslutning till Arktiskt centrum. EPB och EPCO samordnar arktisk och antarktisk forskning i hela Europa och skapar därmed nya möjligheter till samarbete.

Forskningsinfrastruktur

Tillgång till högkvalitativ forskningsinfrastruktur är i allt större utsträckning en förutsättning för att bedriva forskning av högsta kvalitet inom alla vetenskapsområden. För att skapa samhällsnytta är det också viktigt att forskningsinfrastrukturer är tillgängliga för användare från näringslivet. Umeå universitet arbetar därför aktivt med strategisk planering, utveckling och tillgängliggörande av forskningsinfrastruktur på både universitetsnivå och nationell nivå. Som ett led i detta har en inventering av universitetets forskningsinfrastrukturer genomförts under året och vidareutvecklingen av stödet för forskningsinfrastrukturerna har påbörjats.

Under 2025 har universitetet aktivt deltagit i sammanlagt 19 nationella infrastrukturer som får bidrag från Vetenskapsrådets råd för forskningens infrastrukturer (VR-RFI). I VR-RFI:s senaste ansökningsomgång beviljades samtliga åtta ansökningar där Umeå universitet deltog, däribland SwePrint, en ny nationell satsning för att utveckla en plattform för digitaliserat svenskt tryck, vilket kommer att öka tillgängligheten av sådant digitaliserat material. Två andra infrastrukturer som erhöll fortsatt VR-finansiering är Umeå universitetet värd för: den nationella infrastrukturen för laborativ arkeologi ArchLab

och svenska befolknings-databaser för forskning (SwedPop). SwedPop arbetar sedan 2018 framgångsrikt med att samla och tillgängliggöra historiska befolkningsdata från flera stora databaser vilket har lett till att infrastrukturen under hösten även fick ett stöd på 30 miljoner kronor från Riksbankens Jubileumsfond för att genom automatiserad transkribering och länkning utöka omfattningen och tillgängligheten av data.

Vid Umeå universitet finns en nod i det nationella forskningscentret för molekylära biovetenskaper, SciLifeLab (Science for Life Laboratory) som inom ramen för sin verksamhet tillgängliggör och samordnar drift av forskningsinfrastrukturer för att utveckla forskning inom livsvetenskaperna. Ett flertal nationellt unika forskningsinfrastrukturer vid Umeå universitet som omfattar världsledande teknologi och metodik ingår i SciLifeLab, som Cryo EM och volume EM vid Umeå Centre for Electron Microscopy (UCEM), Nuclear Magnetic Resonance (NMR), Metabolomics, Chemical Biology och Clinical Genomics samt stöd-funktioner inom bioinformatik.

Forskningsdatahanteringsprojektet

Forskningsdatahanteringsprojektet är ett universitetsgemensamt initiativ för att förbättra hanteringen av forskningsdata genom hela deras livscykel. Projektet syftar till att skapa en sammanhållen portfölj av tekniska lösningar, stöd, rådgivning, utbildning och information för att underlätta forskarnas hantering av forskningsdata och för att skapa förutsättningar för lärosätet att uppnå omställningen till ett öppet vetenskapssystem.

Projektet har pågått sedan 2022 och är inne på det sista året. Ett stort fokus har därför varit att slutföra pågående aktiviteter och säkerställa att det finns förutsättningar att driva aktiviteter vidare inom ordinarie verksamhet. Under året har arbete bedrivits inom följande aktiviteter.

- För att samordna forskningsdatastödet inom områdena juridik, arkiv, IT och öppen vetenskap har projektet tagit ett gemensamt ärendehanteringssystem i bruk. Ett formulär har tillgängliggjorts på forskar-webben så att forskare har en väg in med sina frågor. De enheter som för närvarande arbetar med att gemensamt hantera ärenden i detta

system är Enheten för IT-stöd och systemutveckling, Universitetsledningskansliet och Universitetsbiblioteket. Under året har detta nätverk etablerats och det består av ett digitalt forum och regelbundna nätverksträffar. Nätverket vänder sig i första hand till de individer ute på institutionerna som har till uppgift att stötta forskare i datahanteringsfrågor. Även om den information och de frågor som tas upp är riktade mot denna målgrupp, är nätverket öppet för alla som anser sig ha behov av ett djupare erfarenhets- och kunskapsutbyte i dessa frågor.

- Behovet av att kunna dela, lagra och bearbeta forskningsdata med högt skyddsvärde är stort vid Umeå universitet och projektet har haft ett stort fokus på att ta fram en tjänst för att möta detta behov. Aktiviteten, som har kantats av stora svårigheter, är kraftigt försenad eftersom lanseringar behövt skjutas upp i flera omgångar. Orsakerna till förseningen är flera, men förutom en komplex kravbild har projektet behövt hantera effekter av ett ägarbyte på leverantörssidan då den nya ägaren valde att förändra funktionaliteten i inköpt mjukvara på väsentliga punkter.
- Under hösten 2025 har ett arbete inletts med att ta fram en tjänst för digitalt samtycke. Tjänsten bygger på en lösning som tagits fram av Linköpings universitet och har anpassats för Umeå universitets förhållanden. Målet är en lansering under år 2026.
- I maj tillgängliggjordes en tjänst för transkribering av ljudmaterial med högt skyddsvärde. Tjänsten ställs till forskarnas förfogande mot en månadsvis avgift. Denna tjänst har utvecklats för att möjliggöra registrering av metadata i universitetets e-arkiv, både för forskningsprojekt och för de dataset som ligger till grund för projektens publikationer. Syftet är att underlätta utlämning av forskningsdata i enlighet med visionen om öppen vetenskap.
- Under våren gav projektets styrgrupp Universitetsbiblioteket i uppdrag att ta fram en ny policy för öppen vetenskap. Denna nya policy ska ersätta de tidigare dokumenten "Policy för hantering av forskningsdata"

samt "Open Access-policy för vetenskaplig publicering vid Umeå universitet". Arbetet leds av Universitetsbiblioteket och beräknas vara slutfört under 2026.

- Tidigare har webbaserad information riktad till forskare varit utspridd på flera olika platser – exempelvis hos enskilda förvaltningsenheter, på UB och ofta även på intranätet bakom inloggning. För att samla och tillgängliggöra denna information har Kommunikationsenheten under våren arbetat med att utveckla den nya forskarwebben. Eftersom frågor om forskningsdatahantering utgör en stor del av forskarnas informationsbehov, har en del av arbetet finansierats med medel från detta projekt.

Konstnärligt utvecklingsarbete

Under 2025 har konstnärlig forskning bedrivits inom ett dynamiskt program med evenemang kopplade till forskningsprojekt, konstnärliga residens, gruppträffar, föreläsningar samt publika workshoppar i samspel med Umeå universitets forskningscentrum för arkitektur, design och konst, UmArts. Det största evenemanget var Cirrus-nätverksträffen för konst- och designhögskolor, som ägde rum på Designhögskolan i oktober.

Konsthögskolan har genomfört en forskarvecka tillsammans med UmArts och inbjudna gäster med fokus på konstnärlig forskning i forskningsmiljön. Konsthögskolan har också genomfört en rad forskarseminarier där forskande personal vid institutionen presenterat pågående och avslutade konstnärliga projekt. Högskolan har haft en postdoktor i samarbete med UmArts som har gjort sitt sista år 2025.

Bildmuseet har under året producerat flera utställningar med stark forskningsanknytning. En av årets mest uppmärksammade utställning har varit *Machine Auguries, en ljus- och ljudinstallation*. Utställningen *Art and Truth-Telling* lyfter fram konstens roll i att formulera personliga och kollektiva sanningar, med särskilt fokus på den samiska Sanningskommissionen. Utställningen är ett samarbete med Gaaltije Saemien Museume och visar hur konst kan bidra till samhällelig bearbetning och historisk förståelse. Dessutom har arbetet med den kommande grupputställningen *AI and the Paradox*

of Agency intensifierats under året. Utställningen, som öppnar våren 2026 på Bildmuseet, samlar verk av nitton internationella konstnärer och problematiserar frågan om agens i en AI-driven värld.

Vetenskapens trovärdighet och god forskningssed

Ett viktigt forum för det universitetsövergripande arbetet med att främja vetenskapens trovärdighet och etik i forskningsprocessen är Rådet för främjande av god forskningssed (REDA) vid Umeå universitet. Rådet leds av prorektor och består av ledamöter från de fyra fakulteterna och studentkårerna.

Under 2025 har rektor beslutat om ärendet obligatorisk utbildning i god forskningssed och etik i forskarutbildningen vid Umeå universitet. I beslutet fastställs att samtliga forskarstuderande vid Umeå universitet inom ramen för sin utbildning på forskarnivå ska erhålla inslag om att etiskt förhålla sig till sin egen och andras forskning, samt att de får kunskap om grundläggande forskningsetiska principer, gällande bestämmelser på området och om god forskningssed.

Resultatindikatorer

Följande indikatorer används enligt budgetpropositionen för 2025 för att redovisa resultat inom området forskning, konstnärligt utvecklingsarbete och utbildning på forskarnivå:

- förmåga att attrahera externa medel för forskning (se avsnitt *Externfinansierad verksamhet och erhållna forskningsbidrag*)
- vetenskaplig produktion (se avsnitt *Bibliometri*)
- genomströmning i utbildning på forskarnivå (se avsnitt *Utbildning på forskarnivå*).

Externfinansierad verksamhet och erhållna forskningsbidrag

Bidragsfinansierad forskning

Efter mindre ökning under 2023 och 2024 har de erhållna forskningsbidragen ökat med 88,3 miljoner kronor (+6,6 procent) under 2025. Sett över hela perioden 2021 till 2025 är ökningen 210 miljoner kronor (+17,3 procent) där bidrag från EU samt svenska organisationer utan vinstsyfte ökat mest sett till belopp.

Svenska organisationer utan vinstsyfte står för 37 procent av bidragen år 2025. Det motsvarar 524 miljoner kronor (+20 mnkr jämfört med 2024) där Wallenbergstiftelserna är den största finansiären med 251 miljoner kronor (2024: 259 mnkr). Under 2025 har flera forskare från Umeå universitet varit framgångsrika och fått besked om beviljande av tre Wallenberg Academy Fellows, två projekt från Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs minnesfond och fyra projekt från Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse, vilket innebär bidrag med 75 miljoner kronor. Detta kommer att ge ett positivt utfall kommande år. Andra stora finansiärer inom denna kategori är Cancerfonden, 56 miljoner kronor (2024: 51 mnkr) samt Kempestiftelsen, 43 miljoner kronor (2024: 46 mnkr).

Den externfinansierade verksamheten och de erhållna forskningsbidragen 2025 speglar beviljade beslut tagna i huvudsak under 2022–2025. Umeå universitets andel av 2025 års beslut om bidrag från Vetenskapsrådet inom medicin och hälsa samt inom naturvetenskap och teknik är fortsatt cirka 6 procent av hela riket. Inom utbildningsvetenskap stärker Umeå universitet sina positioner och ökar andelen i riket till 15 procent. Ett glädjande besked under året kom inom klinisk behandlingsforskning där det beviljades ett stort bidrag på 20 miljoner kronor. Andelen beviljade bidrag från Cancerfonden ökar från 3,6 procent av hela riket 2024 till 4,6 procent 2025, genom 16 bidrag som totalt beviljas 47,1 miljoner kronor.

Bidrag från EU har ökat med 47,1 miljoner kronor till 114,3 miljoner kronor (2024: 67,2 mnkr). Se ytterligare information om EU-bidrag i kommande avsnitt *Forskningsbidrag från EU*.

Uppdelat per fakultet återfinns den största delen av erhållna forskningsbidrag inom Medicinsk fakultet, som erhållit 41 procent 2025, motsvarande 578,7 miljoner kronor vilket är en ökning med 47,2 miljoner jämfört med 2024.

Teknisk-naturvetenskaplig fakultet är den fakultet som procentuellt ökat mest i jämförelse med 2024 (+13,0 procent, 61,9 mnkr).

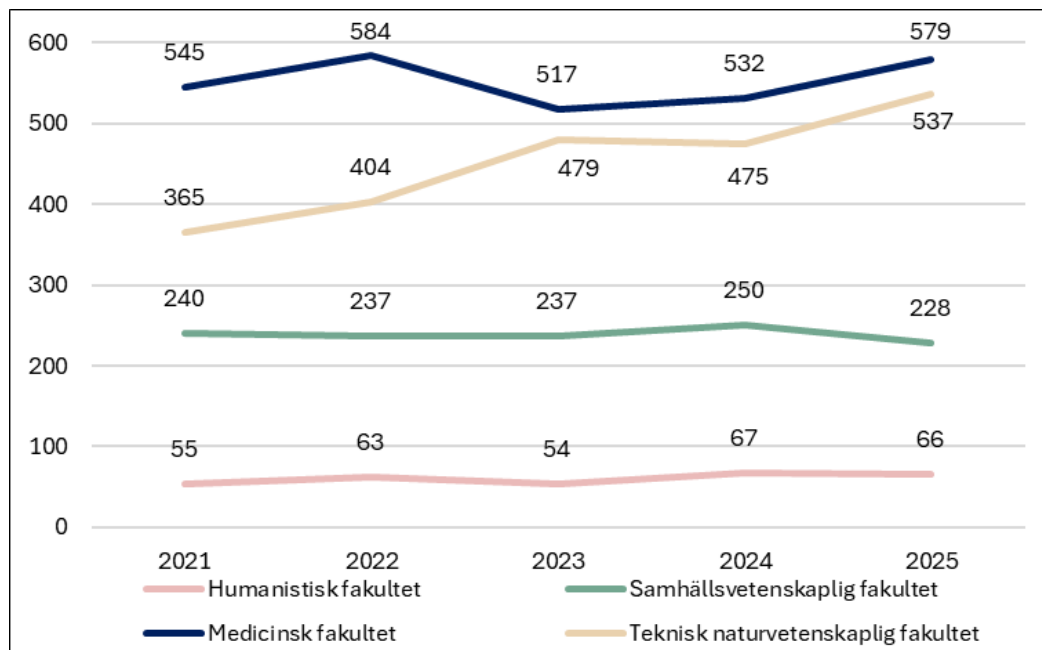


Diagram 6: Erhållna forskningsbidrag per fakultet (exkl. Lärarhögskolan) perioden 2021–2025, miljoner kronor.

Tabell 23: Erhållna forskningsbidrag per finansiär perioden 2021–2025, miljoner kronor.

Finansiär	2021	2022	2023	2024	2025
Svenska organisationer utan vinstsyfte	366,0	439,0	457,4	504,0	524,3
Vetenskapsrådet	382,2	372,4	321,2	354,1	385,2
Övriga statliga myndigheter ¹⁾	143,1	133,4	122,8	131,1	129,4
EU-medel	55,7	65,5	99,8	67,3	114,3
Kommuner och regioner	50,9	58,2	63,1	69,8	77,6
Forte	73,0	70,7	62,8	65,3	57,0
Forskningsstiftelser	16,3	35,2	40,4	30,8	42,0
Formas	55,7	58,1	47,4	49,4	34,4
Utländska organisationer utan vinstsyfte	22,5	20,1	41,8	36,0	31,0
Vinnova	35,1	28,1	26,9	16,9	19,4
Svenska företag	10,0	12,9	12,9	10,3	8,5
Övriga ¹⁾	4,3	4,5	3,6	1,9	2,0
Totalt	1 214,7	1 298,1	1 300,0	1 336,8	1 425,0

¹⁾ Jämförelsesiffror för år 2023 har uppdaterats för dessa två finansiärsgrupper.

Forskningsbidrag från EU

Antalet ansökningar från Umeå universitet till Europeiska unionens utlysningar fortsätter att öka. Under 2025 ökade antalet inskickade ansökningar med 23 procent jämfört med 2024. För merparten av dessa ansökningar inväntar universitetet fortfarande beslut, eftersom många utlysningar stängde sent under året.

Hittills har Umeå universitet fått besked om sex beviljade projekt, varav två ERC-projekt (ett

ERC Starting Grant och ett ERC Consolidator Grant). Övriga fyra projekt avser ett missionsprojekt inom klimatneutrala städer, ett Erasmus-projekt, ett projekt inom ett Joint Undertaking för European High-Performance Computing samt ett projekt inom kluster 6: Livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö.

De medel som inkom till Umeå universitet under 2025 ökade med 70 procent jämfört med före-

gående år, vilket motsvarar en ökning om 47 miljoner kronor. De utbetalda medlen under året bestod dels av bidrag som beviljats under tidigare år, dels av medel som frigjordes i samband med slutredovisningar av avslutade projekt. Detta innebär att de inkomna medlen inte direkt speglar antalet ansökningar som beviljades under 2025.

Den huvudsakliga anledningen till ökningen är att medel för sju ERC-projekt, (Europeiska forskningsrådet) varav fyra beviljades under 2023 eller 2024, ett under 2025 samt två som avslutades, betalades ut till universitetet under 2025. Det har ännu inte utbetalats medel för ett av ERC-projekten som universitetet beviljades under 2025. Dessa medel förväntas betalas ut under kommande år.

De största intäkterna under 2025 kommer från ramprogrammets områden Vetenskaplig spetskompetens, Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft. Det förstnämnda området som inkluderar programmen, infrastruktur, Marie Skłodowska-Curie Actions och

ERC bidrar med 71,9 miljoner kronor varav 53,6 miljoner kom från nya ERC-projekt, 6,1 miljoner från avslutade ERC-projekt, 10,8 miljoner från olika typer av Marie Skłodowska-Curie Actions samt resterande 1,3 miljoner kommer från olika infrastruktur-projekt. Dessutom erhöll Umeå universitet 20,5 miljoner från Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft.

Vidare erhöll Umeå universitet medel från andra EU-program, exempelvis 3,7 miljoner kronor från Hälsoprogrammet, och 2,7 miljoner från bland annat Digitaliseringsprogrammet, Forskningsfonden för kol och stål och Wideningsprogrammet. Övriga intäkter om totalt 11 miljoner kronor kommer från olika strukturfonder.

Institutionen för fysik har erhållit den största andelen EU-finansiering med 22,1 miljoner kronor, följt av Institutionen för molekylärbiologi med 15,1 miljoner kronor och Institutionen för ekologi, miljö och geovetenskap med 14,7 miljoner kronor.

Tabell 24: Erhållna EU-medel perioden 2021–2025, uppdelade per EU-fond, miljoner kronor.

EU-fond	2021	2022	2023	2024	2025
EU:s ramprogram ¹	28,3	43,4	87,2	46,5	96,9
EU:s strukturfonder övre Norrland	7,7	7,0	2,5	3,5	4,8
EU:s interreg-program ²	8,2	6,6	4,4	6,7	6,2
Övriga EU-program ³	11,6	8,5	5,6	10,6	6,4
Totalt	55,7	65,5	99,8	67,3	114,3

¹ T.ex. FP7, H2020, HEU.

² T.ex. NPP, BA, Interreg.

³ T.ex. Tempus, Intas, Public Health.

Svenskt deltagande i Horisont Europa

Regleringsbrev 2025, I:2 Universitet och högskolor

En plan för EU-finansiering ligger till grund för 2025 års arbete med att öka inflödet av EU-medel till forskning och stärka Umeå universitets position inom EU. Målet på kort sikt är att höja andelen beviljade EU-bidrag medan det långsiktiga målet är att etablera universitetet bland de sju främsta svenska lärosätena när det gäller EU-finansiering för forskning. För att nå dessa ambitioner behöver Umeå universitet både öka antalet ansökningar från forskare och höja kvaliteten på ansökningarna. Antalet ansökningar från Umeå universitet har ökat med 97 procent sedan starten 2021 på nuvarande ramprogram Horisont Europa till totalt 170

ansökningar under 2025, och flera strategiska insatser har genomförts för att stödja utvecklingen. Bland annat har forskare fått hjälp med att identifiera relevanta finansieringsmöjligheter och särskilda satsningar har riktats mot forskare med potential att söka EU:s excellensmedel, ERC-medel och olika Marie Skłodowska-Curie Actions. Ett omfattande stöd har erbjudits genom hela ansökningsprocessen vilket har gett goda resultat. Antalet forskare som söker olika typer av ERC-medel fortsätter att öka vilket även gäller för Marie Skłodowska-Curie Actions där antalet ansökningar har ökat med 100 procent till 80 ansökningar jämfört med 2024. Av de totalt sex forskare från Umeå universitet som gick vidare till intervju för ERC-anslag (Europeiska forskningsrådet) har två beviljats medel. Dock väntar universitetet fortfarande på resultaten för de flesta av

ansökningarna. Dessutom har stödfunktionerna för beviljade projekt förstärkts och universitetets omvärldsbevakning av EU-finansieringsmöjligheter har intensifierats. Alla dessa åtgärder syftar inte endast till att uppfylla universitetets specifika mål utan också till att bidra till att nå de övergripande målen i Sveriges nationella strategi för deltagande i Horisont Europa.

Bibliometri

Ett mått på ett lärosätes forskningsaktivitet är mängden vetenskapliga publikationer och deras genomslag, vilket kan mätas med olika bibliometriska metoder. För att få en fullgod täckning över vad som publiceras vid universitetet utgår följande tabeller från registrerade publikationer i databasen DiVA. Där ingår inte bara vetenskapliga artiklar från internationella databaser utan också publiceringar i form av

böcker och bokkapitel, vilket ger en helhetsbild av universitetets produktion. Samförfattade arbeten redovisas fraktionerat, det vill säga uppdelat mellan författarna (se beskrivning under tabellen).

Notera att antalet publikationer för närmast föregående år inte kan redovisas med någon precision i början på innevarande år och att siffrorna för 2025 således inte är jämförbara med tidigare år. Baserat på historiska data finns sannolikt fortfarande en viss underrapportering även för år 2024. Underrapporteringen beror på registreringsfördröjningar, men också på att endast publikationer med finalt publiceringsår inkluderas i rapporteringsunderlaget. Publikationer som är publicerade *online first*, *Epub ahead of print* eller med dylik status inkluderas alltså inte i rapporteringen förrän de har fått fullständig utgivningsinformation.

Tabell 25: Summa av författarfraktioner fördelade över fakulteter samt för Umeå universitet som helhet. Baserat på uttag från DiVA i januari 2026. Siffrorna för år 2025 är ej kompletta. Siffrorna för perioden 2021–2024 har uppdaterats sedan årsredovisningen 2024 på grund av eftersläpning vid registrering av publikationer från år 2021–2024 samt kvalitetssäkringsarbete och externa importier utfört av bibliotekets personal.

	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Humanistiska fakulteten</i>					
Totalt	175,5	228,8	187,5	186,8	133,1
Artikel i tidskrift/forskningsöversikt	95,9	119,3	111,9	98,5	75,4
Bok	3,0	9,8	6,3	3,2	5,8
Kapitel i bok, del av antologi	76,6	99,7	69,3	85,2	51,9
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>					
Totalt	388,0	336,4	323,6	411,9	353,6
Artikel i tidskrift/forskningsöversikt	260,8	256,5	236,7	306,5	265,3
Bok	4,5	5,5	2,7	8,0	4,1
Kapitel i bok, del av antologi	122,7	74,3	84,2	97,4	84,1
<i>Medicinska fakulteten</i>					
Totalt	643,6	609,7	557,9	573,7	544,1
Artikel i tidskrift/forskningsöversikt	615,5	569,7	537,5	561,4	532,6
Bok	0,5		0,5	0,7	
Kapitel i bok, del av antologi	27,7	39,9	19,9	11,6	11,5
<i>Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten</i>					
Totalt	314,0	274,4	319,6	300,1	306,1
Artikel i tidskrift/forskningsöversikt	287,6	256,2	284,9	272,3	287,5
Bok	0,5	0,3	0,4	2,0	1,0
Kapitel i bok, del av antologi	25,9	18,0	34,3	25,8	17,6
Umeå universitet					
Totalt	1 521,1	1 449,2	1 388,6	1 472,5	1 336,8
Artikel i tidskrift/forskningsöversikt	1 259,8	1 201,7	1 171,0	1 238,7	1 160,8
Bok	8,5	15,5	9,9	13,8	10,9
Kapitel i bok, del av antologi	252,8	232,0	207,7	220,0	165,1

Anm.: Eftersom publikationerna kan ha författare från fler än en institution måste publikationerna delas upp mellan dem. Varje författare får sin fraktion (1/N, där N är det totala antalet författare till publikationen) vilken sedan tillförs respektive fakultet. Om det finns tre författare - en från fakultet A, en från fakultet B samt en extern författare - så tillskrivs de bägge fakulteterna 1/3 artikel var. Om en av de två UMU-författarna angivit två institutioner från olika fakulteter, A och C, delas dennas fraktion upp mellan A och C.

Av det totala antalet författarfraktioner under perioden 2021–2025 står Medicinsk fakultet för 40,9 procent, Samhällsvetenskaplig fakultet för 25,3 procent, Teknisk-naturvetenskaplig fakultet för 21,1 procent och Humanistisk fakultet för 12,7 procent.

Även med hänsyn tagen till naturlig årlig variation i antalet publikationer visar tabell 25 en minskning i antalet författarfraktioner under 2022–2024 jämfört med startåret för tidsserien. Ett eventuellt trendbrott utgörs dock av 2024 som uppvisar liknande volymer i författarfraktioner för artiklar i tidskrifter som för 2021. Eftersom data för 2025 ännu ej är tillgängliga i sin helhet är osäkerheten om ett eventuellt trendbrott betydande.

Umeå universitets genomsnittliga författarfraktion per publikation sjunker måttligt men kontinuerligt under aktuell publiceringsperiod. Detta är ett resultat av ökande samarbete med externa aktörer. Om den genomsnittliga författarfraktionen per publikation varit konstant sedan 2021 skulle, allt annat lika, summan av författarfraktioner för perioden i sin helhet ha ökat med drygt 194.

I tabell 26 redovisas det totala antalet icke-fraktionaliserade publikationer per år. Även här ses en minskning i antalet publikationer för åren 2022–2023. Likt fallet med författarfraktioner utgör 2024 ett potentiellt trendbrott och siffrorna för 2025 är ännu ej jämförbara med tidigare år.

Tabell 26: Totala antalet vetenskapliga (ej fraktionaliserade) publikationer publicerade vid Umeå universitet. Baserat på uttag från DiVA i januari 2026. Siffrorna för år 2025 är ej kompletta.

	2021	2022	2023	2024	2025
Artikel i tidskrift/forskningsöversikt	2 618	2 507	2 502	2 598	2 545
Bok	10	19	14	16	15
Kapitel i bok, del av antologi	325	307	282	302	233
Totalt	2 953	2 833	2 798	2 916	2 793

En annan ingång, som kan vara mer informativ än enbart publiceringsvolym över tid, är att belysa hur publikationerna fördelar sig över nivåindelade publiceringskanaler enligt den så kallade norska modellen. Den baseras på ett omfattande auktoritetsregister över publiceringskanaler (vetenskapliga tidskrifter, serier och bokförlag) som är klassificerade i olika nivåer. Nivå 2 avser publiceringskanaler som uppfattas som de mest ledande i breda ämnessammanhang, som ger ut de mest betydande publikationerna från olika länders forskare och som tillsammans publicerar ungefär 20 procent av ett ämnesområdes vetenskapliga publikationer.

Nivå 1 är publiceringskanaler som anses uppfylla minimikravet för att räknas som vetenskapliga (extern expertgranskning, vetenskaplig redaktion och minimikrav på spridning av författarskap över lärosäten). Nivå 0 avser kanaler som inte lever upp till kriterierna för nivå 1. Kanaler som inte är upptagna överhuvudtaget i registret är antingen från oetablerade förlag eller så nya att de ännu ej beaktats för inkludering och nivåbestämning.

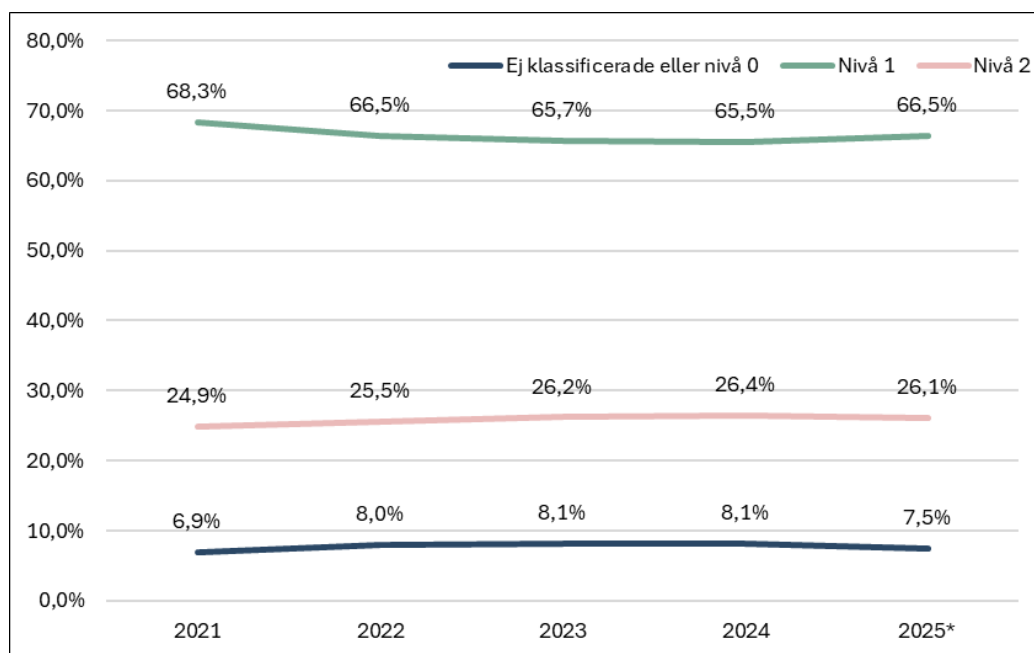


Diagram 7: Relativ fördelning av författarfraktionerna 2021–2025 över nivåindelade publiceringskanaler enligt det norska auktoritetsregistret. Siffrorna för år 2025 är ej kompletta.

Som framgår av diagram 7 föreligger en svagt ökande trend avseende andelen publiceringar i nivå 2-kanaler. I mätperiodens början ligger denna procentsats strax under 25 procent och i slutet strax över 26 procent. Noterbart är också att andelen publikationer i sådana kanaler som återfinns utanför auktoritetsregistret eller som är klassificerade med nivå 0 är tämligen konstant över perioden. När det gäller sammansättningen och kvalitetsnivån sett i ljuset av den normativa norska modellen finns det således ett visst stöd för att den publiceringsstrategiska utvecklingen går i positiv riktning.

Utöver att belysa mängden publikationer eller var dessa är publicerade, kan man mäta hur ofta de citeras. Vetenskapsrådet beräknar på regeringens uppdrag årligen vilken andel respektive lärosäte bidrar med till ett nationellt bibliometriskt index som en indikator vid fördelningen av delar av det direkta anslaget för forskning och forskarutbildning till universitet och högskolor. Enligt den modell som introducerades 2021 beräknas fördelningsandelarna baserat på andelar av de 10 procent mest citerade (ämnesjusterat) publikationerna i Sverige och ämnesproportionell uppdelning av rörelsekostnader för forskning och utveckling (FoU) (samtliga finansieringskällor). Endast artiklar i Web of Science beaktas och de aktuella publiceringsåren är 2020–2023. Enligt underlaget inför budgetår 2026 står Umeå universitet för

4,0 procent av rikets samlade bibliometriska index. Detta är identiskt med föregående års index vilket baserades på publiceringsåren 2019–2022. Umeå universitet ser detta som en otillfredsställande nivå.

Sammantaget kan konstateras att det finns både positiva och negativa trender, och att arbetet med att stärka utvecklingen av Umeå universitets publikationer och deras genomslag fortsätter.

Utbildning på forskarnivå

Nyantagna och aktiva doktorander

Antalet nyantagna doktorander uppgick 2025 till 129, vilket är en minskning med 15 procent jämfört med 2023 som är det senaste jämförbara året, eftersom den humanistiska fakulteten antar doktorander vartannat år, se tabell 27. Andelen antagna kvinnliga doktorander ökar. Den medicinska fakulteten har antagit flest doktorander, drygt hälften av alla antagna. Vid den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten har fler män än kvinnor antagits samtidigt som andelen nyantagna minskat med en fjärdedel. Vid den samhällsvetenskapliga fakulteten har antalet nyantagna halverats.

Vid universitetet finns 1 041 aktiva doktorander, vilket är samma nivå som 2024. Jämfört med

2021 har antalet aktiva doktorander ökat med 15 procent. Vid den humanistiska fakulteten minskar antalet aktiva doktorander under perioden. Vid den samhällsvetenskapliga fakulteten och den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten ökar

antalet aktiva doktorander med cirka 20 procent jämfört med år 2021. Den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten har fler manliga än kvinnliga doktorander; vid övriga tre fakulteter är mönstret det motsatta.

Tabell 27: Totalt antal nyantagna och aktiva doktorander perioden 2021–2025, med både doktorsexamen och licentiatexamen som slutmål. En aktiv doktorand definieras som den som har en aktivitet över en procent.

Fakultet	Antal nyantagna					Antal aktiva				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
Humanistisk fakultet	0	23	1	21	1	92	98	97	98	84
kvinnor/män (%)	–	78/22	0/100	76/24	100/0	53/47	58/42	58/42	62/38	64/36
Samhällsvetenskaplig fakultet	35	35	30	32	15	166	183	184	210	201
kvinnor/män (%)	57/43	71/29	73/27	53/47	73/27	57/43	61/39	66/34	63/37	63/37
Medicinsk fakultet	64	88	66	106	72	406	434	445	464	472
kvinnor/män (%)	56/44	57/43	58/42	66/34	64/36	55/45	59/41	59/41	60/40	61/39
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet	42	50	54	51	41	239	262	273	270	284
kvinnor/män (%)	43/57	42/58	31/69	51/49	44/56	44/56	46/54	43/57	47/53	43/57
Totalt	141	196	151	210	129	903	977	999	1 042	1 041
kvinnor/män (%)	52/48	58/42	51/49	61/39	59/41	52/48	56/44	56/44	57/43	57/43

Anm.: Vid den humanistiska fakulteten antas doktorander vartannat år. Jämförelser av nyantagna doktorander görs därför med tidigare år då doktorander inte har antagits, det vill säga 2021 och 2023.

Sett över en längre period, 2014–2025, minskade antalet nyantagna kraftigt efter 2014 men har därefter ökat igen fram till 2024. Den årliga variationen är dock stor. Årets notering är i samma storleksordning som år 2015 och 2017. Antalet aktiva doktorander minskade fram till 2019 och har därefter ökat, men är fortfarande 17 procent lägre än 2014, se diagram nedan.

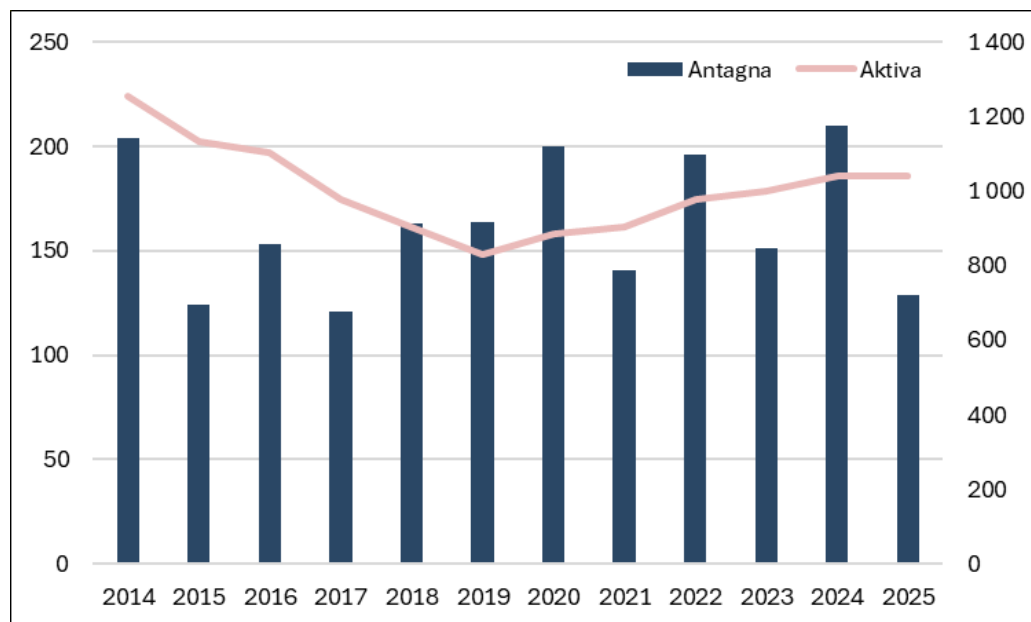


Diagram 8: Antalet antagna (skala 0–250) respektive aktiva doktorander (skala 0–1 400) vid Umeå universitet under perioden 2014–2025.

Doktors- och licentiatexamina

Under året tog 143 personer ut doktorsexamen, vilket är en ökning med 18 procent sedan 2021. Antalet doktorsexamina är marginellt högre än antalet 2024. Den medicinska fakulteten står för drygt 40 procent av alla doktorsexamina. Vid den samhällsvetenskapliga fakulteten och den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten har antalet doktorsexamina ökat mest under perioden, 27 respektive 39 procent. Under 2025 har tre licentiatexamina avlagts.

Tabell 28: Totalt antal doktorsexamina uppdelat per fakultet och kön perioden 2021–2025.

Fakultet	Antal doktorsexamina				
	2021	2022	2023	2024	2025
Humanistisk fakultet	11	7	11	10	11
<i>kvinnor/män (%)</i>	<i>73/27</i>	<i>43/57</i>	<i>55/45</i>	<i>60/40</i>	<i>36/64</i>
Samhällsvetenskaplig fakultet	22	13	17	21	28
<i>kvinnor/män (%)</i>	<i>36/64</i>	<i>54/46</i>	<i>59/41</i>	<i>52/48</i>	<i>46/54</i>
Medicinsk fakultet	57	50	65	67	61
<i>kvinnor/män (%)</i>	<i>60/40</i>	<i>50/50</i>	<i>60/40</i>	<i>54/46</i>	<i>56/44</i>
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet	31	28	34	44	43
<i>kvinnor/män (%)</i>	<i>39/61</i>	<i>32/68</i>	<i>29/71</i>	<i>64/36</i>	<i>51/49</i>
Totalt	121	98	127	142	143
<i>kvinnor/män (%)</i>	<i>51/49</i>	<i>45/55</i>	<i>51/49</i>	<i>57/43</i>	<i>51/49</i>

Medianstudietid för doktorander

Medianstudietiden från antagning till doktorsexamen är relativt konstant, mellan 8,0 och 8,5 kalenderhalvår, under tidsintervallet 2020–2024, se tabell 29. Medianstudietiden varierar något mellan forskningsämnesområdena.

Tabell 29: Medianstudietid (antal kalenderhalvår) för doktorsexamina totalt för Umeå universitet samt uppdelat på forskningsämnesområde och kön år 2020–2024. När antalet doktorsexaminerade i en kategori understiger 6 anges inget värde. Medianstudietiden anges med ett års fördröjning. Beräkningarna för nettostudietiden baseras på rapporterad aktivitetsgrad i Ladok.

Forskningsämne	2020	2021	2022	2023	2024
Humaniora och konst ¹					
Totalt	8,8	9,6		9,3	8,5
<i>kvinnor</i>	...	...	...	8,8	...
<i>män</i>	...	...	...	...	...
Samhällsvetenskap					
Totalt	8,2	8,3	8,3	8,9	8,9
<i>kvinnor</i>	8,3	9,2	7,5	8,6	9,2
<i>män</i>	7,2	7,9	9,1	9,0	8,5
Medicin och hälsovetenskap					
Totalt	7,0	7,1	6,7	7,6	8,0
<i>kvinnor</i>	6,7	8,0	6,3	7,4	8,1
<i>män</i>	7,9	6,2	8,0	7,6	8,0
Naturvetenskap och teknik					
Totalt	8,0	8,6	8,7	8,7	8,7
<i>kvinnor</i>	8,4	8,4	8,7	9,2	8,8
<i>män</i>	8,0	8,7	8,5	8,6	8,6
Totalt	8,0	8,2	8,2	8,3	8,5
<i>kvinnor</i>	7,9	8,4	7,4	8,1	8,6
<i>män</i>	8,0	8,0	8,5	8,4	8,3

¹ Nationell klassificering. Umeå universitet har ingen examinationsrätt i konst.

Under hela tidsperioden är medianstudietiden inom medicin och hälsovetenskap lägre än inom övriga ämnesområden, även om den för 2024 ökat något. En förklaring kan vara att det finns många antagna inom legitimationsyrken som arbetar kliniskt och har varit aktiva inom forskningsprojekt redan innan antagning. Snittet för medianstudietiden inom medicin och hälsovetenskap vid samtliga lärosäten var 8,2 kalenderhalvår år 2024. Inom naturvetenskap och teknik var den genomsnittliga medianstudietiden för samtliga lärosäten 8,6 kalenderhalvår och inom humaniora och konst samt samhällsvetenskap var den 8,9 respektive 8,8 kalenderhalvår.

Andra viktiga händelser

Rektor har beslutat att samtliga fakulteter ska ge obligatoriska inslag om etik och god forskningssed inom ramen för fakultetens utbildning på forskarnivå. Det innebär att samtliga forskarstuderande ska erhålla inslag om att etiskt förhålla sig till sin egen och andras forskning, samt att de får kunskap om grundläggande forskningsetiska principer, gällande bestämmelser på området och om god forskningssed.

Arbetet med kvalitetsförbättrande åtgärder av utbildning på forskarnivå pågår kontinuerligt (se avsnitt *Kvalitet i utbildning*). Nämnas kan att en ny studentkårsskrivelse publicerats där utbildning på forskarnivå ingår. Fakulteterna har tagit del av skrivelsen och arbetar med riktade insatser i ett första skede genom dialog med studentkårerna.

Att ständigt uppdatera och förnya regelsamlingen för utbildning på forskarnivå är en viktig del i kvalitetsarbetet. Under året har *Antagningsordning för utbildning på forskarnivå* reviderats med ett tillägg om antagningsförbehåll. Det innebär att antagning till forskarutbildning kan återkallas om den antagna inte får uppehållstillstånd i landet, eller inte kan uppvisa uppehållstillstånd vid studiestart. Även rutiner för hur detta ska hanteras har tagits fram.

Användning av Ladok för individuell studieplan, ISP, har fortsatt under året och 829 av Umeå universitets doktorander finns nu i systemet. Universitetets egenutvecklade systemstöd för individuella studieplaner, Web-ISP, stänger vid årsskiftet.

Planering av den tredje universitetsgemensamma doktoranddagen påbörjades under hösten. Dagen arrangeras tillsammans med doktorandsektionerna inom studentkårerna, som önskat temat AI.

EC2U, en allians mellan nio europeiska universitet, omfattar även forskarutbildning. Under året har ett flertal aktiviteter ägt rum, såsom workshoppar och konferenser, där doktorander från universitetet deltagit.

Praktiknära forskning – samverkan skola och högskola

Regleringsbrev 2025, 1:35 avseende anslag 2:64

Umeå universitet har under åren 2017–2024 genomfört försöksverksamhet med praktiknära forskning. Syftet med försöksverksamheten, som kom att kallas Utbildning, lärande och forskning (ULF), var att utveckla och pröva olika modeller för samverkan mellan förskolans och skolans huvudmän och lärosäten inom praktiknära forskning och skolutveckling. Inför 2025 togs beslut om att avveckla försöksverksamheten för att övergå till en permanent ULF-verksamhet. Under 2025 har ULF-verksamheten organiserats utifrån nytt nationellt avtal som grund, nya avtal på nod-nivå och nya lokala avtal mellan deltagande lärosäten och skolhuvudmän. Under året har arbetet inom ULF till stora delar kännetecknats av att etablera former och rutiner för den permanenta verksamheten, samtidigt som ordinarie, löpande aktiviteter genomförts, såsom utlysningar av ULF-medel.

I syfte att bidra till en stärkt vetenskaplig grund i lärar- och förskollärarytbildningen och i skolväsendet är ULF nationellt organiserat med indelningar i olika geografiska noder. I den permanenta verksamheten har Umeå universitet i uppdrag att koordinera ULF-verksamheten inom nod NORD, och Umeå universitets vice rektor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå är ordförande i noden. Ordföranden representerar även noden i den nationella styrgruppen. I övrigt består NORD-noden av såväl lärosätesrepresentanter som skolhuvudmannarepresentanter. Utöver Umeå universitet ingår Luleå tekniska universitet, Mittuniversitetet, Högskolan i Gävle och Högskolan Dalarna. När det gäller skolhuvudmännen ingår Gävle kommun, Orsa kommun, R10 (som är en sammanslutning av tio kommuner inom Norr- och Västerbottens län), Piteå kommun och AcadeMedia AB. Samverkan mellan lärosätena och skolhuvudmännen i noden regleras med ett avtal. I enlighet med det nationella avtalet för 2025–2034 har parterna i noden tecknat ett nytt gemensamt nodavtal. Nod NORD har under 2025 hållit sex möten.

Det lokala ULF-arbetet som Umeå universitet samordnar har under 2025 administrerats av personal vid Kansliet för Lärarhögskolan och av forskare med uppdrag att driva ULF-arbete. På lokal nivå samverkar Umeå universitet med de skolhuvudmän som tecknat lokala basavtal för ULF-samverkan. Genom att teckna basavtal ger parterna sitt stöd till att samverka långsiktigt och ömsesidigt om forskningsaktiviteter samt skapa goda förutsättningar för hållbara strukturer för forskning och utveckling. För att möta övergången till permanent verksamhet har lärosätet och skolhuvudmännen på lokal nivå, i likhet med nod-nivå, tecknat nya avtal för lokal ULF-samverkan. De skolhuvudmän som Umeå universitet har basavtal med är Piteå, Umeå, Vännäs, Örnsköldsvik, Skellefteå, Hudiksvall, Nordmaling, R10 och NTI-gymnasiet (Nordens Teknikerinstitut som är en del av AcadeMedia). För framdriften i de lokala ULF-aktiviteterna har månatliga möten i en operativ grupp hållits mellan representanter för skolhuvudmän och ULF-ansvariga vid Umeå universitet. I samband med dessa träffar har även möten med ett mer strategiskt inriktat fokus genomförts inom basavtalsgruppen. Som en del av etableringen av den permanenta ULF-verksamheten har ULF-ansvariga vid Umeå universitet genomfört en genomlysning av organisering, strukturer och rutiner för lärosätets åtaganden inom ULF.

Inom ULF-verksamheten har flera former för kunskapsspridning genomförts. Det har skett genom månatliga träffar med skolhuvudmännen. Därtill genomförs lunchseminarier samt erfarenhetsutbyten mellan olika projekt. Eftersom seminarierna genomförts digitalt har de varit öppna för deltagare från hela landet.

Under försöksverksamheten utvecklades såväl större forskningsprojekt som mindre samverkansprojekt mellan skolhuvudmän och Umeå universitet. Sådana satsningar har under 2025 fortsatt genom nya utlysningar till forsknings- och samverkansprojekt. Sammantaget har fyra ULF-projekt å 1,9 miljoner kronor utlysts och under våren beviljades åtta samverkanscheckar å 260 000 kronor till att utveckla eller fördjupa samverkan. Under hösten 2025 har åtta nya samverkanscheckar lysts ut för att kunna beviljas under våren 2026. Ovan beskrivna former för praktisknära forskningssamverkan har bedömts fungera väl, och avsikten är att fortsatt tillämpa dessa inom ramen för den permanenta ULF-verksamheten.

Gemensamt för verksamheten

Inledning

För att utveckla Umeå universitets verksamhetsgemensamma arbete och förbättra lärosätets förutsättningar att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet, har ett antal utvecklingsprojekt genomförts under året.

Umeå universitet har under året fortsatt arbetet med det pilotprojekt som syftar till att utveckla en kvalitetsdrivande modell för extern forskningsutvärdering. Under 2025 genomfördes platsbesök, och bedömningspanelerna lämnade därefter in sina slutrapporter. För att skapa ett underlag för att bedöma pilotprojektet gjordes även en metastudie, vilken kom att ligga till grund för utformningen av universitetets framtida processer för att utvärdera forskning och dess förutsättningar.

Umeå universitet tog under 2025 ett viktigt steg i det internationella arbetet genom att bli medlem i Europaalliansen European Campus of City-Universities (EC2U). Alliansen består av åtta andra europeiska universitet och fokuserar bland annat på de globala målen om hälsa, utbildning, hållbara samhällen samt fredliga och inkluderande samhällen. Genom EC2U öppnas nya möjligheter för internationellt samarbete, mobilitet och erfarenhetsutbyte för både studenter och personal. I samarbetet ingår även regionala aktörer såsom Umeå kommun, Region Västerbotten, Folkuniversitetet och studentkårerna.

Projektet Levande värdegrund har under 2025 stärkt dialogen om värdegrund och gemensamma förhållningssätt vid Umeå universitet. Chefer och medarbetare har fått verktyg för att synliggöra normer, motverka fördomar och skapa en mer inkluderande arbetsmiljö. Utbildade samtalsledare har lett värdegrundsdialoger på arbetsplatsträffar och planeringsdagar. Projektet har därigenom främjat reflektion i det dagliga arbetet och förväntas bidra till en rättvis, inkluderande och trygg arbetsmiljö. Som en del av universitetets arbete med att stärka studenternas hälsa och välmående inledde Studenthälsan under 2025 ett projekt inriktat på att kartlägga insatser och kurs-

upplägg som kan förebygga psykisk ohälsa under studenternas första studieår.

Universitetets miljö- och hållbarhetsarbete har under 2025 främst inriktats på att genomföra aktiviteter i handlingsplanen för klimat och hållbarhet 2024–2026 samt i handlingsplanen för ett hälsosamt campus. Därtill har åtgärder från tidigare interna miljörevisioner genomförts och flera samverkansprojekt, bland annat med studenter, drivits vidare. Sammantaget bedöms universitetet ha gjort framsteg inom klimat-, hållbarhets- och hälsoarbetet. Certifieringen på högsta nivån i Healthy Campus-programmet (Platinum) visar att universitetet har höga ambitioner att främja hälsa, välmående och hållbarhet.

Samband forskning–utbildning

Högskolelag (1992:1434), 1 kap. 3 §

För att säkerställa hög kvalitet i både utbildning och forskning krävs en tydlig och kontinuerlig koppling mellan dessa verksamheter. Universitetets kvalitetssystem för utbildning betonar därför forskningsanknytning som ett genomgående perspektiv i samtliga kurser och utbildningsprogram. En central förutsättning för detta är att forskare är aktiva i undervisningen, vilket bidrar till att utbildningarna vilar på aktuell vetenskaplig kunskap och utvecklas i takt med forskningsfronten. Andelen forskande och undervisande personal som har doktorsexamen var 85,7 procent 2025, vilken är en ökning jämfört med året innan. Sambandet mellan undervisning och forskning bedöms därmed överlag vara god. Vid tre av fyra fakulteter har andelen forskande och undervisande personal med doktorsexamina ökat 2025 jämfört med föregående år, se tabell 30.

Ett prioriterat mål i den humanistiska fakultetens verksamhetsplan är att stärka kopplingen mellan forskning och utbildning och skapa bättre förutsättningar för disputerade lärare att både undervisa och forska. För att uppnå detta mål har flera åtgärder vidtagits. Bland annat har utbildningsutbudet på avancerad nivå fortsatt

att anpassas till pågående forskning vid fakulteten. För att garantera ett högt söktryck till utlysta anställningar, för att bibehålla kvalificerade lärare samt för att stärka kopplingen mellan utbildning och forskning, har nyanställda lektorer vid fakulteten som regel utökad kompetensutvecklingstid utöver den fastställda tiden om 20 procent. Vidare uppmuntras fakultetens doktorander att undervisa under tiden för sin forskarutbildning, till gagn för både utbildningens forskningsförankring, institutionsverksamheten och för de enskilda individerna som på så sätt får stärka sin undervisningskompetens. Fakulteten har under året även utlyst medel för forskningstid för fakultetens lärare för att säkerställa deras fortsatta forskningsaktivitet. Totalt sju lärare tilldelades publiceringsbaserade resurser, vilket ger dem 20–50 procents forskningstid under 2026–2027. Tolv docenter tilldelades 20 procents forskningstid under 2026. Vidare erhöll tio forskningsmiljöer medel för gästforskare. Flera av dessa gästforskare kommer inte bara att stödja forskningsmiljöerna och deras internationalisering, utan även delta i utbildning.

Andelen disputerade lärare inom den samhällsvetenskapliga fakulteten fortsätter att öka och uppgick 2025 till 83 procent. Andelen har ökat årligen under den senaste femårsperioden. Denna utveckling speglar en långsiktig trend där fakulteten successivt stärker sin forskningskompetens i lärarkåren. Minskningen av antalet adjunkter och den parallella ökningen av antalet lektorer indikerar en strategisk förskjutning mot mer forskningsmeriterad personal. Satsningarna på biträdande lektorat förstärker denna riktning ytterligare genom att skapa tydliga karriärvägar för forskarutbildade. Variationerna mellan institutionerna är dock betydande. Institutioner med stora professionsutbildningar såsom jurist, socionom och lärarutbildning uppvisar en lägre andel disputerade lärare. Detta är inte oväntat, då dessa utbildningar traditionellt kräver en balans mellan forskningskompetens och omfattande professionserfarenhet.

Utbildningen inom Teknisk-naturvetenskaplig fakultet har generellt starka band till den forskning som bedrivs vid fakulteten. Undervisningen bedrivs huvudsakligen av disputerade lärare (88 procent), det vill säga lektorer och professorer med några få undantag, och då

framför allt av adjunkter vid professionsnära utbildningar såsom arkitektutbildningen. Under senare år har ett flertal universitetslektorer och professorer rekryterats för att undervisa inom den senare kategorin, vilket gett en bättre balans i lärargruppen. Generellt är fakultetens lektorer och professorer som undervisar också aktiva forskare, genom att de antingen har forskningstid via fakultetens finansieringssystem för forskning (FFT) eller har möjlighet att bedriva forskning inom sin kompetensutveckling som minst motsvarar 20 procent av en heltid. Den högsta finansiering som kan erhållas från fakulteten för att forska via FFT-systemet är för närvarande 75 procent, vilket innebär att även de mest aktiva forskarna oftast undervisar på cirka 25 procent. Det ger ytterligare nära koppling mellan forskningen och utbildningen. Vidare har undervisningen inom fakultetens olika utbildningsprogram, i synnerhet för de kurser som är på avancerad nivå, frekventa inslag av direkt samverkan med institutionernas forskargrupper, där exempelvis metoder och utrustning i forskningsfronten kan nyttjas. Fakulteten har under den senaste femårsperioden rekryterat ett väsentligt antal biträdande universitetslektorer med målet att förnygra, förnya och förstärka forskningen samt att ge ytterligare möjlighet att bedriva högklassig undervisning med god forskningsanknytning på alla utbildningsnivåer. Fakulteten följer upp utbildningen genom utbildningsprogrammets årliga verksamhetsberättelser där bland annat en beskrivning av programmets forsknings-anknytning och hur man arbetar med frågan ska ingå.

I den medicinska fakultetens kvalitetssystem för forskning fastslås att forskningsresultat ska integreras i utbildningen. Fakulteten strävar efter att göra forskningsmiljöer tillgängliga för studenter, särskilt på avancerad nivå. Det finns dessutom en ambition att forskare ska undervisa och att lärare ska vara aktiva inom forskning. Examensarbeten på grundutbildningsnivå genomförs på flera program i forskargrupper med forskare som handledare. Fakulteten fortsätter med forskaraspirantverksamheten som har pågått sedan 2014. Syftet med verksamheten är att ge grundutbildnings-studenter en inblick i den medicinska forskningens vardag. År 2025 sökte 38 personer, varav 20 kvinnor och 18 män. Av dessa antogs 20 studenter, varav 8 kvinnor och 12 män.

Lärrhögskolan har under 2025 beslutat om fördelning av 32 miljoner kronor inom en riktad kompetenssatsning. Syftet med satsningen är att i samverkan med fakulteter och institutioner stärka forskningen inom det utbildningsvetenskapliga området, forskarutbildning samt kompetens som är av betydelse för Lärrhögskolans utbildningar. Medlen kommer bland annat att användas för anställningar av gästprofessorer och gästforskare, för nyrekrytering av lektorer, biträdande lektorer och professorer med villkor

som möjliggör för forskning samt som resurs för docentmeritering och professorsmeritering.

Lärrhögskolan har under året medfinansierat åtta tvååriga postdoktorstjänster och även fördelat medel för medfinansiering av ytterligare fyra tvååriga postdoktorstjänster under perioden 2026–2027. Postdoktorstjänsterna utgör del av Lärrhögskolans karriärprogram, vars syfte är att bidra till att trygga tillväxten av utbildningsvetenskaplig, senior kompetens vid Umeå universitet.

Tabell 30: Andelen forskande och undervisande personal som har doktorsexamen i procent perioden 2021–2025. I totalen ingår även lärare anställda vid Umeå universitetsbibliotek.

Fakultet	2021	2022	2023	2024	2025
Humanistisk fakultet	78,8	77,7	78,4	78,9	78,1
Samhällsvetenskaplig fakultet	80,6	81,2	81,3	82,3	83,2
Medicinsk fakultet	89,7	88,1	88,1	88,7	89,8
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet	86,9	86,9	87,9	87,5	87,8
Totalt	84,5	84,2	84,6	85,1	85,7

Resultatindikatorer

Följande indikator används enligt budgetpropositionen 2025 för att redovisa resultat inom det verksamhetsgemensamma området:

- andel med doktorsexamen bland forskande och undervisande personal (se avsnittet *Samband forskning – utbildning*).

Innovationsverksamhet

Regleringsbrev 2025, I:35 avseende anslag 2:64

Innovationsverksamheten har under 2025 bedrivits genom olika verksamhetsgrenar i universitetets helägda holdingbolag, Umeå universitet Holding AB (UHAB).

UHAB är moderbolag i koncernen som består av moderbolaget och dotterbolagen Uminova Innovation AB (UHAB äger 50,3 procent av aktierna), Uminova Expression AB (UHAB äger 75 procent av aktierna) samt Umeå Biotech Incubator AB (UHAB äger 58,3 procent av aktierna). UHAB är även delägare i Science Park i Umeå AB (9,0 procent). Under året fattade respektive ägare beslut om att dessa bolag ska fusioneras, för att åstadkomma ökad effektivitet och ett mer sömlöst innovationsstödsystem. En rekrytering av ny vd för inkubatorbolaget genomfördes därför. Den nya vd:ns uppdrag är

att tillsammans med moderbolaget driva förändringsarbetet i det fusionerade bolaget.

Innovationskontorets uppdrag är att stödja nyttiggörande och kommersialisering samt bidra till att nya idé- och innovationsprojekt identifieras, får möjlighet att verifieras och paketeras för fortsatt nyttiggörande. Via UHAB kan idéer från målgrupperna inom lärosätet erhålla affärsutvecklingsstöd, finansiering via programmet Verifiering för tillväxt (VFT), samt tidigt investeringskapital till nya bolag. I Innovationskontorets uppdrag ingår att arbeta med information och uppsökande insatser gentemot forskarmiljöerna. I syfte att stimulera innovationsutveckling omfattar aktiviteterna seminarier, besök på universitetets institutioner, informationsinsatser, arbete med IP (immaterialiella tillgångar), doktorandkurser med mera.

Innovationskontor Norr avvecklades som centrum vid Umeå universitet den 31 december 2024. På uppdrag av Umeå universitet inrättades innovationskontoret som ett eget verksamhetsområde inom UHAB den 1 januari 2025. Som ett resultat av omorganisationen har det genomförts ett verksamhetsutvecklingsarbete under året, bland annat med kommunikations- och varumärkesarbete, nytt programutbud samt framtagande och implementering av ett nytt CRM-system (Customer Relationship Manage-

ment) som stöd för innovationskontorets arbete med verifieringsstöd och förinkubation.

Informationsinsatser och idésök har genomförts i form av medverkan på olika evenemang, bland annat sjukvårdsregionala cancerdagarna, geriatrikdagarna, e-hälsokonferensen, KBC-dagarna, Failure2Fortune, UCMR-dagen samt välkomstdagar för nyanställda vid Umeå universitet. Därutöver har presentationer hållits på ett antal institutioner. Ett nytt koncept har introducerats där U-CHEC (forskarnätverket Umeå Centre of Health Science) erbjöds en kort introduktion till prototyping och idégenerering med fokus på nyttiggörande av forskningsresultat.

Under året har innovationskontorets studentverksamhet genomförts bland annat i samverkan med Sveriges lantbruksuniversitets innovationskontor. Innovation Boot Camp genomfördes under hösten med ett trettiotal deltagande studenter. Innovation Boot Camp är ett flerdagarsevenemang där studenter kan arbeta på en affärsidé tillsammans med ett team. Av deltagande studenter valde mer än hälften att fortsätta med sina idéer inom innovationsstödet, vilket är fler än tidigare år. Genom Innovationskontorets nya program Kickstart har studenter och doktorander erbjudits fortsatt stöd via workshoppar inom till exempel prototypande och idévalidering.

Stöd till värdeskapande genom hantering av intellektuella tillgångar

Innovationskontoret erbjuder en specialistfunktion inom immaterialrätt och innovationsjuridik. Det övergripande målet för specialistfunktionens arbete är att bidra till att öka kunskapen och värdeskapandet ur kunskaps-tillgångar från lärosätets forskningsmiljöer. Denna funktion har under året tillhandahållit stöd inom till exempelvis varumärkesfrågor, designskydd, upphovsrätt och patentering. Fler forskare än föregående år har sökt stöd från Innovationskontoret och holdingbolaget vid frågor om överlåtelse eller licensiering av forskningsresultat till externa aktörer.

Under året har ett digitalt verktyg för inventering av immateriella tillgångar och forskningsprojekt utvecklats inom SOLH-projektet (Support Office for Life Science and Health), med

syfte att stödja forskare och entreprenörer inom IAM (Identity and Access Management). Innovationsstödet har samarbetat med Region Västerbottens enhet Medicinsk teknik – Forskning och utveckling (MT-FoU) och rekryterat en student för ett examensarbete om verktygets utveckling, test och iteration. IAM-projektet, drivet av Innovationskontoret i samarbete med Luleå tekniska universitet och Linköpings universitet, undersöker alternativa kommersialiseringsvägar för forskningsresultat och vill främja resurs- och metodutbyte. Projektet har två fokusområden:

- ap1 som utvecklar strukturer för erbjudandeförfining och anpassning till EU:s valorisationkoncept
- ap2 som utvecklar och testar inventeringsverktyget, särskilt anpassat för forskningsmiljöer med utbildningar och tester vid respektive lärosäte och fokus på regelefterlevnad.

Utbildningsinsatser har genomförts inom doktorandkurser om entreprenörskap och kommersialisering, bland annat inom ledarskapsprogrammet REAL (Research and Education in Academia and Leadership). Verksamheten samverkar även med International Office och bidrar till ansökningar som MIRAI-projektet (samarbete mellan svenska och japanska universitet) och ger stöd till SKERIC-projektet (Sweden Korea Education, Research and Innovation Collaboration).

Inom området sker samverkan även med andra lärosäten, till exempel genom innovationskontorens nationella kunskapsnod för patentrådgivare och immaterialrättsjurister, Swedish Universities Intellectual Property Professionals (SUIPP).

Flödestal för innovationsverksamheten

I enlighet med regleringsbrevet ska flödestal för innovationsverksamheten redovisas i årsredovisningen. I rapporteringen avses nya idéer som har inkommit till innovationsverksamheten för dialog om nyttiggörande. Inflöde till innovationsverksamheten kommer från studenter, doktorander och forskare samt andra anställda vid Umeå universitet. Även inflöde från andra

lärosäten förekommer. Årets inflöde och andra nyckeltal framgår av tabell 31.

I Innovationskontorets verksamhetsplan finns tre övergripande mål som legat till grund för delmål, genomförda aktiviteter och uppföljning av verksamheten. De övergripande målen för 2025 är följande:

- Mål 1: Innovationskontoret bidrar aktivt till att bygga kunskap och förmågor att identifiera och utveckla idéer, immateriella tillgångar och innovationer hos sina målgrupper (studenter, forskare och anställda vid Umeå universitet).
- Mål 2: Innovationskontorets aktiviteter vid Umeå universitet stärker ett inflöde av idéer som har potential att nyttiggöras.
- Mål 3: Antalet verifieringsprojekt som genomförs i syfte att öka nyttiggörandet till exempel via nya eller befintliga bolag, har ökat och präglats av ett arbete för ökad jämställdhet och ett ökat inflöde av idéer från de fakulteter som idag är underrepresenterade.

Innovationskontorets fokus på ett systematiskt arbete med information och idésök har bidragit till att inflödet av nya idéer håller sig kvar på en hög nivå. Andelen kvinnor som inkommit med nya idéer för nyttiggörande är 42 procent. Inflödet från målgruppen forskare är fortsatt högt.

Verifieringsprogrammet (VFT) syftar till att stödja den forskningsnära verifieringsverksamhet som utgör kärnverksamheten inom innovationskontor och holdingbolag. I programmet utvärderas och verifieras förutsättningarna för nyttiggörande. Under 2025 har 147 unika idéer från Umeå universitet kvalificerat sig för stöd via VFT-programmet, vilket är en liten minskning. Under höstterminen 2025 erhöles förnyad finansiering på drygt 3,7 miljoner kronor för verifieringsverksamheten.

Innovationskontor, holdingbolag och inkubatorer samverkar nära varandra. Den innovationsstödjande verksamheten har under året erbjudit ett antal workshoppar och program med fokus på tidig verifiering. Uminova Expression har genomfört Express-programmet och Uminova Innovation har genomfört Start-up-programmet i två omgångar under året. I november 2025 arrangerade Uminova Innovation Umeå Tech Arena, en av norra Sveriges främsta mötesplatser för teknik, samhällsutveckling och företagande. Umeå Biotech Incubator har genomfört Life science- puben vid två tillfällen. Syftet är att skapa en mötesplats för life science-industrin och främja nätverkande mellan företag och akademi.

Tabell 31: Flödestal från innovationsverksamheten perioden 2021–2025.

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal nya idéer som inkommit under året	139	164	184	149	147
<i>kvinnor/män (%)</i>	<i>45/55</i>	<i>40/60</i>	<i>36/64</i>	<i>47/53</i>	42/58
Varav från forskare/anställda	59	78	92	79	84
<i>kvinnor/män (%)</i>	<i>42/58</i>	<i>36/64</i>	<i>24/76</i>	<i>42/58</i>	42/58
Varav från studenter	80	86	92	70	63
<i>kvinnor/män (%)</i>	<i>48/52</i>	<i>43/57</i>	<i>44/56</i>	<i>52/48</i>	41/59
Antal idéer som gått vidare till verifiering (beviljats verifieringsmedel)	46	40	47	36	46
<i>kvinnor/män (%)</i>	<i>30/70</i>	<i>35/65</i>	<i>32/68</i>	<i>33/67</i>	32/68
<i>forskare/studenter (%)</i>	<i>70/30</i>	<i>55/45</i>	<i>58/42</i>	<i>69/31</i>	77/23
Antal bolag som erhållit investering från UHAB	1	3	1	4	1
<i>kvinnor/män (%)</i>	<i>100/0</i>	<i>33/67</i>	<i>0/100</i>	<i>25/75</i>	0/100
Antal idéer överförda till inkubatorer	17	19	34	37	37
<i>kvinnor/män (%)</i>	<i>47/53</i>	-	-	<i>37/63</i>	43/57
Antal nya aktiebolag	9	10	11	9	10
Antal sökta IP-skydd (inkl. patent, varumärke, designskydd)	7	11	17	13	14
Andra licensavtal	2	9	10	10	13

Idébank och investeringar

Med idébank avses sådan verksamhet inom holdingbolaget som syftar till att exploatera forskningsresultat och idéer som forskare inte önskar driva vidare till kommersialisering på egen hand. Holdingbolaget utgör stöd i kommersialiseringsprocessen enligt förordning (2022:1390) om statligt stöd för idébanker inom holdingbolag vid universitet och högskolor. Insatsernas primära målgrupp är forskare vid Umeå universitet som önskar få kommersialiseringsstöd via holdingbolaget. Resultatet av sådan verksamhet kan komma att inkludera såväl bolagsbildning som licensiering till extern part.

Under året har ett beviljat idébanksprojekt stängts i förtid på grund av låg efterfrågan och negativ verifiering från marknaden, varvid kostnaderna blev lägre än beräknat.

Under året har UHAB avyttrat samtliga aktier i två av sina portföljbolag, Leapscribe AB och For Life Academy AB. I bägge fallen genomfördes försäljningen i samband med att respektive bolag köptes upp av andra bolag. Därmed stärks möjligheterna till nyttiggörande. En konkurs inleddes i början på året för portföljbolaget The Last Supper AB. Samtliga bolag är alumner från inkubatorn Uminova Innovation AB.

UHAB har tillsammans med andra universitetsholdingbolag (SLU Holding samt holdingbolagen vid Göteborgs, Uppsala och Linköpings universitet) och ett antal inkubatorer investerat

och engagerat sig i den nya riskkapitalfonden Turbine Capital AB, som är ett initiativ för att tillgängliggöra kapital för erforderliga investeringar i svenska deeptech-startupföretag. Under våren arrangerades investerardagarna Venture Match av Uminova Innovation. Turbine Capital deltog och träffade ett antal startupföretag från Umeå.

Kvalitet i verksamheten

Högskolelag (1992:1434), 1 kap. 4 §

Centrala aktiviteter i Umeå universitets kvalitetssystem för utbildning och forskning är kontinuerlig uppföljning och återkommande kollegiala externa granskningar. Under året har elva egeninitierade utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå genomförts. Fem egeninitierade utvärderingar av forskarutbildningsämnen har genomförts.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har efter granskning gett biomedicinsk analytiker-examen omdömet ifrågasatt kvalitet på grund av brister i undervisning och examination av studenternas förmåga att dokumentera analys- och undersökningsresultat i enlighet med relevanta författningar. Denna brist var gemensam för samtliga lärosäten som utfärdar biomedicinsk analytiker-examina. Under året har UKÄ även påbörjat granskningar av socionom-examen och psykologexamen.

En av aktiviteterna i universitetets kvalitets-system för utbildning är Studentkårsskrivelsen som skrivs gemensamt av de tre studentkårenna vart tredje år. Studentkårsskrivelsen 2025 överlämnades till rektor i juni. Fakulteter, Lärarhögskolan och Universitetsförvaltningen har där- efter gemensamt med kårenna prioriterat ut- vecklingsområden och åtgärder.

Under året har Umeå universitet arbetat vidare med pilotprojektet för kvalitetsdrivande forsk- ningsutvärderingar. Projektet omfattade tre olika typer av panelbaserade utvärderingar:

1. utvärdering av forskning på institutions- eller ämnesnivå (totalt sex olika ämnen för- delade över samtliga fakulteter)
2. utvärdering av en fakultets kvalitets- och strategiarbete (Medicinsk fakultet)
3. tematisk utvärdering över hela lärosätet (på temat rekrytering för forskningens utveck- ling och förnyelse).

Under 2025 har platsbesök genomförts och slutrapporter har överlämnats från bedömnings- panelerna. För att underlätta utvärderingen av pilotprojektet genomfördes en metastudie, vilken sedan låg till grund för hur universitetets framtida utvärderingar av forskning och forsk- ningens förutsättning ska genomföras. Även Umeå universitets forskningscentrum för arki- tektur, design och konst, UmArts, har ut- värderats under året i enlighet med lärosätets rutiner för centrumbildningar.

Den pågående utvecklingen av kvalitetsarbetet inom forskning har bidragit till en ökad med- vetenhet om forskningens villkor och förut- sättningar. Det har till exempel inneburit att fakulteterna har identifierat behov av att i högre grad arbeta för att attrahera externa medel, öka publiceringsgraden och utvärdera sina interna resursfördelningssystem. Rekryteringsfrågorna har fått större fokus och åtgärdsarbete planeras.

Universitetsledningen följer årligen upp fakul- teternas och Lärarhögskolans kvalitets-arbete genom bland annat kvalitetsdialoger. Resultaten sammanfattas i en universitetsgemensam kvali- tetsrapport som överlämnas till universitets- styrelsen. Årets uppföljning visar bland annat att fakulteterna och Lärarhögskolan, baserat på

kvalitetsdialoger och andra uppföljningar, konti- nuerligt utvecklar sitt kvalitetsarbete, till exem- pel formerna för de kollegiala externa gransk- ningarna. Det framgår också att bedömnarnas rekommendationer tas om hand och omsätts till konkreta åtgärder. Samtliga fakulteter och Lärarhögskolan anger goda exempel som de önskar dela med sig av, till exempel genom det utbildningsstrategiska och det forskningsstrate- giska rådet. Det är universitetets bedömning att kvalitetssystemet förmår att fånga upp såväl styrkor som brister, men att detta kan utvecklas för att ytterligare stärka kvaliteten i forskning och utbildning. Inga större kvalitetsbrister i utbildningarna eller i utbildningarnas kvalitets- arbete har identifierats.

Både det utbildningsstrategiska och det forskningsstrategiska rådet har tagit stort ansvar och visat stort engagemang för kvalitetsarbetet. Umeå universitet, Linköpings universitet och Örebro universitet utbyter på lednings- och handläggarnivå regelbundet erfarenheter och samarbetar i frågor som rör kvalitetsarbete i utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Universitetsförvaltningen fortsätter att kraft- samla inom prioriterade områden. Forsknings- stöd, klimat och hållbarhet, digitalisering och säkerhet har varit i fokus. Under 2025 har även administrativ förenkling tillkommit som ett prioriterat område i syfte att förenkla och hitta nya arbetssätt för att frigöra tid för utbildning och forskning. Kommunikationsstödet på alla nivåer har utvärderats i syfte att lägga grunden för verksamhetsutveckling under 2026.

Högskolepedagogisk utbildning

Umeå universitets högskolepedagogiska enhet, Universitetspedagogik och lärandestöd (UPL), ansvarar för att erbjuda och samordna högskolepedagogisk utbildning samt stödja lärosätets institutioner och fakulteter i deras pedagogiska utvecklingsarbete. Målet är att stärka utbildningens kvalitet genom att utveckla lärares pedagogiska och digitala kompetens samt bidra till ändamålsenliga undervisnings- och examinationsformer. I uppdraget ingår även förvaltning av universitetets utbildningsnära digitala system, såsom lärplattform, digital sals-tentamen, videotjänster och verktyg för fusk- och plagiatkontroll.

Under 2023–2025 har den högskolepedagogiska verksamheten haft fyra prioriterade områden: utbildning för hållbar utveckling, digitalisering och e-lärande, examination, prov och utvärdering samt hybrida lärmiljöer.

Högskolepedagogisk kompetensutveckling

Ett stort antal lärare deltar årligen i olika former av högskolepedagogisk kompetensutveckling vid UPL. Lärarna och forskarna får utbildning och stöd i att utveckla ett professionellt, akademiskt förhållningsätt till lärande och undervisning. Ett akademiskt lärarskap utgör en förutsättning för hög kvalitet i utbildningen och bidrar på sikt till studenternas beredskap att möta ett föränderligt arbetsliv och framtidens samhällsutmaningar.

Under 2025 deltog 654 lärare i kurs i högskolepedagogisk kompetensutveckling (2024: 415), varav 110 lärare (2024: 96) genomgick pedagogisk utbildning för forskarhandledare. Detta genom en ökning av både antal kurser och utbildningsplatser, något som ligger i linje med universitetets ambition att stärka den pedagogiska kvaliteten i utbildning på både grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Under året gav UPL även den högskolepedagogiska kursen *Oral presentation* till doktorander vid tre av fyra fakulteter med totalt 123 deltagare.

Kortare pedagogiska utbildningsinsatser utgjorde fortsatt en betydande del av lärosätets

pedagogiska utvecklingsarbete under året. Efterfrågan visar på ett stort behov av riktade kompetenshöjande aktiviteter inom områden som kursdesign, pedagogisk meritering och digitala aspekter av undervisning och lärande. Under 2025 genomfördes 41 öppna högskolepedagogiska verkstäder med 496 anmälda deltagare. Därtill har ett tjugotal skräddarsydda utbildningsinsatser genomförts med enskilda lärarlag eller hela institutioner.

Generativ AI (gen AI) och undervisning har varit ett betydande utvecklingsområde under 2025. Lärosätet har erbjudit riktade utbildningsinsatser om gen AI, både genom UPL:s verksamhet och genom fakulteternas egna lärardagar och interna utbildningsinsatser. En fortsatt kunskapsutveckling inom området är mycket viktig för att stödja lärare i att hantera förändrade förutsättningar för studenters lärande och akademisk integritet. Umeå universitet har genom UPL även deltagit aktivt i det nationella nätverket för examination i högre utbildning för att bidra till utvecklingen av hållbara och rättssäkra examinationsformer i en snabbt föränderlig omvärld.

UPL ansvarar för flera högskolepedagogiska nätverk, vilka fortsatt utgör en viktig arena för professionellt och kollegialt lärande samt erfarenhetsutbyte. Nätverken spelar en viktig roll i den kontinuerliga utvecklingen av utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå och fungerar som gemensamma forum för högskolepedagogiska frågor över ämnesgränser. Under 2025 genomfördes 13 nätverksträffar med 335 deltagare inom nätverken för forskarhandledare, pedagogiskt inplacerade lärare samt pedagogiska ledare.

Den universitetspedagogiska konferensen genomfördes under året med temat *the art of teaching* och samlade 137 deltagare. Konferensen bedöms ha stärkt erfarenhetsutbyte och kollegialt lärande samt bidragit till att synliggöra och vidareutveckla universitetets högskolepedagogiska arbete.

Styrelsens ansvar för verksamhetens säkerhet

Högskoleförordning (1993:100), 2 kap. 2 §

Rektor rapporterar löpande om säkerhetsincidenter och andra viktigare avvikelser vid universitetsstyrelsens sammanträden. Risker och förebyggande åtgärder avseende säkerhet hanteras inom ramen för arbetet med intern styrning och kontroll.

Universitetsstyrelsen har behandlat och diskuterat säkerhetsfrågor vid sitt sammanträde i december 2025. Vid detta styrelsemöte rapporterades det även om cyberattacken mot Miljödata, leverantör av Adato, systemstödet som universitetet använder i rehabiliteringsprocessen för anställda. Cyberattacken genomfördes den 23 augusti. I universitetets avtal med Miljödata finns högt ställda krav på säkerhet och hantering av personuppgifter. I och med cyberattacken har Miljödata sett över dessa och vidtagit ytterligare åtgärder för att säkra systemet mot angrepp. Universitetet har gjort en risk- och sårbarhetsanalys av systemet samt vidtagit egna åtgärder för personuppgiftshantering, främst genom förbättrade rutiner för gallring och arkivering av personuppgifter.

Internrevisionen granskade styrning och samordning av universitetets säkerhetsarbete 2023. Granskningen visade att området har utvecklats positivt de senaste åren och att det finns organisatoriska strukturer för styrning och samordning liksom aktuella och tydliga regler och riktlinjer för det universitetsgemensamma säkerhetsarbetet.

Internrevisionen rekommenderade att universitetet utreder vilket behov av stöd i säkerhetsfrågor som finns i verksamheterna. Universitetet utredde detta under 2024 och landade i följande slutsatser: Det pågår kontinuerligt ett systematiskt arbete med att utveckla och förbättra stödet inom de olika säkerhetsområdena. Sammanfattningsvis finns det många säkerhetsområden, och kraven ökar kontinuerligt. Det är hög prioritet att inom samtliga säkerhetsområden ha ett fungerande stöd. Det finns i dagsläget stöd inom samtliga säkerhetsområden men förmåga till stöd behöver ständigt utvecklas. Det pågår därför flera utvecklings-

arbeten i syfte att ytterligare förbättra universitetets stöd till chefer i säkerhetsfrågor.

Nedan finns exempel på universitetsgemensamma aktiviteter inom olika säkerhetsområden som pågår samt har genomförts 2025:

- Webbutbildningen Förebygg hot och våld har under 2025 tillgängliggjorts för alla anställda vid Umeå universitet.
- Identitetshantering inklusive autentisering och auktorisering av personer som saknar svenskt personnummer är klar.
- Trygghetsvandringar har genomförts inom- och utomhus tillsammans med fastighetsägare.
- Arbetet mot korruption har intensifierats; bland annat har informationsmaterial som tillhandahålls till anställda lanserats.
- Vidareutveckling av arbete med ansvarsfull internationalisering och säkerhet pågår.
- Information på medarbetarwebben om fysisk säkerhet, access- och tillträdesrutiner samt felanmälanrutiner lås/larm har tydliggjorts.

Sammantaget bedöms utvecklingen av universitetets säkerhetsarbete under 2025 vara positiv. Som stöd för denna bedömning finns Internrevisionens granskning från 2023, universitetets egen utredning från 2024 samt genomförda aktiviteter.

Informations- och cybersäkerhet

Regleringsbrev 2025, I:2 Universitet och högskolor

I universitetets övergripande riskanalys med avseende på intern styrning och kontroll behandlas hot och sårbarheter som negativt kan påverka universitetets möjligheter att fullgöra sina uppgifter och nå verksamhetens mål. Det rådande omvärldsläget har medfört ökade hot och risker såsom obehörig åtkomst eller dataläckage av personuppgifter och forskningsdata, eller andra incidenter som hotar informations- och cybersäkerheten. Sårbarhet vid brister i cybersäkerhet och kontinuitetshantering har lyfts i den övergripande riskanalysen 2025, inklusive förebyggande kontrollmoment.

Hantering av de ovan nämnda riskerna har skett inom ramen för det ordinarie informations- och cybersäkerhetsarbetet samt genom särskilda satsningar. Universitetets ledningssystem för informationssäkerhet och årshjul för systemförvaltning har utgjort centrala utgångspunkter i detta systematiska arbete. Intern styrning och samordning mellan säkerhetsområdena informationssäkerhet, it-säkerhet och fysisk säkerhet har de senaste åren utvecklats genom en att en styrgrupp för säkerhet har tillsatts. Informations-säkerhetsarbetet följs upp och sammanfattas årligen i en rapport som överlämnas till universitetsledningen och berörda strategiska råd. För att ytterligare utveckla den interna styrningen och uppföljningen har en revidering av ledningssystemet för informationssäkerhet med anledning av den kommande cybersäkerhetslagen inletts.

Under året har förvaltnings- och utvecklingsarbetet inom ledningssystemet fokuserat på insatser för att öka informations- och cybersäkerheten i relation till myndighetens resultat i mätningen Cybersäkerhetskollen. Detta genom att bland annat utveckla kontinuitetsplaner och initiera övningar av dessa i prioriterade verksamheter inom universitetsförvaltningen enligt universitetets modell för kontinuitetshantering. Syftet har varit att öka myndighetens beredskap och förmåga att bedriva verksamheten vid allvarliga incidenter, men också att dra lärdomar och utveckla modellen så att den kan användas i hela verksamheten.

Andra aktiviteter har handlat om att säkerställa informations- och cybersäkerhet vid anskaffningar av it-system och molntjänster, utveckla en modell för omvärldsbevakning samt etablera informations- och cybersäkerhets-utbildningar för medarbetare. En modell för analys av informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd för institutioner som bedriver forskning har även vidareutvecklats med syfte att på en övergripande nivå skapa ökad kunskap, systematik och informationssäkerhet och samtidigt förenkla processen för enskilda forskningsprojekt.

Inom universitetets gemensamma systemförvaltning har ett nytt system för övervakning av universitetsgemensamma IT-system införts för att förbättra möjligheten att tidigt fånga cybersäkerhetsincidenter. En livscykelanalys av

produktportföljen för de universitetsgemensamma systemen med strategiska byten av produkter har också genomförts.

Utöver riskhantering inom ordinarie informations- och cybersäkerhetsarbete har myndighetsövergripande åtgärder även bestått i att genomföra ett projekt som analyserat nuläge och tagit fram en gemensam färdplan för arbete med cybersäkerhet för hela myndigheten, med särskilt fokus på att stärka IT-säkerheten i lokala IT system där ansvaret är delegerat till enskilda institutioner. Vidare har informationssäkerhetsfrämjande åtgärder vidtagits inom ramen för universitetets projekt för en säker forskningsdatahantering under hela forskningsprojektets livscykel. Ett av målen är att införa en gemensam säker lagringslösning för forskningsdata med högt skyddsvärde. Genom projektet har ett nätverk för forskningsdatastöd etablerats, ett stödteam för forskningsdatarelaterade frågor har bildats och en särskild forskarwebb med målgruppsanpassat stödmaterial har lanserats. På fakultets- och institutionsnivå sker löpande arbete för att stärka informationssäkerheten vid exempelvis forskningsdatahantering.

Internationalisering

Högskolelag (1992:1434), 1 kap. 5 §

I Umeå universitets policy för internationalisering nämns fyra prioriterade utvecklingsområden för internationaliseringsarbetet vid lärosätet: internationella samarbeten, internationalisering på hemma-plan, egen utlands-erfarenhet för studenter och lärare samt värde-skap som gynnar internationalisering. Under följande underrubriker redovisas respektive utvecklingsområde.

Internationella samarbeten

Under 2025 tog Umeå universitet ett stort steg framåt i arbetet med att stärka sitt internationella arbete i samklang med den europeiska universitetsstrategin genom att bli medlem i Europaalliansen European Campus of City-Universities (EC2U). I alliansen ingår ytterligare åtta europeiska universitet. Alliansen fokuserar bland annat på de globala målen God hälsa och välbefinnande, God utbildning, Hållbara städer och samhällen och Fredliga och inkluderande samhällen. EC2U erbjuder nya vägar till internationellt samarbete inom utbildning,

forskning och samverkan med omgivande samhälle, samt möjligheter för mobilitet och internationella erfarenheter för studenter och personal. I EC2U-samarbetet ingår även regionala aktörer såsom Umeå kommun, Region Västerbotten, Folk-universitetet och studentkårerna. Under 2025 har den interna organisationen för alliansarbetet byggts upp. Lärare, forskare, doktorander, studenter samt teknisk-administrativ personal har deltagit såväl digitalt som på plats i ett flertal aktiviteter som arrangerats av EC2U. Umeå universitet har även deltagit i alliansens årliga forum samt stått värd för ett EC2U-rektorsmöte. En workshop, EC2U Think Tank, har arrangerats tillsammans med aktörer från regionen inom temana digital inkludering och språkliga och kulturella kompetenser. Resultaten från respektive EC2U-universitets Think Tank kommer att sammanställas och presenteras under våren 2026.

Deltagandet i Erasmusprogrammet är en viktig grund för internationaliseringsarbetet vid Umeå universitet, inte minst vad det gäller mobilitet för studenter och medarbetare. Under 2025 har satsningar gjorts för att främja doktorandmobiliteter och korta mobiliteter för studenter samt på framtagandet av strategier för användning av den internationella dimensionen av Erasmusmedel för att främja samarbeten med länder utanför EU. Två nya utomeuropeiska samarbetsprojekt (ICM) med utbyten för studenter och lärare har startats under året, ett med Ukraina och Moldavien samt ett med Indien och Sri Lanka. Inom ramen för Erasmusprogrammet har Umeå universitet även detta år kunnat finansiera studenter från Ukraina som varit på utbyte i Umeå.

En del fakulteter och Lärarhögskolan lyser årligen ut olika former av internationaliseringsmedel med mål att höja kvaliteten i utbildning och forskning. Exempel på utlysningar är medel för gästforskare, medel för att uppmuntra och skapa bättre förutsättningar för uppföljning av internationella samarbeten, medel för lärarutbyte samt medel för översättning av artiklar och deltagande med paper i internationella konferenser. En doktorand vid den humanistiska fakulteten disputerade i november 2025 och erhöll en dubbel examen från Åbo akademi i Finland och Institutionen för språkstudier vid Umeå universitet.

Internationalisering på hemmaplan

Det stora antalet internationella studenter vid lärosätet är ett uttryck för att universitetet erbjuder internationellt konkurrenskraftig utbildning av hög kvalitet.

Universitetet har ett välutvecklat och populärt buddyprogram där nationella och internationella studenter möts. Buddyprogrammet är till för att hjälpa internationella studenter att komma till rätta i Umeå och introducera dem till Sverige, samtidigt som de studenter som redan studerar vid universitetet får en möjlighet att möta nya människor och kulturer. Buddyprogrammet är därmed, utöver arbetet inom utbildningsprogrammen, en viktig del av internationaliseringen på hemmaplan.

Lärarhögskolan har genomfört en forskarutbildningskurs med deltagare från de nordiska länderna, vilket främjat internationalisering på hemmaplan. Humanistiska fakulteten har utlyst medel för att stärka samverkan inom ett nätverk inom utbildning: Universitet och Svenska Institut i samarbete för internationalisering, USI. Medel har tilldelats för utveckling av en kurs som ska ges i samarbete mellan Umeå universitet, Lunds universitet och Svenska institutet i Istanbul.

Egna utlandserfarenheter för studenter och personal

Ett arbete för att öka antalet utresande studenter har pågått under året. Informationskampanjer samt digitala och fysiska informationsmöten har genomförts för universitetets studenter av institutioner, fakulteter och på universitetsövergripande nivå för att främja möjligheterna till studier utomlands.

Medicinsk fakultet har implementerat en ny rutin där institutioner terminsvis tar fram listor på studenter som befinner sig utomlands och vars utlandsvistelse inte registreras i Ladok. Dessa listor delas med International Office som därigenom får kännedom om vilka studenter som befinner sig utomlands i händelse av kris. Denna nya rutin har även övriga fakulteter implementerat.

Värdskap som gynnar internationalisering

Vid Personalenheten finns funktionen International Staff Support som arbetar med att underlätta rekrytering av och introduktion för nya internationella medarbetare. En guide i internationell rekrytering har tagits fram under året och en introduktionsutbildning i internationell rekrytering till chefer har sjuväts. Universitetets information om HR-frågor och rekrytering kopplat till internationalisering har samlats och gjorts mer lättillgänglig. Fakulteter och institutioner fortsätter att arbeta för att förbättra förutsättningarna för såväl inter-nationella studenter som utlandsfödd personal.

Universitetets mottagande av internationella studenter i form av webinarier innan ankomst, välkomnande i anslutning till ankomst samt avslutningsevent i samband med terminsslut är vida uppskattade och bidrar till det goda värdskapet.

Internationaliseringsstrategi i universitetets kvalitetssystem för utbildning

Genom det internationella perspektivet i utbildningarna förbereds universitetets studenter för framtida hållbarhetsutmaningar. Internationalisering är tydligt integrerat i lärosätets kvalitetssystem för utbildning genom att vara ett av sex genomsyrande perspektiv som präglar hög kvalitet på utbildning och utbildningens förutsättningar. Dessutom är internationalisering ett av elva kvalitetskrav som måste vara uppfyllda vid starten av ett nytt utbildningsprogram eller ett nytt huvudområde vid universitetet.

Mobilitet och den internationella dimensionen

Umeå universitet erbjuder möjligheter till personal- och studentutbyte genom de utbytesavtal och utbytesprogram som universitetet har med andra lärosäten och samarbetsparter. Detta bidrar till att stärka den internationella dimensionen i lärosätets verksamhet. Utbytesavtalen finns på tre nivåer inom universitetet: på universitetsövergripande nivå, på fakultetsnivå och på institutionsnivå. På varje institution finns en internationell kontaktperson som är institutionens nav vad gäller internationaliseringsfrågor. Under 2025 tecknades ett utbytesavtal med Universidad Torcuato Di Tella i Argentina, som blir Umeå universitets första universitetsövergripande partneruniversitet i Sydamerika.

Antalet inresande utbytesstudenter ökar 2025 liksom i fjol, medan antalet utresande utbytesstudenter minskar något jämfört med 2024. En grupp utresande utbytesstudenter som inte finns i den statistiken är de studenter som erhåller stipendier för praktik och fältstudier. Inom Minor Field Studies-programmet kunde fem studenter erbjudas stipendier för att genomföra fältstudier i länder där Sverige bedriver utvecklingssamarbete. Under 2025 reste 132 studenter ut med Erasmuspraktik-stipendium. Det är en nedgång jämfört med föregående år, främst till följd av förändringar i studentkullarna inom vissa utbildningsprogram.

Majoriteten av de inresande utbytesstudenterna läser kurser som ges på engelska. Antalet engelskspråkiga program och kurser fortsätter att öka i antal.

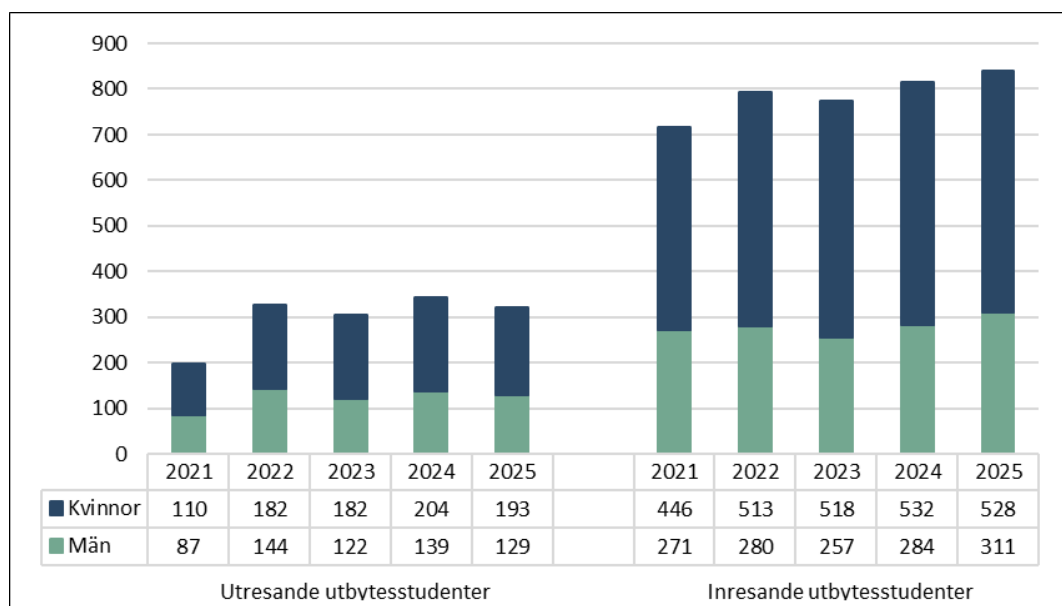


Diagram 9: Antal in- och utresande utbytesstudenter under perioden 2020–2025.

Tabell 32: Antal engelskspråkiga anmälningalternativ (kurser och program) under perioden 2021–2025.

Engelskspråkiga anmälningalternativ	2021	2022	2023	2024	2025
Fristående kurser	578	621	642	652	665
Program på grundnivå	3	3	4	3	3
Program på avancerad nivå	44	41	43	43	45
Totalt	625	665	689	698	713

Internationalisering och forskning

Universitetets forskare är aktiva i internationella nätverk, deltar i konferenser, genomför gäst-forskarvistelser utomlands samt har uppdrag som internationella sakkunniga. Det förs ingen statistik över forskarmobilitet, men det är mycket vanligt med individuella forskarutbyten liksom utbyten mellan olika forskargrupper på internationell nivå utan samordning eller finansiering från universitetet centralt. Doktorander och forskare kan i viss omfattning nyttja de utbytesavtal och utbytesprogram som finns vid universitetet.

Umeå universitetet erhöll tillsammans med 36 andra universitet (varav elva svenska) strategiska internationaliseringsmedel från Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT) för ett samarbetsprojekt med Sydafrika SASUF+ för perioden 2025–2028. Universitetet deltog under året i ytterligare tre bilaterala universitetsövergripande projekt: MIRAI, Sweden Korea Education, Research and Innovation Collaboration (SKERIC) och Academic Collaboration Chile Sweden (ACCESS). Projektens syfte är att stärka det akademiska samarbetet inom utbild-

ning, forskning och innovation mellan svenska lärosäten och lärosäten i Japan, Sydkorea och Chile. Forskare, studenter och ledningspersoner från universitetet deltog under året i aktiviteter som anordnades inom projekten.

Umeå universitet är även delaktigt i nätverken the University of the Arctic (UArctic), Baltic University Programme (BUP) och Scholars at Risk (SAR).

Ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten

Regeringsuppdrag (U2024/01012, U2025/01317)

Utgångspunkten är att internationalisering av utbildning, forskning och innovation utgör en oundgänglig förutsättning för utveckling av ny kunskap. Umeå universitet prioriterar att värna öppenhet, kvalitet och internationell konkurrenskraft. Samtidigt behöver universitetet ge stöd och utveckla bra och resurseffektiva rutiner för ansvarsfull internationalisering och säkerhet.

Under 2025 har ett universitetsgemensamt arbete med fokus på säkerhet som stöd för prefekter och andra chefer vid internationella samarbeten, rekrytering av personal samt internationella studentutbyten genomförts. Uppdraget kommer att slutredovisas till universitetsledningen i mars 2026.

Inom ramen för detta arbete har en omvärldsanalys om andra lärosäten genomförts. Den utsedda arbetsgruppen har därtill studerat nationella riktlinjer samt rapporter från statliga myndigheter med flera. Arbetsgruppen har genomfört flera möten med prefekter och chefer inom universitetet i syfte att få information om vilket stöd som behövs för att utveckla ansvarfull internationalisering.

Stödmaterial om ansvarfull internationalisering finns utarbetat, bland annat om säkerhetsskydd och produkter med dubbla användningsområden, checklistor vid besök och evenemang samt checklista vid internationella resor. På universitetet finns möjligheter för chefer att ställa frågor till funktioner inom universitetsförvaltningen om ansvarsfull internationalisering och säkerhet. Bedömningen är att universitetets chefer generellt anser att ansvarsfull internationalisering är en prioriterad fråga.

Studentinflytande

Högskolelag (1992:1434), 1 kap. 4 a §

Ett välfungerande studentinflytande är centralt för att säkerställa studentperspektivet i utvecklingen av Umeå universitets verksamhet. All verksamhet som rör utbildning och studenternas situation vid universitetet ska baseras på ett samarbete mellan universitetets personal och studenter. Samarbetet ska bygga på ett ömsesidigt förtroende och ansvarstagande. Universitetsstyrelsen beslutade i april 2025 att Umeå Medicinska Studentkår, Umeå naturvetar- och teknologkår samt Umeå studentkår ska ha fortsatt ställning som studentkårer vid Umeå universitet. Beslutet gäller till och med halvårsskiftet 2028.

Utifrån studentkårsförordningen (2009:769) ska studentkårerna till Umeå universitet årligen redovisa sin verksamhet inklusive medlemsantal. Uppföljningen omfattar studentkårernas ekonomi, anslutningsgrad samt verksamhet

inom stärkt studentsamverkan, delaktighet i kvalitetssäkring av utbildning och stärkt studiesocial verksamhet. Uppföljningen för verksamhetsåret 2023/2024 visar att samtliga studentkårer uppfyller högskolelagens krav och i allt väsentligt lever upp till åtagandena enligt avtalen med universitetet. Uppföljningen visar också att studentkårerna har en stabil ekonomi under aktuellt verksamhetsår. Andelen studenter som var anslutna till en studentkår vid Umeå universitet under verksamhetsåret 2024/2025 var 24 procent, vilket är en minskning med tre procentenheter jämfört med föregående verksamhetsår. Enligt rapportering från fakulteter, Lärarhögskolan och enheter inom Universitetsförvaltningen fungerar studentrepresentationen i huvudsak tillfreds-ställande.

Studentkårerna inkommer vart tredje år med Studentkårskrivelsen, en sammanställning av problem och utvecklingsmöjligheter tillsammans med förslag på åtgärder. Den senaste sammanställningen lämnades i juni 2025. Skrivelsen ingår som en aktivitet i universitetets kvalitetssystem för utbildning och åtgärder hanteras inom berörda verksamheter.

Universitetet stödjer ekonomiskt studentkårernas arbete med att utöva studentinflytande och genomföra studiesocial verksamhet. Stödet till studentkårerna på universitetsgemensam nivå har uppgått till totalt 4,2 miljoner kronor under 2025 (2024: 3,8 mnkr). Studentkårerna erhåller också ett särskilt statsbidrag enligt regleringsbrev som 2025 uppgick till 3,1 miljoner kronor (2024: 3,1 mnkr). Utöver det universitetsgemensamma stödet erhåller studentkårerna även stöd genom avtal med respektive fakultet och Lärarhögskolan.

Kompetensförsörjning

Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) 3 kap. 3 §

En kvalitets- och rättssäker rekryteringsprocess är avgörande för den strategiska kompetensförsörjningen vid Umeå universitet. Under 2025 har universitetet genomfört flera strategiska insatser för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kvalificerade medarbetare inom såväl akademi som verksamhetsstöd. Fakulteterna verkar under olika organisatoriska, ekonomiska och ämnesmässiga förutsättningar, vilket inne-

bär att deras insatser inom kompetensförsörjning kan skilja sig åt. Ett samlat arbete har präglats av transparens och en strävan att skapa en välkomnande kultur där varje steg i processen syftar till att tillgodose kompetensbehovet på ett rättssäkert och inkluderande sätt. Nedan redovisas ett antal åtgärder och en analys av hur insatserna har bidragit till att långsiktigt stärka universitetets kompetensförsörjning.

Attrahera

Under 2025 har universitetet genomfört flera insatser som stärkt varumärket som arbetsgivare och skapat attraktiva förutsättningar för såväl nationella som internationella kandidater. Inom Teknisk-naturvetenskaplig fakultet har dialoger förts med Wallenbergstiftelsen om affiliering av forskare till WISE, en stor satsning inom hållbar materialforskning.

Universitetet har även arbetat med breda utlysningar av biträdande universitetslektorat vilket breddar rekryteringsbasen och ökar universitetets synlighet. Satsningar på att utveckla stödstrukturer för forskarskolor och fortsatt digitalisering av rekryteringsprocessen har ytterligare bidragit till att skapa kvalitets-säkra processer.

Rekrytera

Universitetet har under året fortsatt att arbeta för en rättssäker och ändamålsenlig rekryteringsprocess för att säkerställa verksamhetens behov av kvalificerade medarbetare. Exempelvis har digital referens-tagning förhöjt transparensen och skapat mer likvärdiga förutsättningar i bedömningen av kandidater. Breda utlysningar har bidragit till att möta konkurrensen om kompetens inom prioriterade områden. Medicinsk fakultet har genomfört målinriktade utlysningar av läraranställningar för att möta specifika utbildnings- och forskningsbehov. Fakulteten har även fortsatt att utveckla sitt fakultetsgemensamma forskarutbildningsprogram, vilket bidrar till progression mot examensmålen samt förbättrar möjligheten att rekrytera välutbildade forskare och lärare. Humanistisk fakultet har effektiviserat processen för tidsbegränsade universitetslektorat för att snabbare kunna tillgodose verksamhetens behov. Tillsammans med Lärarhögskolan har fakulteten finansierat postdoktoranställningar vilket ytterligare breddar

kompetensbasen och stärker universitetets långsiktiga utveckling.

Utveckla

För att möta framtidens krav och skapa en hållbar kompetensförsörjning har universitetet genomfört insatser för att stärka medarbetarnas kompetens, till exempel inom AI och stresshantering. Därtill har fakulteterna och Lärarhögskolan tilldelat forskningstid, publiceringsbaserade resurser och olika meriteringsinsatser för att stimulera akademisk utveckling och karriärvägar. Flera fakulteter har arrangerat handledarkollegier för att stärka handledarnas kompetens inom centrala områden.

Behålla

Att behålla befintliga medarbetare är en viktig del av universitetets kompetensförsörjning. Onboardingprocessen har utvecklats genom nya introduktionsprogram och förstärkta stödstrukturer för forskare och lärare, vilket underlättar för nya medarbetare att snabbt komma in i verksamheten. Aktiviteter har även genomförts för att tydliggöra onboardingarbetet och skapa en systematiserad och enhetlig introduktion, vilket bidrar till att underlätta arbetet för chefer. Humanistisk fakultet har beviljat utökad forskningstid till docenter samt tillskjutit medel för att initiera nya samarbeten och färdigställa forskningsprojekt. Medicinsk fakultet har genomfört strategiska prioriteringar för universitetslektorer och professorer vid lönerevisionen och fortsatt att analysera och bevaka löneläget för dessa grupper för att behålla kvalificerade medarbetare. Teknisk-naturvetenskaplig fakultet har rekryterat biträdande universitetslektorer inom Wallenberg AI, Autonomous Systems and Software Program (WASP), vilket stärker fakultetens långsiktiga kompetensförsörjning.

Dessutom har stöd för forskarnätverk och ansökningar om externa medel bidragit till att stärka samverkan och skapa möjligheter för fortsatt utveckling och engagemang inom universitetet.

Universitetet har fortsatt att systematiskt och transparent arbeta med omställningsprocesser vid omstruktureringar eller resursförändringar. Medicinsk fakultet har bland annat genomfört en utredning av lärarbemanningen inom Läkär-

programmet för att identifiera optimal beman-
ning och möjliggöra kompetensöverföring vid
framtida resursförändringar.

Mål för andel biträdande lektorer

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

Universitetet har under 2025 nått målsättningen
att 3 procent av all forskande och undervisande
personal ska utgöras av biträdande lektorer. Den
totala andelen minskade något från 4,0 procent
år 2024 till 3,8 procent år 2025, vilket delvis kan
förklaras av ekonomisk återhållsamhet samt att
biträdande universitetslektorer befordrats till
universitetslektorer. Två breda utlysningar av
biträdande universitetslektorat har genomförts,
vilka resulterade i ett flertal rekryteringar och
goda resultat i form av externa forskningsmedel.
En tredje omgång planerades men realiserades
inte i och med nationella utlysningar av medel
för biträdande lektorer och det försämrade
ekonomiska läget.

Universitetet har fortsatt att rekrytera
biträdande universitetslektorer inom strategiska
forskningsprogram och genom riktade sats-
ningar där institutioner får medfinansiering för
att säkra kompetensförsörjning inom priori-
terade ämnesområden. Samtidigt har delar av
verksamheten haft begränsade möjligheter att
nyrekrytera, vilket lett till att antalet biträdande
universitetslektorer minskat något.

Insatserna under 2025 visar på ett målmedvetet
arbete för att öka andelen biträdande lektorer
och målsättningen har uppnåtts på
universitetsnivå. Ekonomisk återhållsamhet och
konkurrensen om kvalificerade forskare har
dock påverkat förutsättningarna för enskilda
verksamheter att uppnå årets mål.

Jämställdhet och lika villkor

*Högskolelag (1992:1434), 1 kap. 5 §
Diskrimineringslag (2008:567)*

För Umeå universitet är en god organisatorisk,
social och fysisk arbetsmiljö på lika villkor ett
strategiskt och prioriterat område. Universitetet
har nolltolerans mot diskriminering, trakasse-
rier, sexuella trakasserier och kränkande sär-
behandling. Alla studenter och anställda ska
känna sig trygga i sin studie- och arbetsmiljö.
Arbetet med att förebygga diskriminering och
säkerställa lika rättigheter och möjligheter för
både studenter och medarbetare pågår ständigt.

För att främja en inkluderande arbetsplatskultur
präglad av jämställdhet och lika villkor är det
avgörande att aktivt och över tid arbeta med
värdegrundsfrågor. Projektet "Levande värde-
grund" syftar till att långsiktigt främja och
utveckla en levande dialog om värdegrunden och
våra gemensamma förhållningssätt vid Umeå
universitet. Under 2025 har chefer och med-
arbetare fått verktyg för att synliggöra normer,
motverka fördomar och främja en inkluderande
arbetsmiljö. Samtalsledare har utbildats i att
hålla värdegrundsdialoger på arbetsplatsträffar
och planeringsdagar. Projektet har bidragit till
att främja dialog och reflektion kring värde-
grundsfrågor i det dagliga arbetet och förväntad
effekt är en mer rättvis, inkluderande och trygg
arbetsmiljö.

Ledningsstöd för det förebyggande arbetet med
lika villkor finns på alla organisatoriska nivåer
inom lärosätet. Dessa funktioner ges fortlöpande
möjligheter till kompetensutveckling genom
utbildningar och erfarenhetsutbyte via universi-
tetets nätverk för lika villkor. Teman för årets
nätverksträffar har varit "Inkluderande och
trygga miljöer för HBTQI-personer" och "Värde-
grundsarbete i praktiken", samt "NPF included –
god pedagogik för alla" med särskilt fokus på hur
lärare kan skapa goda och inkluderande lär-
miljöer för studenter med neuropsykiatriska
funktionsnedsättningar (NPF).

Umeå universitet och studentkårerna arbetar
tillsammans med att planera och genomföra
mottagningsutbildning för huvudfaddrar och
generaler. Syftet med mottagningsutbildningen
är att skapa en välkomnande och inkluderande

start för nya studenter, med fokus på respekt, glädje, trygghet och gemenskap. Under hösten 2025 låg särskilt fokus på att förebygga sexuella trakasserier, bland annat genom en workshop i civilkurage. Studenthälsan har även utbildat studentarbetsmiljöombud och studentkårsrepresentanter i regelverk och lagstiftning som reglerar universitetets arbete med lika villkor inom utbildningen. Utbildningen har haft ett intersektionellt perspektiv med syfte att skapa förståelse för hur olika diskrimineringsgrunder, i olika sammanhang, kan samverka och förstärka varandra. Tillsammans med föreningen "MÅN" har också en föreläsning om unga mäns hälsa och mående hållits för studenter och medarbetare.

Flera fakulteter har arbetat med hållbar introduktion av nybörjarstudenter där arbetsmiljö och lika villkor ingått. Förväntad effekt har varit en ökad medvetenhet om vad det innebär att vara student, vad rör både rättigheter och skyldigheter, bättre kunskap om var stöd finns att få vid utsatthet för oönskade beteenden samt minskad oro och bättre hälsa bland studenter i början av studierna.

Vidare har det inom verksamheten tagits fram en rutin för arbetet med aktiva åtgärder som utbildningsanordnare, där bland annat breddad rekrytering ingår. Aktiviteterna har resulterat i fördjupade kunskaper om vad aktiva åtgärder innebär utifrån ett utbildningsanordnarperspektiv.

Universitetet deltog 2024 officiellt för första gången i Prideparaden i Umeå. Under 2025 utvecklades universitetets engagemang till att omfatta hela Prideveckan. Under veckan arrangerade universitetet ett flertal aktiviteter, allt från lunchföreläsningar till Pridefika. Universitetet deltog också i Prideparaden, med ett hundratal medarbetare och studenter under banderollen "För allas lika värde".

Under 2025 inkom tolv anmälningar rörande kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier till det centrala diariet, vilket är en ökning jämfört med åtta anmälningar som inkom under 2024. Utredning av anmälningarna hanteras enligt lärosätets rutiner. För att säkra en professionell hantering av ärenden som rör kränkande särbehandling,

trakasserier och sexuella trakasserier finns ett stödteam för trygg arbets- och studiemiljö (STAR-teamet) som stöd till chefer och HR.

Jämställdhetsintegrering

Regleringsbrev 2025, 1:2 Universitet och högskolor

Under 2025 har Umeå universitet i oförminskad skala fortsatt sitt arbete med att bidra till de jämställdhetspolitiska målen i linje med universitetets inrapporterade inriktning för jämställdhetsintegrering 2022–2025. För att skapa ett jämställt universitet fritt från diskriminering och kränkningar arbetar universitetets verksamheter på samtliga nivåer utifrån de identifierade utmaningarna och planerade åtgärderna inom ramen för sin verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning. Resultatet av genomfört arbete under 2023–2025 redovisades till Regeringskansliet i december 2025.

Inför budgetarbetet 2025 har arbetet med jämställd resursfördelning vidareutvecklats. Flera av universitetets verksamheter har till exempel infört de nyckeltal som universitetet tagit fram för att följa upp jämställdhet i budgetarbetet.

Jämställdhetsperspektivet har fortsatt integrerats i ledarskapsutbildningar, undervisning och forskarhandledning, vilket förväntas bidra till ökad medvetenhet och en mer rättvis och jämställd arbetsplatskultur.

Universitetets verksamheter har anordnat utbildningar, workshoppar och dialoger där frågor som rör lika villkor, aktiva åtgärder, jämställdhet och diskriminering har lyfts utifrån både ett arbetsgivarperspektiv och ett utbildningsanordnarperspektiv. Primära målgrupper har varit prefekter, ledningsstöd för lika villkor, HR, studierektorer programsamordnare och studieprogramvägledare.

Verksamheterna har arbetat för att främja jämn könsfördelning av studenter exempelvis genom jämn representation av kön i bilder, såväl i tryckt material som på webb och i sociala medier.

Könsfördelning ledningsfunktioner och uppdrag

Diagram 10 visar könsfördelning i universitetsstyrelse, universitetsledning och fakultetsnämnder samt i uppdrag som dekan, prefekt och

föreståndare. Den skeva könsfördelningen inom universitetsstyrelsen förklaras till stor del av att män är överrepresenterade vad gäller företrädare för arbetstagarorganisationerna samt företrädare för studenterna. Dessa utses var och en av respektive arbetstagarorganisation/studentkår, och ligger utanför vad arbetsgivaren kan påverka.

År 2025 är könsfördelningen på prefekt- och föreståndaruppdrag vid universitetet som helhet inom det etablerade 40–60-procentspannet (45 procent kvinnor, 55 procent män), vilket är på likvärdig nivå som 2024 (46 procent kvinnor,

54 procent män). Vid den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten är könsfördelningen ojämn med en övervägande andel män (34 procent kvinnor, 66 procent män) medan det på den humanistiska fakulteten är en omvänd situation med en majoritet av kvinnor (63 procent kvinnor, 37 procent män).

På dekanuppdrag (dekan, prodekan, vice dekan) råder könsbalans. Fördelningen kvinnor och män sett till uppdraget som dekan sammantaget vid de fyra fakulteterna var ojämn 2024 och bestod av en kvinna och tre män. År 2025 är den jämn och består av två kvinnor och två män.

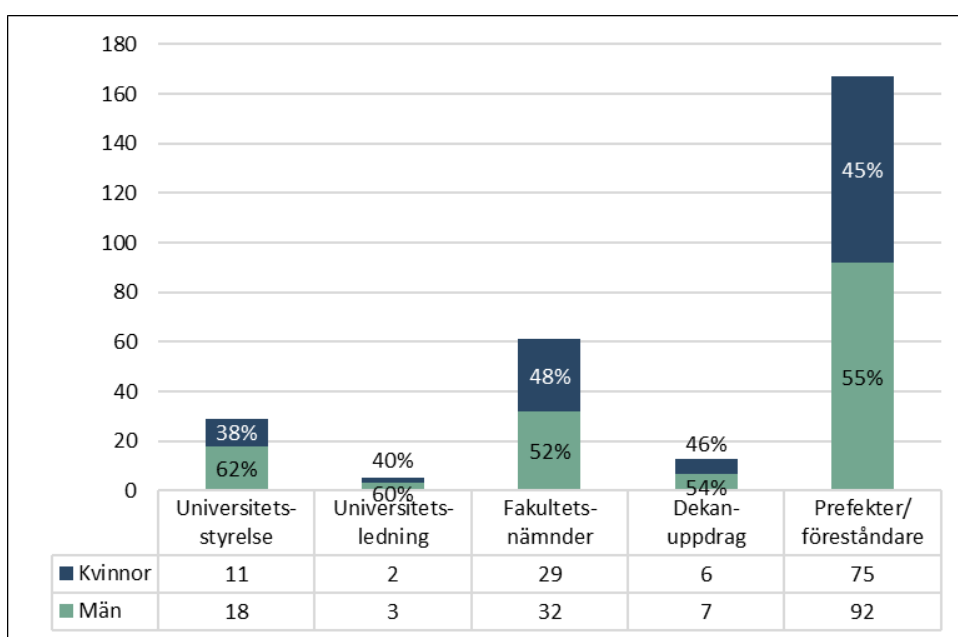


Diagram 10: Könsfördelning 2025 universitetsstyrelse (ordinarie och suppleanter), universitetsledning, fakultetsnämnder (ordinarie och suppleanter), dekaner (dekan, prodekan, vice dekan) samt prefekter (prefekt, biträdande prefekt, ställföreträdande prefekt) och föreståndare (föreståndare och biträdande föreståndare).

Rekryteringsmål för professorer

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

Under 2025–2028 har Umeå universitet enligt regleringsbrev ett rekryteringsmål för könsfördelningen bland nyrekryterade professorer om 52 procent kvinnor. Under 2025 var andelen kvinnor av nyanställda professorer vid lärosätet 67 procent, vilket är en ökning med 23 procentenheter jämfört med 2024. I detta ingår professorer anställda såväl genom befordran som genom nyanställning efter utlysning, gästprofessorer och adjungerade professorer.

Andelen kvinnor utgjorde 82 procent av de beförade professorerna och 43 procent av dem som anställdes efter utlysning.

Fakulteterna har under 2025 fortsatt att aktivt arbeta med att främja en jämn könsfördelning vid rekrytering av professorer. Prefekterna har uppmanats att sträva efter jämn könsfördelning och mångfald inför utlysning av professorer. Välmeriterade kvinnor som varit nära befordran till professor har uppmuntrats att ansöka om befordran.

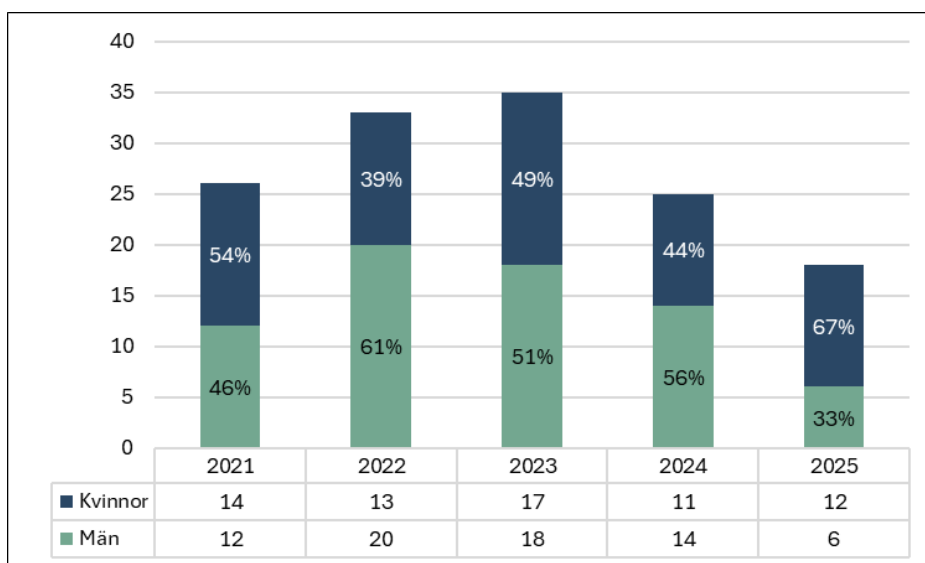


Diagram 11: Antal professorer rekryterade genom befordran eller utlysning samt gästprofessorer och adjungerade professorer fördelat på kön under perioden 2021–2025. Med anledning av förändring i uppföljning av rekryterade professorer har tidigare års statistik uppdaterats.

Sett till könsfördelningen bland anställda professorer 2025 är män i majoritet. Ingen större förändring har skett rörande könsfördelningen sedan 2021. Andelen kvinnor 2025 är 34 procent, vilket kan jämföras med 2021 då andelen kvinnor var 33 procent. För att åstadkomma en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män bland anställda professorer krävs att en betydligt större andel kvinnor än män rekryteras även framgent.

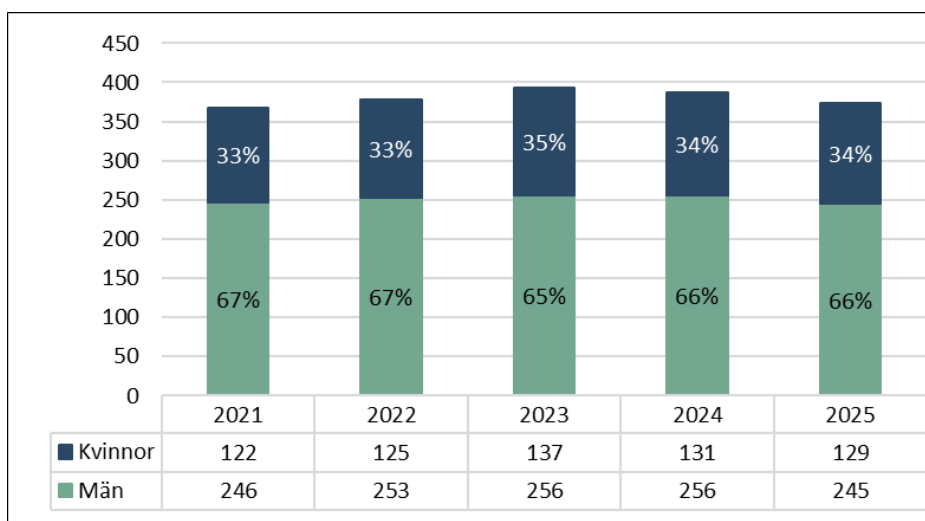


Diagram 12: Antalet anställda professorer fördelat på kön under perioden 2021–2025.

Könsfördelning bland personal och studenter

Bland registrerade studenter inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå är kvinnor i majoritet (65 procent kvinnor, 35 procent män). Könsfördelningen under åren 2021–2025 har varit relativt stabil. Andelen män har minskat med en procentenhet från 2024 till 2025.

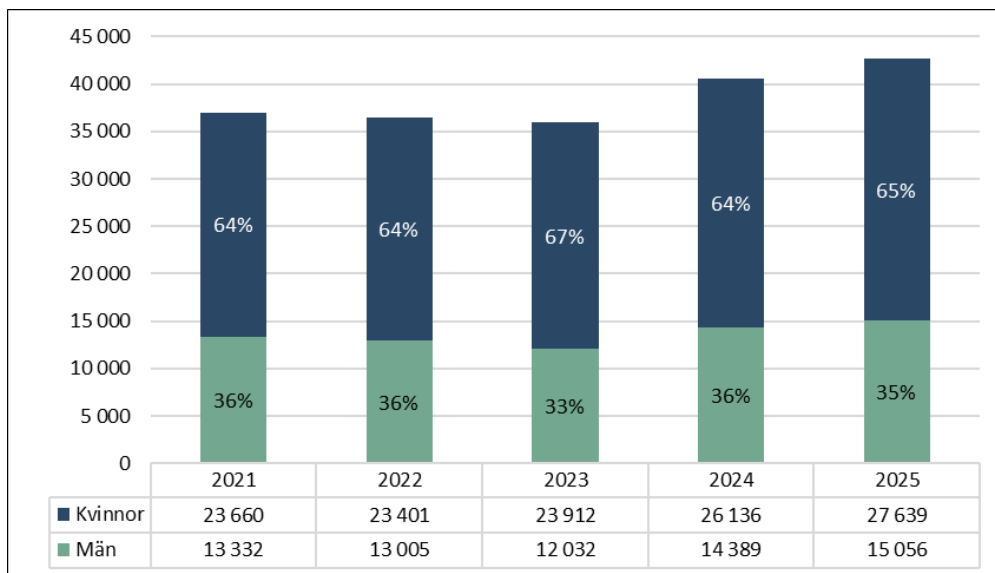


Diagram 13: Könsfördelning på grundnivå och avancerad nivå 2021–2025. I diagrammet redovisas antalet registrerade individer på ett utbildningsprogram eller en fristående kurs vid universitetet.

Umeå universitet hade 4 560 anställda under 2025, varav 56 procent kvinnor och 44 procent män. Inom majoriteten av befattningskategorierna är könsfördelningen jämn, det vill säga inom det etablerade 40–60-procentsspannet. Skevheter i könsfördelning återfinns inom befattningskategorierna adjunkt, administrativ personal och bibliotekspersonal där en övervägande andel är kvinnor, samt bland professorer där majoriteten är män.

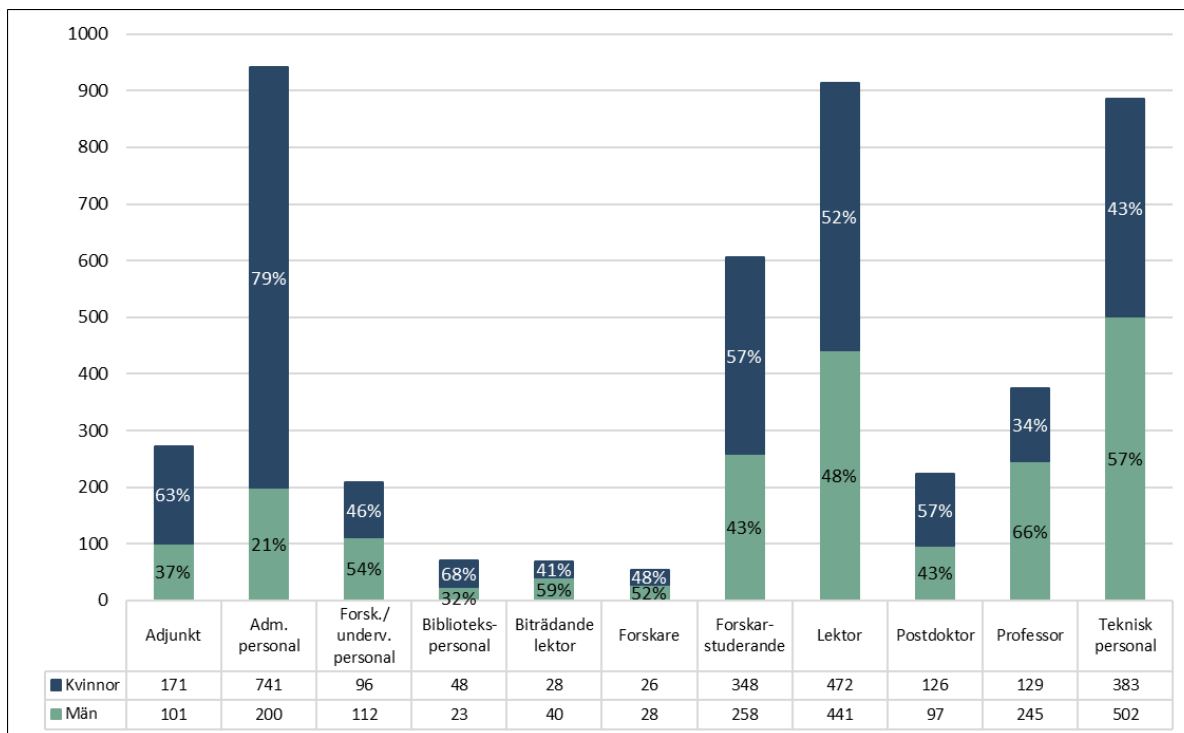


Diagram 14: Könsfördelning per befattningskategori år 2025. I befattningen postdoktor ingår endast anställda postdoktorer, inte stipendiater.

Arbetsmiljö och hälsoarbete

Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB), 7 kap. 3 §

Umeå universitet arbetar systematiskt och långsiktigt för att skapa goda fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljöförhållanden i syfte att förebygga ohälsa och olycksfall samt i övrigt uppnå god arbetsmiljö och skapa förutsättningar för en tillgänglig och hållbar arbets- och studieplats på lika villkor.

Alla anställda erbjuds en friskvårdstimme per vecka på betald arbetstid om verksamheten medger. Universitetet erbjuder även ett friskvårdsbidrag till alla anställda som uppgår till 2 000 kronor per år. Under 2025 nyttjades friskvårdsbidraget av 2 774 medarbetare, vilket är en ökning med 37 personer jämfört med 2024. I relation till medelantalet anställda innebär det att 61 procent utnyttjat friskvårdsbidraget.

Enligt tabell 33 är universitetets totala sjukfrånvaro 3,2 procent för 2025, vilket är en ökning med 0,1 procentenhet jämfört med 2024. Sjukfrånvaron för kvinnor har minskat med 0,1 procentenhet medan sjukfrånvaron för männen har ökat från 1,7 procent till 2,0 procent. Andelen långtidssjukskrivna, 60 dagar eller mer, av samtlig sjukfrånvaro har ökat från 52,7 procent 2024 till 55,7 procent 2025.

Bibliotekspersonalen uppvisar den högsta totala sjukfrånvaron under 2025, motsvarande 9,5 procent av den ordinarie arbetstiden. Detta innebär en marginell minskning jämfört med föregående år (2024: 9,7 procent). I samtliga befattningskategorier, med undantag för professorer, är sjukfrånvaron högre bland kvinnor än bland män.

Universitetet arbetar kontinuerligt för att säkerställa att ansvariga chefer, med stöd av HR-personal på olika organisatoriska nivåer, bedriver ett systematiskt arbete med främjande, förebyggande och efterhjälpande insatser vid ohälsa. Under 2025 har ett särskilt utvecklingsarbete genomförts för att tydliggöra rehabiliteringsprocessen vid Umeå universitet. Som en del i detta har ett nytt styrdokument fastställts, i form av en handläggningsordning för det preventiva och det efterhjälpande rehabili-

teringsarbetet. Syftet med handläggningsordningen är att göra det enklare och mer transparent för chefer och HR att veta vilka åtgärder som förväntas av dem. Som komplement till dokumentet har universitetet under året erbjudit utbildningar till chefer och HR i metodstödet Arbetsplatsdialog samt i hur de uppmärksammar och hanterar tidiga tecken på ohälsa.

Under 2025 fortsatte universitetet att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet genom utbildningar i IA-systemet (informationssystem om arbetsmiljö) samt genom så kallade IA-stugor, där chefer får stöd i hur de ska hantera och följa upp inrapporterade olyckor och tillbud. Under året har även den årliga utbildningen för nya arbetsmiljöombud reviderats för att få ett tydligare universitetsfokus och därmed bättre kunna möta verksamhetens behov.

Ytterligare satsningar under 2025 har varit att översätta universitetets digitala grundutbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete och aktiva åtgärder till engelska. Utbildningen är obligatorisk för chefer, men är även tillgänglig för övriga medarbetare som arbetar med arbetsmiljöfrågor.

Som en del av universitetets arbete med att stärka studenternas hälsa och välmående inledde Studenthälsan under 2025 ett projekt inriktat på att kartlägga insatser och kursupplägg som kan förebygga psykisk ohälsa under studenternas första studieår. Under året genomfördes även förändringar i verksamheten för att förkorta väntetiden till det första bedömnings-samtalet, vilket ökade tillgängligheten och ytterligare stärkte det förebyggande arbetet.

Tabell 33: Sjukfrånvaro i procent under perioden 2021–2025.

Sjukfrånvaro	2021	2022	2023	2024	2025
Total sjukfrånvaro	2,6	3,2	3,1	3,1	3,2
Kvinnor	3,5	4,2	4,1	4,1	4,0
Män	1,4	1,9	1,8	1,7	2,0
Anställda ≤ 29 år	2,0	2,7	2,3	2,4	2,5
Anställda 30–49 år	2,6	2,9	2,9	3,0	3,0
Anställda ≥ 50 år	2,6	3,7	3,5	3,4	3,5
Andel långtids-sjukskrivna av samtlig sjukfrånvaro ¹	52,5	49,1	51,5	52,7	55,7

¹ 60 dagar eller mer.

Hållbar utveckling

Högskolelag (1992:1434), 1 kap. 5 §

Universitetets systematiska miljö- och hållbarhetsarbete utgår från högskolelagens krav, Agenda 2030, förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter, Klimatramverket för universitet och högskolor, universitetets betydande miljö- och hållbarhetsaspekter samt intentionerna i FISU Healthy Campus-programmet. Även under 2025 har universitetet deltagit i de internationella hållbarhetsrankningarna Times Higher Education Impact Rating och QS Sustainability Ranking. Resultaten visar en blandad utveckling. I den ena hållbarhetsrankingen har universitetets samlade hållbarhetsresultat förbättrats, medan placeringarna i den andra har försämrats. När det gäller Healthy Campus-certifieringen har universitetet tagit steg framåt och under 2025 nått den högsta certifieringsnivån, Platinum.

Arbetet under 2025 har främst fokuserat på genomförandet av aktiviteter i universitetets handlingsplan för klimat och hållbarhet 2024–2026 samt i handlingsplanen för ett hälsosamt campus. Utöver detta har aktiviteter till följd av tidigare års interna miljövisioner genomförts, liksom flera samverkansprojekt, bland annat tillsammans med studenter.

Exempel på genomförda aktiviteter för ett mer hållbart campus är etableringen av en digital plattform som underlättar internt återbruk av möbler och inredning samt framtagandet av en guide för hållbara mat- och serveringsalternativ som kan användas i dialog med restauranger, kaféer och inköpare på campus och inom universitetet. Den tjänstecykelpool som infördes på prov 2024 för Universitetsförvaltningen öppnades under 2025 för samtliga anställda. Även om poolen, som ska främja hållbara lokala tjänsteresor och minska utsläppen från dessa, har nyttjats i relativt låg grad, har det varit ett uppskattat inslag. Användarna ser därför gärna en fortsättning.

Inom området samverkan kan den workshop som anordnades tillsammans med Umeå kommun och Umeå kommunföretag lyftas fram. En grupp studenter knutna till Sustainergies arbetade då fram lösningar för att förverkliga visionen om ett Umeå där hållbar mobilitet och

livskvalitet går hand i hand. Studentsamverkan har även skett inom kurser, exempelvis i hälso-psykologi och miljövetenskap, där studenter genomfört konkreta projekt för ett hållbart och hälsosamt campus. Universitetet var också huvudarrangör för Umeås lokala hubb, A Sustainable Tomorrow, som samlade cirka 70 aktörer från offentlig och privat sektor för att diskutera lokala utmaningar, visioner och åtgärder för en levande och hållbar stad. Denna hubb blev även startskottet för SEE – Västerbottens hållbarhetsvecka. Universitetet har också medverkat i projektet Klimatneutrala Umeå.

Ett av universitetets hållbarhetsmål är att hållbar utveckling ska vara integrerad i all utbildning. Måluppfyllelsen är nu nära, eftersom 96 procent av de 161 utbildningsprogrammen anger att hållbarhet utgör ett genomgående perspektiv i enlighet med universitetets kvalitetssystem för utbildning.

Alla fakulteter och Lärarhögskolan arbetar fortlöpande med att utveckla kurser och program för att integrera hållbarhetsaspekter och de så kallade nyckelkompetenserna som är viktiga för att genomföra Agenda 2030. Under året har flera initiativ genomförts, bland annat arbete med tydligare hållbarhetsfokus i de nya lärarutbildningarna. Medicinsk fakultet har gjort insatser för att stärka lärarnas kunskap om lärande för hållbar utveckling. Dessutom erbjuder universitetet korta kurser för yrkesverksamma inom grön omställning.

Det tvärvetenskapliga forskarnätverket Umeå Transformation Research Initiative (UTRI) har stöttat och arrangerat 20 olika evenemang och aktiviteter, bland annat ett seminarium om hållbar offentlig upphandling i syfte att fortbilda universitetets chefer inom detta. UTRI har även arrangerat sin andra årliga konferens på temat polykriser.

I regleringsbrevet för 2022 fick universitetet i uppdrag i att redovisa uppföljningsbara mål för resande 2025 jämfört med 2019, med fokus på minskad miljö- och klimatpåverkan. Arbetet med att följa upp målet har fortsatt under året.

Antalet tjänsteresor med flyg har under 2025 varit ungefär lika många som under 2022 och

ungefär två tredjedelar av antalet flygresor 2019. Exempel på aktiviteter som genomförts för att minska universitetets klimatavtryck från tjänsteresor är upphandlingen av en tjänstereseleverantör för tågresor i Europa. Vid Lärarhögskolans forskarskolas forskningsinternat uppmuntrades deltagarna att välja tåget framför flyget när det var genomförbart, och vid verksamhetsförlagd praktik har samtal genomförts digitalt i stället för fysiskt. Universitetet har också varit aktivt i Lärosätenas klimatköret och ett arbete med hållbara tjänsteresor.

Under 2025 har universitet deltagit i REMM, Trafikverkets stöd till statliga myndigheter att utveckla arbetet med effektivare digitala möten där universitetets representanter har haft tillgång till ett forum för erfarenhetsutbyte, kunskapsinhämtning, webbinformation och seminarier.

Den totala energianvändningen under 2025 var ungefär 38 GWh eller knappt 120 kWh per kvadratmeter. Det innebär en minskning från tidigare år. Exempel på åtgärder som har gjorts för att minska energianvändningen är certifiering enligt Miljöbyggnad på nivå Guld för det nya tentamenshuset Aurora och utbyte av belysning till led-armaturer. På flera av hustaken på Umeå campus finns solpaneler och under 2025 producerade de sammanlagt nära 1 GWh el.

I 36 av 37 upphandlingar har det ställts miljökrav. För avropen är andelen lägre. Sett till det totala ekonomiska värdet av upphandlingar och avrop har miljökrav ställts i motsvarande 88 procent.

Den samlade bedömningen är att universitetet under 2025 gjort framsteg inom klimat-, hållbarhets- och hälsoarbetet där särskilt certifieringen på högsta nivån i Healthy Campus-programmet (Platinum) visar att universitetet har starka förutsättningar att främja hälsa, välmående och hållbarhet. Klimat- och hållbarhetsarbetet har dessutom präglats av samverkan med externa aktörer och studenter samt av ett systematiskt genomförande av planerade aktiviteter, vilket stärker universitetets roll som en regional och nationell förebild.

Utveckling av klinisk utbildning och forskning

Regleringsbrev 2025, I:13 Umeå universitet

Umeå universitet har under 2025 erhållit 1 104 000 kronor för utveckling av klinisk utbildning och forskning. Av detta har 293 442 kronor använts till samordning av utvecklingsarbetet med formativ bedömning och återkoppling via bedömningsformulären för EPA – Entrustable professional activities. Resterande medel på 810 558 kronor, tillsammans med tidigare erhållna medel om 459 116 kronor, totalt 1 269 674 kronor, kommer under 2026 att användas till utveckling av de kurser som ska ges på den kommande tolfte terminen på Läkarprogrammet.

Samverkan

Högskolelag (1992:1434), 1 kap. 2 §

Samverkan är en integrerad del av forskning och utbildning vid Umeå universitet. Den bedrivs där den stärker universitetets kunskapsutveckling och samtidigt skapar mervärden, kunskap och kompetens för universitetets samverkansparter. Samverkan med offentlig sektor, näringsliv och civilsamhälle sker inom olika forsknings- och utbildningsmiljöer utifrån deras respektive förutsättningar. Universitetsledningen initierar även samarbeten och satsningar av strategisk betydelse för hela lärosätet.

Kunskapsutveckling i samspel för ömsesidig nytta är ett av tre övergripande utvecklingsområden för universitetet. Under 2025 har universitetets kunskap och kompetens nyttiggjorts genom omfattande samverkansaktiviteter, såsom utbildningar, populärvetenskapliga föreläsningar, publikationer, uppdragsutbildning och uppdragsforskning, innovationsprocesser, databaser samt medarbetare som deltagit som experter i olika sammanhang. Även policyskapande rapporter och remissvar har bidragit till samhällsutvecklingen. Samverkan har resulterat i kvalitetshöjande effekter inom utbildning och forskning, exempelvis genom tillgång till testbäddar, empiri, forskningsmedel, ökad samhällsrelevans, gemensamma doktorandutbildningar samt insatser som underlättar studenter övergång från utbildning till arbetsliv.

Under hösten 2025 arrangerade Umeå universitet tillsammans med Luleå tekniska universitet ett uppföljande samarbetsmöte för nyckelaktörer i norra Sverige med deltagare från regioner, företag och kommuner. Vid mötet diskuterades en gemensam bild av norra Sverige samt strategier för att attrahera och behålla studenter och arbetskraft. Mötet kommer att utvärderas för att identifiera lämpliga former för fortsatt samarbete.

Universitetets strategiska arbete med samverkan syftar till att skapa förutsättningar och undanröja hinder för samverkan. De universitetsgemensamma stödstrukturerna omfattar strategiska partnerskap med externa aktörer, mötesplatser för att initiera ny samverkan, universitetets företagsforskarskola, metodstöd för utbildningssamverkan samt olika former av stöd för forskningssamverkan.

Under 2025 har universitetet tecknat två nya avsiktsförklaringar på universitetsövergripande nivå med Folkuniversitetet och Akademi Norr. Avtalet med Folkuniversitetet innebär att åtta forskare kommer att finnas tillgängliga som föreläsare vid Folkuniversitetets verksamhet i Västerbotten och Norrbottens inland under 2026. Avtalet med Akademi Norr har resulterat i en gemensam träff för kommunala lärcentra i Västerbotten och Norrbotten, med fokus på aktuella frågor för både universitetet och lärcentra.

Dialogen med universitetets fem strategiska partner har fortsatt under året genom återkommande tvåpartsmöten, partnerskapsdagar, konferenser och seminarier. Universitetet har även utlyst såddmedel för samverkan med strategiska partner, vilket resulterade i fem beviljade projekt: två tillsammans med Skellefteå kommun och tre med Umeå kommun. Projekten syftar till att stimulera nya forskningskontakter och fördjupa samarbetet inom partnerskapen.

Tillsammans med Umeå kommun pågår arbete med en ny campusplan för utveckling av Konstnärligt Campus och Universitetsstaden. Inom satsningen Urban Transition Lab har flera workshoppar genomförts. Universitetet har även deltagit i ett peer review-möte om utvecklingen vid Umeå Eco Industrial Park.

Inom partnerskapet med Skellefteå kommun har dialog inletts om gemensam forskningsinfrastruktur inom energiområdet, kopplat till Arctic Center of Energy. Lärarhögskolan och Campus Skellefteå har haft flera möten om yrkeslärarutbildningen på distans med målet att möjliggöra programstart våren 2026. Medicinsk fakultet och kommunen har för första gången arrangerat en populärvetenskaplig föreläsning med frågestund för allmänheten i Skellefteå.

Samarbetet med Region Västerbotten är omfattande inom medicinska området. Under 2025 har mötesplatser stärkts genom återkommande avstämningar och stöd till arrangörer, vilket resulterade i universitetets medverkan vid flera programpunkter under konferensen Mötesplats Lycksele.

Partnerskapet med Örnsköldsviks kommun har under året resulterat i att en kontaktperson utsetts för stadsdelsprojektet 2030, i syfte att stärka dialogen med universitetet. En partnerskapsdag genomfördes i Örnsköldsvik på temat "Digitalisering för hållbar samhällsutveckling", med deltagande från flera forskningsmiljöer vid universitetet.

Samverkan med Volvo Lastvagnar har under året främst fokuserat på utbildning, genom examensarbeten, studiebesök och praktikplatser för studenter inom olika utbildningsprogram.

Samverkan inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

För majoriteten av universitetets utbildningsprogram utgör samverkan ett viktigt inslag för att stärka lärandet, underlätta övergången till arbetslivet och bidra till utbildningens utveckling. Samverkan sker genom praktik och verksamhetsförlagd utbildning, gästföreläsningar, analys- och utredningsuppdrag i projektform samt medverkan av externa parter i program- och branschråd.

En etablerad form för att stärka övergången mellan utbildning och arbetsliv är arbetsmarknadsdagar, vilka genomförts vid flera tillfällen under året. Konceptet Jobbsnack arrangerade tre evenemang för sex utbildningsprogram från samtliga fakulteter under 2025, med totalt 150 studenter och 18 arbetsgivare. Konceptet innebär att studenter möter yrkesverksamma

alumner med samma utbildningsbakgrund från regionala företag och organisationer.

Vid Teknisk-naturvetenskaplig fakultet är majoriteten av utbildningarna yrkesinriktade och sker i nära samverkan med företag och externa aktörer. Branschråd finns för flera utbildningsprogram, och årliga aktiviteter genomförs såsom Life Science Job Fair och Karriärdagen IT. Initiativet Tech Industry by Umeå, med åtta av regionens största teknik-företag, har under tre år arrangerat Tech Talents, en dag för talangattraktion och dialog mellan studenter och företag. För sex utbildningsprogram har samverkan formaliserats genom modellen Co-operative Education (Co-op), där studenter knyts till företag för projekt-arbeten, examensarbeten och sommarjobb. Under 2025 omfattade modellen 579 studenter (2024: 480) och 45 företag (2024: 50) i Umeå, Örnsköldsvik, Skellefteå, Kramfors, Sundsvall och Vindeln.

Medicinsk fakultet har i samverkan med Region Västerbotten genom VårdSam-kommittén för andra året i rad arrangerat en handledarkonferens för samtliga yrkeskategorier inom hälso- och sjukvård i den norra sjukvårdsregionen. Syftet är att stärka handledarnas utbildningsuppdrag och skapa goda förutsättningar för verksamhetsförlagd utbildning. Inför konferensen nominerade studenter handledare till utmärkelsen Årets handledare, som delades ut vid konferensen.

Inom ramen för regeringens satsning på decentraliserad vårdutbildning har universitetet samverkat med lärcentra inom Akademi Norr. Höstterminen 2025 erbjöds för första gången specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktsköterska som decentraliserad utbildning, vilket föregicks av flera planeringsträffar.

Samverkan inom forskning och utbildning på forskarnivå

Under 2025 har en mångfald av samverkansaktiviteter genomförts inom forskning och forskar-utbildning. Exempel är folkbildnings-

insatser, expertuppdrag, deltagande i samhällsdebatter, seminarier, populärvetenskapliga publikationer, adjungeringar och samproducerade forskningsartiklar.

Genom det strategiska samverkansarbetet stödjer universitetet forskare i att dela kunskap och kompetens med samhället och därigenom tillgängliggöra och nyttiggöra forskning. Under året arrangerades återigen Perspectives, en konferensserie för forskare, beslutsfattare och samhällsaktörer. Årets tema var säkerhet, och cirka 120 deltagare från akademi, myndigheter, kommuner, regioner, privat och ideell sektor deltog.

Företagsforskarskolan för samverkan och innovation syftar till att öka samverkan och utbilda doktorer som är väl förberedda för ett arbetsliv både inom och utanför akademien. Under 2025 påbörjade sex doktorander sin utbildning vid Företagsforskarskolan (2024: 2). Fyra doktorandrekryteringar pågår men hann inte slutföras under 2025.

Inom ramen för Utbildning, lärande och forskning (ULF) slutfördes åtta samverkanscheckar, det vill säga medel som finansierat nätverk för att fördjupa samverkan mellan lärarutbildningen och skolväsendet. Under 2025 startade fyra nya projekt med inriktning mot glesbygdsskolor, AI inom språk, matematiklärande samt praktiktäta examensarbeten. Två doktorander har projekt som finansieras av skolhuvudmän.

Vid Humanistisk fakultet har samarbetet med Norrlandsoperan inom det konstnärliga forskningsprojektet Mobiltelefonorkestern fortsatt. Projektet involverar högstadieskolor i Malå, Sorsele, Norsjö och estetiska gymnasiet i Skellefteå och främjar interaktion mellan elever, studenter och professionella musiker.

Exempel på populärvetenskapliga aktiviteter med bred spridning under 2025 är vetenskapsluncher och "Fika efter en forskare", båda med korta föredrag för allmänheten.

Finansiell redovisning

Ekonomisk utveckling

Det ekonomiska resultatet för Umeå universitet 2025 är ett underskott på 93 miljoner kronor, vilket kan jämföras med fjolårets underskott på 237 miljoner kronor. Resultatet fördelar sig med ett överskott på 29 miljoner kronor inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå (inklusive uppdragsverksamhet) och med ett underskott på 122 miljoner kronor inom forskning och utbildning på forskarnivå (inklusive uppdragsverksamhet).

Det förbättrade ekonomiska resultatet beror på ett målmedvetet arbete av universitetsledning, ledningar för fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsbiblioteket och Universitetsförvaltningen, samt av ledningar för institutioner och enheter. Dessa har arbetat i linje med universitetsstyrelsens målsättning att minska skillnaden mellan kostnader och intäkter. Arbetet har lett till ett förbättrat resultat inom båda verksamhetsgrenarna jämfört med föregående år. Läs mer under kommande rubriker i detta avsnitt: *Myndighetskapital*, *Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*, *exklusive uppdragsverksamhet* samt *Forskning och utbildning på forskarnivå*, *exklusive uppdragsverksamhet*.

Universitetets intäkter ökade med 268 miljoner kronor jämfört med 2024 (+5,0 procent), främst beroende på att universitetets utbildningsvolym översteg tilldelade medel till utbildning på grundnivå och avancerad nivå (takbeloppet), vilket ökade universitetets intäkter med 104 miljoner kronor. Universitetets kostnader ökade med 124 miljoner kronor jämfört med föregående år (+2,2 procent), vilket i huvudsak beror på att personalkostnaderna inte har ökat i samma utsträckning som tidigare år, främst på grund av färre antal årsarbetare under året.

Årets ekonomiska underskott leder till att universitetets myndighetskapital minskar till 491 miljoner kronor. Detta betyder att det är viktigt att fortsätta det påbörjade arbetet att nå balans mellan intäkter och kostnader, läs mer under rubriken *Myndighetskapital*.

Tabell 34: Resultaträkning för perioden 2021–2025, miljoner kronor.

Umeå universitet totalt	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Intäkter</i>					
Anslag	3 135	3 115	3 153	3 283	3 525
Avgifter, ersättningar	654	690	735	763	758
Bidrag	1 033	1 152	1 190	1 284	1 353
Finansiella intäkter	0	18	80	76	39
Summa intäkter	4 823	4 977	5 159	5 407	5 675
<i>Kostnader</i>					
Personal	3 094	3 199	3 377	3 609	3 702
Lokaler	447	471	529	570	600
Övriga driftskostnader	972	1 105	1 189	1 194	1 195
Finansiella kostnader	1	6	23	26	15
Avskrivningar	207	220	226	244	256
Summa kostnader	4 721	5 001	5 344	5 644	5 768
Verksamhetsutfall	+101	–24	–186	–237	–93
Årets kapitalförändring	+101	–24	–186	–237	–93

Intäkter

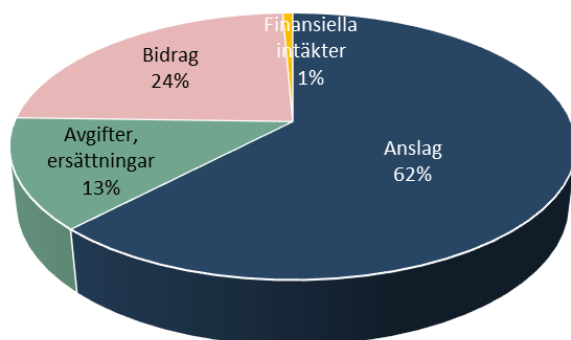
Verksamhetens intäkter uppgick till 5 675 miljoner kronor, vilket är en ökning med 268 miljoner kronor (+5,0 procent), varav anslagsintäkterna står för majoriteten av ökningen, 242 miljoner kronor (+7,4 procent). Även bidragsintäkterna bidrar till ökningen, 69 miljoner kronor (+5,4 procent).

Den höga ökningen av anslagsintäkter beror huvudsakligen på att universitetets takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå överskreds med 104 miljoner kronor. Överskridandet innebar att universitetet kunde nyttja tidigare års anslagssparande som därmed ökade intäkterna. Ökningen av bidragsintäkter återfinns i sin helhet inom verksamheten för forskning och utbildning på forskarnivå. Båda intäktsökningarna är resultatet av en medveten ledningsstrategi.

Avgiftsintäkterna minskade något 2025 jämfört med 2024 (-0,7 procent); minskningen avser forskning och utbildning på forskarnivå. Även finansiella intäkter har minskat (-48,7 procent), vilket främst beror på ett lägre ränteläge 2025 jämfört med 2024.

Diagram 15 visar att anslagsintäkterna står för den största andelen av totala intäkter, 62 procent, vilket är en något ökad andel jämfört med 2024 (+1 procentenhet). Både andelen bidragsintäkter och finansiella intäkter är oförändrade. Avgiftsintäkterna minskar i andel från 14 procent 2024 till 13 procent 2025.

Diagram 15: Intäktsfördelning 2025, procent.



Kostnader

Universitetets kostnader ökade med 124 miljoner kronor och uppgick 2025 till 5 768 miljoner kronor. Ökningen (+2,2 procent) är betydligt lägre jämfört med föregående år (+5,6 procent) och är ett resultat av det arbete som har bedrivits i syfte att minska differensen mellan intäkter och kostnader. Att personalkostnaderna enbart ökar med 93 miljoner kronor (+2,6 procent), vilket är lägre än kostnaden för löne-revision och ökade pensionskostnader, beror på att antalet helårsarbetare har minskat.

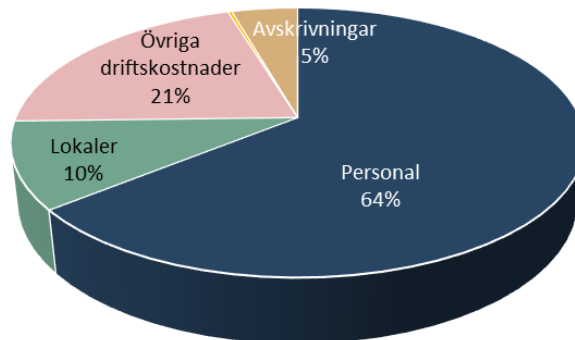
Mellan åren 2024 och 2025 är driftskostnaderna i princip på samma nivå (+0,1 procent), vilket följer inriktningen med anpassning av intäkter och kostnader.

Lokalkostnaderna ökar med 30 miljoner kronor (+5,3 procent). Ökningstakten är liksom ifjol något lägre än föregående år, vilket även gäller avskrivningarna (+4,9 procent 2025 jämfört med +8,0 procent 2024).

Det lägre ränteläget 2025 påverkade även de finansiella kostnaderna, som minskade med 11 miljoner kronor (-42,3 procent).

I likhet med tidigare år utgör personalkostnaderna den största andelen av totala kostnader, 64 procent, se diagram 16. Andelen är oförändrad vilket även gäller för övriga kostnadsslag.

Diagram 16: Kostnadsfördelning 2025, procent.



Myndighetskapi

I Umeå universitetets myndighetskapi ingår dels årets resultat (kapitalförändring), dels balanserat kapital som förutom tidigare års resultat även består av statskapital. De senaste årens trend med underskott är ett resultat av universitetsstyrelsens mål att universitetet i så hög grad som möjligt årligen ska nyttja tillgängliga resurser för att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet.

Flera åtgärder har vidtagits de senaste åren i syfte att nå detta mål. Exempelvis beslutade universitetsstyrelsen i juni 2025 att utifrån rådande ekonomiskt läge pausa indrag av positivt ekonomiskt resultat till universitetsgemensam nivå för perioden 2024–2026. Ytterligare ett exempel är rektors beslut om riktmärke för fakulteterna, Lärarhögskolan, Universitetsbiblioteket och Universitetsförvaltningen gällande deras möjlighet att nyttja myndighetskapi 2025. I september 2025 fastställde rektor nya nivåer på riktmärken inför 2026. Riktmärkena är framtagna i syfte att nå målnivån för myndighetskapi för Umeå universitet som helhet.

Av diagram 17 framgår att universitetets ekonomiska resultat 2025 uppgick till ett underskott om 93 miljoner kronor och att det balanserade kapitalet därmed uppgår till 491 miljoner kronor, vilket motsvarar 8,5 procent av årets kostnader. Utöver balanserat kapital på 491 miljoner kronor redovisar universitetet oförbrukade bidrag, det vill säga medel som universitet erhållit i förskott för finansiering av kommande verksamhet, läs mer under rubriken *Oförbrukade bidrag*. Att universitetets takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå överskreds med 104 miljoner kronor bidrar väsentligt till 2025 års resultat. Universitetets mål är att det samlande myndighetskapiet under perioden 2023–2026 ska ligga i intervallet 9–12 procent. Andelen myndighetskapi av verksamhetens totala kostnader varierar beroende på verksamhetsgren. Inför planeringsperiodens sista år 2026 är det prioriterat att vidta ytterligare åtgärder för att nå beslutade målnivåer, eftersom myndighetskapiet även fortsatt behöver ligga på en nivå som ger universitetet möjlighet att agera långsiktigt och ansvarsfullt.

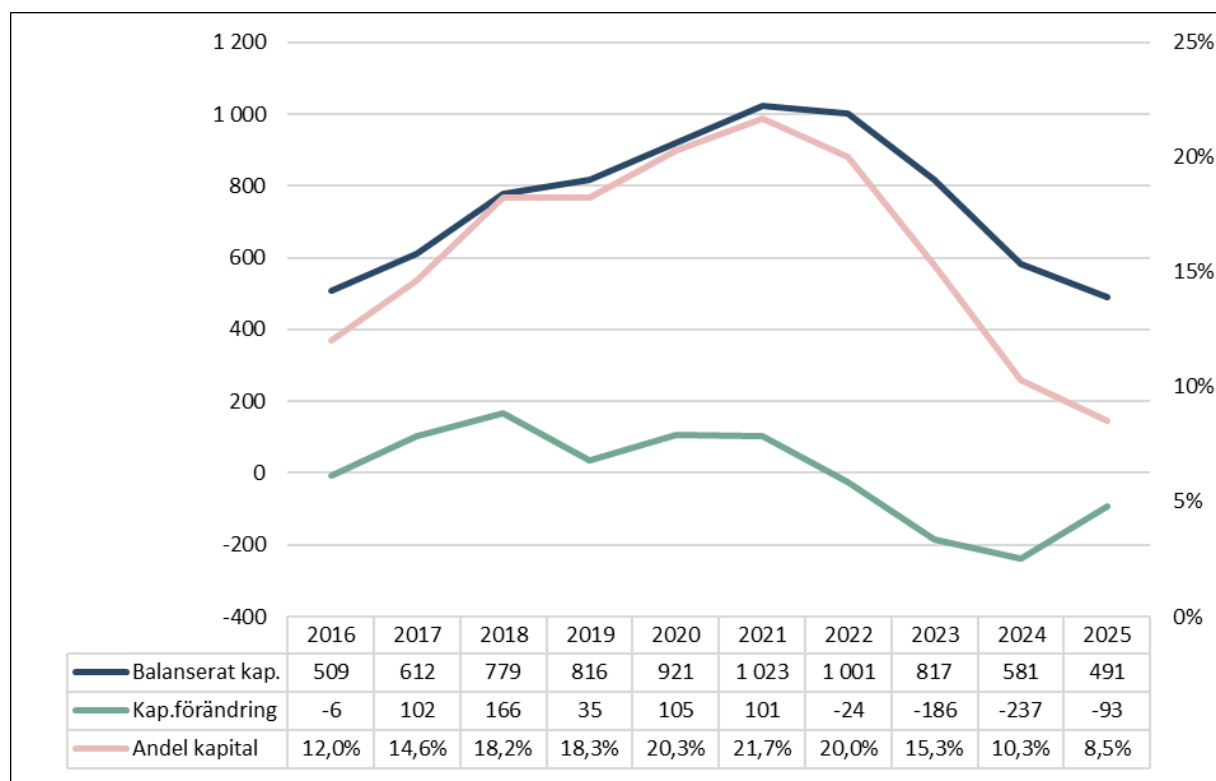


Diagram 17: Utveckling av årets kapitalförändring, balanserat kapital samt andelen balanserat kapital i procent av kostnader, perioden 2016–2025, miljoner kronor.

Av diagram 18 framgår årets kapitalförändring fördelat per verksamhetsgren under perioden 2021–2025. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå redovisar ett överskott om totalt 29 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,2 procent av kostnaderna för verksamhetsgrenen (2024: –3,4 procent). Överskottet ligger i sin helhet inom anslags- och bidragsfinansierad utbildning (+37 mnkr). Uppdragsutbildning redovisar ett underskott med 8 miljoner kronor.

Inom forskning och utbildning på forskarnivå redovisas ett underskott på totalt 122 miljoner

kronor, vilket motsvarar –3,7 procent av kostnaderna för verksamhetsgrenen (2024: –4,8 procent). Underskottet fördelas med 110 miljoner kronor inom anslags- och bidragsfinansierad forskning och forskarutbildning samt 12 miljoner kronor inom uppdragsforskning. Båda underskotten inom uppdragsverksamheterna är planerade utifrån universitetsstyrelsens respektive rektors beslut om åtgärder för att minska myndighetskaper inom uppdragsutbildning och uppdragsforskning. Syftet är att understiga de av regeringen beslutade maximala nivåerna för myndighetskaper.

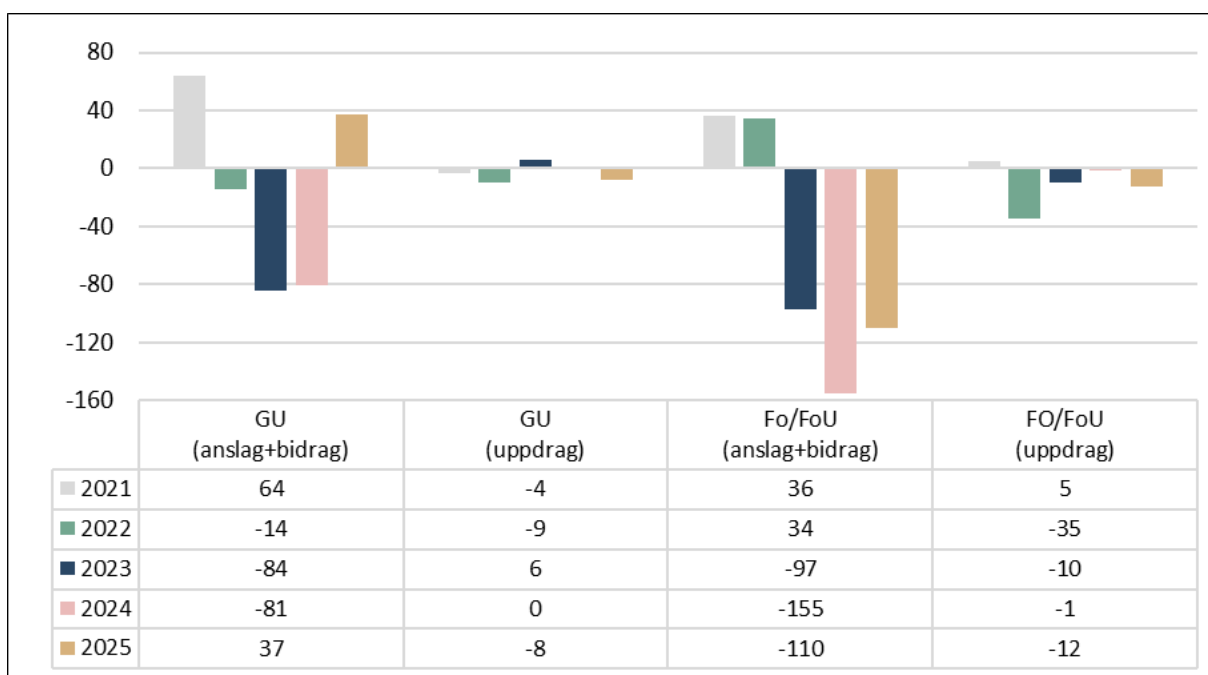


Diagram 18: Kapitalförändring per verksamhetsgren under perioden 2021–2025, miljoner kronor.

Oförbrukade bidrag

Regleringsbrev 2025, I:2 Universitet och högskolor

Oförbrukade bidrag har minskat med 32 miljoner kronor mellan år 2024 och 2025 (–2,8 procent). Det innebär att verksamheten under året förbrukat en större del av bidragen än tidigare. Av de fyra fakulteterna vid universitetet återfinns majoriteten av oförbrukade bidrag, 44,8 procent, inom Medicinsk fakultet (502 mnkr). Det är en minskning med 22 miljoner kronor (2024: 523 mnkr).

Intäkter av bidrag, vilket avser faktisk förbrukning av erhållna bidrag, visar en ökning med 69 miljoner kronor år 2025 (+5,4 procent).

Erhållna/inbetalda forskningsbidrag har ökat med 88 miljoner kronor (+6,6 procent).

Andelen oförbrukade bidrag i förhållande till intäkter av bidrag minskar på grund av ökad förbrukning och uppgår 2025 till 83 procent (2024: 90 procent). Under den senaste femårsperioden har förhållandet minskat årligen (2021: 111 procent). Likt tidigare år förklaras det av att medel ofta utbetalas i förskott eller avser en längre tidsperiod. Medel används också ofta till investeringar som kostnadsförs i form av avskrivningar under en längre tidsperiod. Oförbrukade bidrag kommenteras ytterligare i not 31.

Tabell 35: Oförbrukade bidrag, intäkter av bidrag samt erhållna/inbetalda forskningsbidrag perioden 2021–2025, miljoner kronor.

	2021	2022	2023	2024	2025
Oförbrukade bidrag	1 149	1 192	1 203	1 152	1 120
Intäkter av bidrag	1 033	1 152	1 190	1 284	1 353
Erhållna/inbetalda forskningsbidrag	1 215	1 298	1 300	1 337	1 425

Anm.: Oförbrukade bidrag samt intäkter av bidrag avser såväl verksamheten inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå som inom forskning och utbildning på forskarnivå.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsverksamhet

De totala intäkterna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsverksamhet, ökade med 7,8 procent under 2025 jämfört med 2024 vilket motsvarar en ökning på 163,2 miljoner kronor. Ökningen av anslag utgör 181,2 miljoner kronor (+10 procent), huvudsakligen beroende på universitetets stora utbildningsvolym 2025, men även på den statliga indexregleringen (+3,43 procent). Anslagsintäkterna står likt tidigare år för den största delen av intäkterna och uppgår till 88 procent (2024: 86 procent). Andelen har ökat de senaste åren. Intäkter från bidrag har minskat med 1,3 miljoner kronor, motsvarande –2,8 procent (2024: –6,3 procent).

Totala kostnader inom verksamhetsområdet steg med 2,1 procent under 2025 jämfört med föregående år, motsvarande 45,1 miljoner kronor. Personalkostnaderna stod för den största ökningen med 44,5 miljoner kronor (+3,1 procent) och utgör samtidigt den största kostnadsposten. Ökningen förklaras av utfallet av lönerevisionen. Lokalkostnaderna ökade med 5,3 procent, främst på grund av konsumentprisindex som har påverkat hyrorna. Likt föregående år minskar driftskostnaderna. Minskningen uppgår 2025 till 2,8 procent. Även kostnadsutvecklingen för avskrivningar följer fjolåret och ökar med 2,0 procent.

2025 års intäkts- och kostnadsutveckling inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå (exklusive uppdragsverksamhet) resulterar i ett överskott på totalt 37,3 miljoner kronor (2024: –80,8 mnkr).

Tabell 36: Resultaträkning perioden 2023–2025 för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive uppdragsverksamhet, tusen kronor.

	2023	2024	2025
<i>Intäkter</i>			
Anslag	1 729 535	1 814 381	1 995 544
Avgifter och andra ersättningar	201 878	201 497	203 587
Bidrag	51 582	48 351	47 004
Finansiella intäkter	39 784	38 020	19 282
Summa intäkter	2 022 779	2 102 249	2 265 416
<i>Kostnader</i>			
Personal	1 365 510	1 449 020	1 493 554
Lokaler	259 374	267 473	281 694
Övriga driftskostnader	391 567	369 447	359 241
Finansiella kostnader	11 048	12 647	7 513
Avskrivningar	79 561	84 415	86 074
Summa kostnader	2 107 060	2 183 002	2 228 076
<i>Transfereringar</i>			
Erhållna medel	26 052	24 547	32 941
Lämnade bidrag	–26 052	–24 547	–32 941
Summa	0	0	0
Årets kapitalförändring	–84 281	–80 753	37 341

Uppdragsverksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Förordning om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (2002:760)

Umeå universitet erbjuder uppdragsutbildningar där polisutbildningen är den största. Läs mer om utbildningsvolym inom uppdragsverksamhet i avsnittet *Uppdragsutbildning*.

Intäkterna för uppdragsutbildning fortsätter att öka 2025 och uppgick till 222,6 miljoner kronor, vilket är en ökning med 7,9 miljoner kronor (+3,7 procent) jämfört med 2024. Kostnaderna ökade i högre omfattning än intäkterna vilket innebär att den årliga kapitalförändringen 2025 uppgår till –8,3 miljoner kronor. Både ökningen av intäkter och ökningen av kostnader påverkas av den hyrda mobila skjutbanan till polisutbildningen år 2025.

Rektor har under våren 2025 beslutat att ge fakultetsledning, Lärarhögskolans ledning, Universitetsförvaltningens ledning och Universitetsbibliotekets ledning i uppdrag att, i samråd med berörda institutioner och enheter, vidta åtgärder för att minska ackumulerat överskott inom verksamheterna uppdragsutbildning och uppdragsforskning. Samtliga har genomfört åtgärder utifrån detta uppdrag. Utfallet har följts upp kontinuerligt och det ekonomiska resultatet 2025 är i linje med rektorsbeslutet. Läs mer om arbetet med att komma till rätta med universitetets överskott inom uppdragsverksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå i not 2.

Tabell 37: Resultaträkning perioden 2023–2025 för uppdragsverksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tusen kronor.

	2023	2024	2025
Avgiftsintäkter	187 905	214 737	222 626
Kostnader	182 246	214 432	230 906
Årets kapitalförändring	5 659	305	–8 280

De största finansiärerna återfinns liksom tidigare år inom statliga myndigheter inklusive affärsdrivande verk, som står för 98,7 procent (2024: 99,0 procent) av totala intäkter. Likt tidigare år är Polismyndigheten den enskilt största finansiären med en intäkt med 150 miljoner kronor (2024: 142,5 mnkr). Andra stora finansiärer är Statens skolverk (45,6 mnkr) och Socialstyrelsen (22,9 mnkr).

Den största delen av ökningen (+7,4 miljoner kronor, +5,2 procent) finns vid Enheten för polisiärt arbete, där en bidragande faktor framför allt är ett ökat studentantal samt en högre indexuppräknings av prislapp per student från Polismyndigheten. Intäkter från Statens skolverk vid Lärarhögskolan minskade med 3,2 miljoner kronor (–37,1 procent), vilket beror på att Speciallärarprogrammet inom ramen för Lärarlyftet som upphandlas av Skolverket inte startade under 2025. Hösten 2023 startade en kull och det innebär en helårseffekt på intäkterna år 2024.

Tabell 38: Intäkter uppdragsutbildning per finansiär perioden 2021–2025, miljoner kronor.

Finansiering	2021	2022	2023	2024	2025
Statliga myndigheter inkl. affärsdrivande verk	155,4	165,4	182,3	212,5	219,7
Kommuner och regioner	2,4	2,9	3,6	1,3	1,8
Universitet och högskolor	0,7	2,2	0,6	0,4	0,9
Svenska organisationer utan vinstsyfte	0,4	0,0	0,2	0,2	0,2
Svenska företag	0,2	0,5	0,3	0,1	0,1
Utländska företag	0,5	0,1	0,9	0,3	0,0
Utländska organisationer utan vinstsyfte	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	159,8	171,0	187,9	214,7	222,6

Forskning och utbildning på forskarnivå, exklusive uppdragsverksamhet

Under 2025 har de totala intäkterna inom forskning och utveckling på forskarnivå, exklusive uppdragsverksamhet, ökat med 3,6 procent jämfört med föregående år (2024: +6,7 procent), vilket motsvarar en ökning på 106,0 miljoner kronor. Både anslags- och bidragsintäkterna har ökat under året (4,1 respektive 5,7 procent), medan avgiftsintäkter och finansiella intäkter har minskat (–2,6 respektive –47,8 procent). Den totala intäktsökningen är lägre än föregående år och beror på att avgiftsintäkterna inte har ökat såsom de gjorde 2024 och på att bidragsintäkterna inte ökar i samma omfattning 2025 som de gjorde 2024. För ytterligare information om bidragsfinansierad forskning hänvisas till avsnittet *Externfinansierad verksamhet och erhållna forskningsbidrag*. Inom forskningsverksamheten utgörs intäkterna främst av anslag och bidrag (50 respektive 42 procent 2025).

Totala kostnader inom verksamhetsområdet steg med 1,9 procent, vilket är en betydligt lägre ökning än de två föregående åren (2024: 8,5 procent, 2023: 9,2 procent). Personal-kostnaderna som utgör den största kostnads-posten (65 procent) ökade med 2,2 procent, vilket understiger utfallet av lönerevisionen. Både lokal- och driftskostnaderna har ökat i en lägre omfattning jämfört med föregående år (1,4 procent respektive 1,0 procent). Även kostnads-utvecklingen för avskrivningar är lägre 2025 jämfört med 2024 (+6,8 procent jämfört med +9,7 procent).

Sammantaget betyder detta att forskning och utbildning på forskarnivå (exklusive uppdrags-verksamhet) för 2025 visar ett negativt resultat om 110,2 miljoner kronor (2024: –155,1 mnkr).

Tabell 39: Resultaträkning för perioden 2023–2025 för forskning, konstnärligt utvecklingsarbete och utbildning på forskarnivå, exklusive uppdragsforskning, tusen kronor.

	2023	2024	2025
<i>Intäkter</i>			
Anslag	1 423 734	1 468 960	1 529 322
Avgifter och andra ersättningar	191 426	237 743	231 544
Bidrag	1 138 825	1 235 650	1 305 778
Finansiella intäkter	40 156	38 205	19 932
Summa intäkter	2 794 141	2 980 558	3 086 576
<i>Kostnader</i>			
Personal	1 878 603	2 040 465	2 085 773
Lokaler	207 036	254 730	258 389
Övriga driftskostnader	652 411	672 401	679 254
Finansiella kostnader	11 654	13 034	7 786
Avskrivningar	141 303	155 025	165 580
Summa kostnader	2 891 007	3 135 655	3 196 782
<i>Transfereringar</i>			
Erhållna medel	195 138	202 254	199 489
Lämnade bidrag	–195 138	–202 254	–199 489
Summa	0	0	0
Årets kapitalförändring	–96 866	–155 097	–110 206

Uppdragsverksamhet inom forskning och utbildning på forskarnivå

Umeå universitet tar förutom den egeninitierade forskningen också emot uppdrag från omgivningen. Detta kan röra sig om både rena forskningsuppdrag och arbete som inte är att betrakta som forskning, men som kräver vetenskaplig kompetens, som konsultarbete i form av tekniskt utvecklingsarbete, datainsamling eller kliniska observationer.

Inom uppdragsforskning var de totala intäkterna 100,0 miljoner kronor, vilket är en minskning med 8,5 procent jämfört med 2024. Eftersom kostnaderna ökade (+1,3 procent) resulterade det i att årets kapitalförändring även 2025 blev negativ, -12,2 miljoner kronor.

Rektor har under våren 2025 beslutat att ge fakultetsledning, Lärarygskolans ledning, Universitetsförvaltningens ledning och Universitetsbibliotekets ledning i uppdrag att, i samråd med berörda institutioner och enheter, vidta åtgärder för att minska ackumulerat överskott inom verksamheterna uppdrags-utbildning och uppdragsforskning. Samtliga har genomfört åtgärder utifrån detta uppdrag. Utfallet har följts upp kontinuerligt och det ekonomiska resultatet 2025 är i linje med rektorsbeslutet.

Både underskottet inom uppdragsutbildning och underskottet inom uppdragsforskning är planerade utifrån universitetsstyrelsens och rektors beslut om åtgärder för att minska myndighetskapital inom de båda uppdragsverksamheterna. Läs mer om arbetet med att komma till rätta med universitetets överskott inom uppdragsverksamhet i not 2.

Tabell 40: Resultaträkning perioden 2023–2025 för uppdragsverksamhet inom forskning och utbildning på forskarnivå, tusen kronor.

	2023	2024	2025
Avgiftsintäkter	153 965	109 329	99 996
Kostnader	164 138	110 802	112 231
Årets kapitalförändring	-10 173	-1 473	-12 235

Statliga myndigheter samt kommuner och regioner är fortsatt de största finansiärgrupperna inom uppdragsforskning med 74,2 procent (2024: 73,3 procent) respektive 12,0 procent (2024: 15,5 procent).

Inom finansiärgruppen statliga myndigheter är Statens skolverk, 23,3 miljoner kronor (2024: 25,9 mnkr), och Universitets- och högskolerådet, 18,9 miljoner kronor (2024: 17,7 mnkr), de största finansiärerna av erhållna medel inom uppdragsforskning. Uppdraget till dessa avser ersättning för högskoleprovet och nationella proven.

Från kommuner och regioner minskade intäkter med 4,9 miljoner kronor där Region Västerbotten stod för en minskning med 5,6 miljoner kronor. Detta beror till stor del på att det även under 2025 skett en omklassificering från uppdragsfinansierad forskning till offentlig resursamordning. Det medför att intäkter, främst gällande fakturering till Region Västerbotten, redovisas inom 4 § avgiftsförordningen i stället för som uppdragsverksamhet.

Tabell 41: Intäkter i uppdragsforskning per finansiär perioden 2021–2025, miljoner kronor.

Finansiering	2021	2022	2023	2024	2025
Statliga myndigheter	77,2	78,3	86,9	80,0	74,2
Kommuner och regioner	53,0	63,8	52,5	16,9	12,0
Utländska organisationer utan vinstsyfte	4,2	1,9	2,0	2,1	5,9
Svenska organisationer utan vinstsyfte	2,3	2,4	3,2	1,7	3,0
Utländska företag	4,4	2,7	1,9	3,5	2,8
Svenska företag	9,8	9,6	7,3	5,0	2,0
EU-medel	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totalt	151,0	158,8	153,9	109,3	100,0

Ekonomiska tabeller

Resultaträkning (tkr)

		Utfall	Utfall
	Not	2025-01-01– 2025-12-31	2024-01-01– 2024-12-31
Verksamhetens intäkter¹			
Intäkter av anslag	1	3 524 866	3 283 341
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	757 741	763 302
Intäkter av bidrag	3	1 352 782	1 284 001
Finansiella intäkter	4	39 226	76 229
Summa		5 674 615	5 406 873
Verksamhetens kostnader²			
Kostnader för personal	5	3 701 525	3 609 365
Kostnader för lokaler	6	600 086	570 198
Övriga driftskostnader	7	1 195 316	1 194 192
Finansiella kostnader	8	15 338	25 745
Avskrivningar och nedskrivningar	9	255 730	244 391
Summa		5 767 995	5 643 891
Verksamhetsutfall		–93 380	–237 018
Transfereringar			
Medel som erhålls från statens budget för finansiering av bidrag		37 921	40 412
Medel som erhålls från myndigheter för finansiering av bidrag	10	112 312	103 463
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	11	82 197	82 926
Lämnade bidrag	12	–232 430	–226 801
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	13	–93 380	–237 018

¹ I verksamhetens intäkter ingår intäkter hänförliga till Ladokkonsortiet (se not 2).

² I verksamhetens kostnader ingår kostnader hänförliga till Ladokkonsortiet (se not 2 och not 7).

Resultaträkning per verksamhetsgren (tkr)

2025-01-01–2025-12-31

	TOTAL (tkr)	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		Forskning och utbildning på forskarnivå	
		Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Uppdrags- utbildning	Forskning och utbildning på forskarnivå	Uppdrags- forskning
Verksamhetens intäkter					
Intäkter av anslag ¹	3 524 866	1 995 544	0	1 529 322	0
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	757 741	203 587	222 626	231 544	99 984
Intäkter av bidrag	1 352 782	47 004	0	1 305 778	0
Finansiella intäkter	39 226	19 282	0	19 932	12
Summa	5 674 615	2 265 417	222 626	3 086 576	99 996
Verksamhetens kostnader					
Kostnader för personal	3 701 525	1 493 554	56 441	2 085 773	65 757
Kostnader för lokaler	600 086	281 694	55 896	258 389	4 107
Övriga driftskostnader	1 195 316	359 241	115 198	679 254	41 623
Finansiella kostnader	15 338	7 513	0	7 786	39
Avskrivningar och nedskrivningar	255 730	86 074	3 371	165 580	705
Summa	5 767 995	2 228 076	230 906	3 196 782	112 231
Verksamhetsutfall	–93 380	37 341	–8 280	–110 206	–12 235
Transfereringar					
Medel från statens budget f. finans av bidrag	37 921	0	0	37 921	0
Medel från myndigheter f. finans av bidrag	112 312	24 867	0	87 445	0
Övr. erhållna medel f. finans av bidrag	82 197	8 074	0	74 123	0
Lämnade bidrag	–232 430	–32 941	0	–199 489	0
Saldo	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	–93 380	37 341	–8 280	–110 206	–12 235

¹ I intäkter av anslag ingår för utbildning på grundnivå och avancerad nivå även ALF-ersättning och TUA-ersättning.

Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2025-12-31	2024-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	14	207 114	200 066
Rättigheter + andra immateriella anläggningstillgångar	15	3 111	5 071
Summa immateriella anläggningstillgångar		210 225	205 137
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	16	155 312	163 193
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	17	403 698	441 159
Summa materiella anläggningstillgångar		559 010	604 352
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	18	21 714	18 914
Summa finansiella anläggningstillgångar		21 714	18 914
Varulager	19	1 993	2 029
Kortfristiga fordringar	20		
Kundfordringar		42 712	42 043
Fordringar hos andra myndigheter		86 204	99 718
Övriga kortfristiga fordringar		263	236
Summa kortfristiga fordringar		129 179	141 997
Periodavgränsningsposter	21		
Förutbetalda kostnader		169 785	169 655
Upplupna bidragsintäkter		241 551	224 934
Övriga upplupna intäkter		14 485	18 708
Summa periodavgränsningsposter		425 821	413 297
Avräkning med statsverket	22	-60 684	-179 545
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	23	1 684 708	1 946 213
Kassa och bank	24	39 464	25 091
Summa kassa och bank		1 724 172	1 971 304
SUMMA TILLGÅNGAR		3 011 430	3 177 485

Balansräkning fortsättning (tkr)

KAPITAL OCH SKULDER	Not	2025-12-31	2024-12-31
Myndighetskapital	25		
Statskapital		25 630	22 570
Balanserad kapitalförändring		558 609	795 628
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		–93 380	–237 018
Summa myndighetskapital		490 859	581 180
Avsättningar	26		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		35 617	36 402
Övriga avsättningar		19 891	30 344
Summa avsättningar		55 508	66 746
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	27	640 487	671 615
Andra långfristiga skulder		67	69
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	28	138 146	130 646
Leverantörsskulder	29	161 645	156 152
Övriga kortfristiga skulder	30	93 834	78 167
Depositioner	31	2 110	0
Summa skulder m.m.		1 036 289	1 036 649
Periodavgränsningsposter	32		
Upplupna kostnader		247 760	270 056
Oförbrukade bidrag		1 120 454	1 152 106
Övriga förutbetalda intäkter		60 560	70 748
Summa periodavgränsningsposter		1 428 774	1 492 910
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		3 011 430	3 177 485
ANSVARSFÖRBINDELSER			
Övriga ansvarsförbindelser	33	53,2 mnkr	45,8 mnkr

Anslagsredovisning (tkr)

a = Ramanslag

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslag	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
16 02 011 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (a)	179 545	1 680 969	0	-14 825	1 845 689	-1785 005	60 684
ap.1 Takbelopp (a)	179 545	1 680 969	0	-14 825	1 845 689	-1 785 005	60 684
ap.1.1 Takbelopp (a)	176 829	1 655 537	0	-14 825	1 817 541	-1 756 857	60 684
ap.1.2 Takbelopp RRF (a)	2 716	25 432	0	0	28 148	-28 148	0
16 02 012 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå (a)	0	1 335 801	0	0	1 335 801	-1 335 801	0
ap.5 Basresurs (a)	0	1 335 801	0	0	1 335 801	-1 335 801	0
16 02 065 Särskilda medel till universitet och högskolor (a)	0	44 671	2 600	0	47 271	-47 271	0
ap.14 Decentraliserad utbildning (a)	0	20 462	0	0	20 462	-20 462	0
ap.15 Bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet (a)	0	2 860	0	0	2 860	-2 860	0
ap.42 Idébanksmedel (a)	0	1 000	1 800	0	2 800	-2 800	0
ap.45 Läroarbetsutbildning i minoritetsspråk (a)	0	4 808	0	0	4 808	-4 808	0
ap.60 Forskningsanknytning av polisutbildningen (a)	0	1 052	0	0	1 052	-1 052	0
ap.63 Medel till sjukhusfysikerutbildningen (a)	0	1 564	0	0	1 564	-1 564	0
ap.66 Korta kurser (a)	0	2 500	0	0	2 500	-2 500	0
ap.98 Medel för studenthälsa (a)	0	1 347	0	0	1 347	-1 347	0
ap.108 Decentraliserad vårdutbildning (a)	0	9 078	0	0	9 078	-9 078	0
ap.118 Utveckling utbildning krishantering m m (a)	0	0	800	0	800	-800	0
16 02 066 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning (a)	0	397 510	0	0	397 510	-397 510	0
ap.4 Umeå universitet (a)	0	315 501	0	0	315 501	-315 501	0
ap.8 Umeå universitet (a)	0	80 905	0	0	80 905	-80 905	0
ap.14 Utvecklingsmedel (a)	0	1 104	0	0	1 104	-1 104	0
Summa totalt för myndigheten	179 545	3 458 951	2 600	-14 825	3 626 271	-3 565 587	60 684

Anslag **2:11 ap 1 Takbelopp** är indelad i **delposter 1.1 Takbelopp och 1.2 takbelopp RRF** i syfte att kunna särskilja användning av medel hänförlig till EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF).

I anslag **2:12 ap 5 Basresurs** ingår medel för strategiska forskningsområdet energi med 61 910 tkr samt för havsmiljöforskning med 10 278 tkr. Medlen används för verksamhet inom universitetet samt transfereras till ett flertal andra lärosäten. För energi har 33 239 tkr transfererats, och för havsmiljöforskning har 4 111 tkr transfererats under 2025. Vidare har universitetet ett ekonomiskt åtagande gentemot Nationell akademisk infrastruktur för superdatorer i Sverige (NAISS) med 4,0 mnkr som ska utbetalas till Linköpings universitet under år 2026.

I anslag **2:65 ap 14 Decentraliserad utbildning** ingår 6 995 tkr för decentraliserad läroarbetsutbildning. Se *Decentraliserad utbildning* under avsnitt *Särskilda åtaganden* i resultatredovisningen.

Erhållna anslag inom **2:65 ap 42 Idébanksmedel** redovisas som statskapital i balansräkningen och således inte som anslagsintäkt i resultaträkningen. Umeå universitet har under året utbetalt dessa medel som ett kapitaltillskott till universitetets holdingbolag för dess idébanksverksamhet. Bolagets kostnader och inriktning inom denna verksamhet ska framgå av bolagets årsredovisning. Se även not 18.

Anslag 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning avser ersättning till vissa regioner enligt ALF-avtalet (ap 4) respektive TUA-avtalet (ap 8). Avseende ap 14 Utvecklingsmedel, ska det framgå av årsredovisningen på vilket sätt universitetet har använt medlen för att utveckla klinisk utbildning och forskning. Se avsnitt *Utveckling av klinisk utbildning och forskning* i resultatredovisningen.

Redovisning av takbelopp

Tabell 1 Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)

Utfall avseende perioden 2025-01-01 – 2025-12-31

Enligt bilaga 2 till regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende universitet och högskolor:

Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer m.m.

Summan Utfall total ersättning ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, dvs. oberoende om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utb.omr.	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättn. (tkr)	HPR Ersättn. (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	2 765	1 765	101 452	44 040	145 492
Juridik	444	386	16 281	9 631	25 912
Samhällsvetenskap	4 911	3 989	180 163	99 541	279 705
Naturvetenskap	2 725	2 175	175 959	114 763	290 722
Teknik	2 099	1 734	135 570	91 457	227 027
Vård	1 806	1 606	120 082	92 518	212 600
Odontologi	223	213	12 248	13 638	25 885
Medicin	2 307	2 183	171 457	197 356	368 813
Undervisning	334	294	14 909	13 756	28 665
Verksamhetsförlagd utb.	121	138	7 680	8 448	16 128
Övrigt	347	292	17 409	11 900	29 309
Design	317	292	56 195	31 591	87 785
Konst	74	74	18 623	7 995	26 618
Musik	10	10	1 529	967	2 496
Idrott	74	61	9 507	3 621	13 129
Summa	18 556	15 211	1 039 064	741 223	1 780 288
Takbelopp (tkr)					1 680 969
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)					99 319
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)					0

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 338 inom **design**. Högst får 317 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet teknik.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 82 inom **konst**. Högst får 74 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom konst har avräknats mot utbildningsområdet teknik.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 94 inom **musik**. Högst får 10 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga helårsstudenter inom musik har avräknats mot utbildningsområdet teknik.

Tabell 2 Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

<i>A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)</i>	
Årets takbelopp	1 680 969
+ Ev. ingående anslagssparande	164 719
Summa (A)	1 845 688
<i>B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå</i>	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	4 717
Utfall total ersättning enligt tabell 1	1 780 288
+ Ev. ingående överproduktion	
Summa (B)	1 785 005
Summa (A-B) ¹	60 683

¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan.

Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

<i>Tabell. Anslagssparande</i>	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	60 683
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående anslagssparande	60 683

<i>Tabell. Överproduktion</i>	
Total utgående överproduktion	
- Ev. överproduktion över 15 % av takbeloppet ²	
Utgående överproduktion	0

² Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Stiftelser med anknuten förvaltning

Universitetsstyrelsen är förvaltare för Umeå universitets anknutna stiftelser. Medlen förvaltas enligt placeringspolicy fastställd av universitetsstyrelsen. Universitetsstyrelsen beslutade om en justerad placeringspolicy vid sitt sammanträde den 4 december 2025. I placeringspolicyen anges bland annat syfte, ansvarsfördelning, målsättning, placeringsregler inklusive minimiandel, normalandel samt maximal andel av tillåtna tillgångsslag, förvaltning samt avkastningskrav.

Mot bakgrund av att stiftelsernas årsredovisningar för 2025 inte är upprättade eller granskade av externa revisorer, är det ännu inte möjligt att redovisa uppgifter för 2025. Nedan presenteras därför uppgifter för 2024 och jämfört med två år tidigare.

Totalt förvaltar universitetet 33 stiftelser. Av dessa samförvaltas 25 stiftelser. Övriga har begränsningar i villkor som gör att de ska förvaltas på annat sätt. Sammanlagt uppgår stiftelsernas bokförda värde till 256 miljoner kronor per 2024-12-31 (2023: 225 mnkr). Universitetets kostnader och förvaltningsarvode för 2024 uppgick till 205 000 kronor (2023: 160 tkr). Ersättningen avser främst löne- och driftkostnader. Under 2024 har stiftelserna delat ut bidrag med 7,5 miljoner kronor (2023: 9,4 mnkr). Störst utdelningar har år 2024 gjorts inom Insamlingsstiftelsen för medicinsk forskning (3,3 mnkr) och Handelshögskolefonden (2,4 mnkr) samt Arne och Kerstin Sandströms forskningsfond (0,6 mnkr).

Under år 2025 har stiftelsen Lennart Bondessons stiftelse bildats, i enlighet med universitetsstyrelsens beslut i december 2024. Stiftelsen har bildats utifrån donation via testamente med ca 34 miljoner kronor. Syftet med stiftelsen är att dela ut resebidrag, arvoden samt lämna bidrag till konferenser inom ämnena matematisk statistik, statistik och matematik. Medel kommer att delas ut från och med 2026.

Flera ovanligt stora donationer har inkommit till Insamlingsstiftelsen för medicinsk forskning vid Umeå universitet. De tre största donationerna år 2025 är på 11,6 miljoner kronor, 10,8 miljoner kronor samt 5,2 miljoner kronor.

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisningsprinciper och värderingsgrunder

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605). Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd.

Regeringen har beslutat att följande undantag från vissa bestämmelser gäller universitet och högskolor:

- Undantag medges från bestämmelsen om redovisning mot anslag enligt 12 § anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonto i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.
- Undantag medges från 7 § anslagsförordningen (2011:223) på så sätt att lärosätet får överföra överproduktion till ett värde av högst femton procent av takbeloppet såväl som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst tio procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.
- Undantag medges från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av vissa väsentliga uppgifter. I stället ska uppgifter lämnas enligt Regleringsbrevets tabell 2 i avsnitt 3 *Väsentliga uppgifter*, där det även framgår vilka styckkostnader i enlighet med 3 kap. 1 § andra stycket i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag som myndigheterna ska redovisa.
- Undantag medges från bestämmelsen 2 kap. 4 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys.
- Undantag medges från 2 kap. 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar. En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt

eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statliga givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.

- Undantag medges från 25 a § andra och tredje styckena avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet. Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än tio procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret ska myndigheten i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras. Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår, ska myndigheten i årsredovisningen lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

Universitet och högskolor ska i samband med upprättande av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av låneram i Riksgäldskontoret, uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid årets slut samt beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.

Redovisning av indirekta kostnader

Universitetet tillämpar den sektorsgemensamma modellen för redovisning av indirekta kostnader, SUHF-modellen. Enligt modellen fördelas indirekta kostnader löpande baserat på nedlagda kostnader. Det medför en fullständig kostnadsredovisning på lägsta verksamhetsnivå (kostnadsbärare) och ger förutsättningar för en korrekt periodisering av bidragsinkomster. Universitetet fördelar de gemensamma kostnaderna på kostnadsbärarna i relation till direkta personal- och driftskostnader (fördelningsbas). Beräkningar görs för de två verksamhetsgrenarna utbildning och forskning.

Transfereringar

Universitetet särredovisar transfereringar eftersom dessa inte representerar någon egentlig resursförbrukning inom universitetet. Transfereringar är medel som är avsedda att användas för finansiering av bidrag till externa samarbetspartner samt till stipendier med mera. Finansiering motsvarande kostnaderna har hämtats från intäkter av anslag och bidrag. Exempel på transfereringar är stipendier och bidragsmedel där universitetet är koordinator och ska vidareförmedla delar av bidraget samt överföring av strategiska forskningsmedel till andra lärosäten.

Holdingbolaget vid Umeå universitet

Umeå universitet förvaltar från och med den 1 januari 1998 holdingbolaget Umeå universitet Holding AB. Från och med år 2020 ska andelar i hel- och delägda bolag redovisas enligt anskaffningsvärdeметоден enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Under 2025 har universitetet erhållit ett anslag 2:65 ap. 42 Idébanksmedel om 2,8 miljoner kronor med ett bemyndigande att under 2025 utbetala dessa medel som ett kapitaltillskott till holdingbolaget. Kapitaltillskottet ska finansiera kostnader för de så kallade idébankerna och syftar till att främja kommersialisering av forskningsresultat och innovationer. Utbetalningen är i enlighet med förordning (2025:727) om statligt stöd för innovationsverksamhet inom holdingbolag vid universitet och högskolor.

Erhållna idébanksmedel redovisas i balansräkningen under *Statskapital* till skillnad från vanliga anslag. I samband med utbetalning till holdingbolaget redovisas det i balansräkningen som *andelar i hel- och delägda företag, årets anskaffning*. Under året har 2,8 miljon kronor utbetalats till holdingbolaget som ett kapitaltillskott.

Värdet i balansräkningen av *Andelar i hel- och delägda bolag* jämförs med holdingbolagets egna kapital i samband med årsbokslut. Om holdingbolagets eget kapital är lägre än universitetets bokförda värde redovisas en finansiell kostnad i resultaträkningen samt i balansräkningen under *Nedskrivning av andelar i hel- och delägda företag*. Detta är inte aktuellt för år 2025. Se även not 18 och 25.

Immateriella anläggningstillgångar

Egentillverkade immateriella anläggningstillgångar har bokförts enligt 5 kap. 2 § FÅB (2000:605). Dessa består till övervägande del av utvecklingskostnader för studieadministrativa system inom Ladokkonsortiet. Som immateriella anläggningstillgångar har programvaror över 300 000 kronor bokförts, med avskrivningstid på 3 och 5 år.

Materiella anläggningstillgångar

Samtliga inventarier/anläggningar med en nyttjandeperiod som överstiger tre år, och med ett anskaffningsvärde på minst 30 000 kronor, klassificeras som anläggningstillgångar. Konstföremål som erhållits från Statens konstråd bokförs som anläggningstillgångar om givaren har bokfört dem på detta sätt. Konstföremål avskrivs inte. Avskrivningstiderna är 3 och 5 år för datorer, 5 år för transportmedel, 3, 5, 10 och 20 år för maskiner, 5 och 10 år

för inredningsinventarier samt 5 och 10 år för anläggningar såsom larm- och styrsystem. Avskrivningar sker varje månad med beräkning från anskaffningsdagen.

Reparationer och underhåll med ett anskaffningsvärde på minst 300 000 kronor redovisas som förbättringsutgifter på annans fastighet. Ny-, om- och tillbyggnad med ett anskaffningsvärde på minst 300 000 kronor redovisas också som förbättringsutgifter på annans fastighet. Avskrivningstiderna för dessa är 3, 5, 10 och 30 år.

Avsteg från dessa principer har gjorts vid inköp av utrustning till elevsalar och vissa allmänna ytor där slitaget bedöms vara större. Dessa har kostnadsförts direkt. Även utbytesdelar som inte ökar anläggningens värde kostnadsförs direkt. Det totala beloppet för nämnda utrustningar beräknas uppgå till 2,3 miljoner kronor (2 mnkr 2024). Utrustning där avsikten med anskaffningen inte är nyttjande av utrustningen i sig utan forskning, definieras som forskningsanläggningar. Dessa kostnadsförs direkt. För stora anläggningar, som består av flera sammansatta komponenter, tillämpas komponentavskrivning i de fall förbrukningen av betydande komponenter väsentligt skiljer sig åt. Då delas tillgången upp, och avskrivning hanteras för varje komponent för sig.

Leasade tillgångar

Universitetets leasade tillgångar, som främst utgörs av kopieringsmaskiner och skrivare, klassificeras som operationell leasing. Detta innebär att de inte bokförs som anläggningstillgångar i balansräkningen.

Varulager

Varulager redovisas av enheter med extern försäljning. Värdering har gjorts utifrån anskaffningsvärde med avdrag för utgångna varor samt fem procents generell inkurans. Först-in-först-ut-metoden tillämpas som huvudregel.

Värdering av bankmedel i utländsk valuta

Innestående behållning på EUR-konto per den 31 december 2025 har värderats till balansdagens kurs.

Fordringar och skulder

Fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta. Kundfordringar som är äldre än sex månader har skrivits av som befarad kundförlust. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Lån hos Riksgäldskontoret

Hos Riksgäldskontoret finns ett så kallat avistalån för att finansiera anläggningstillgångar finansierade med statliga medel. Enligt kapitalförsörjningsförordningen (2011:210), 2 kapitlet om finansiering av investeringar och utlåning, har lån tagits upp för att motsvara tillgångars bokförda värde per sista december.

Periodavgränsningsposter

Periodisering innebär att intäkter och kostnader hänförs till det år de avser. I allt väsentligt har periodisering skett för till exempel leverantörsskulder, semesterlöneskulder, avgifter och bidrag. För utgiftsperiodiseringar tillämpas en beloppsgräns om 100 000 kronor, men även mindre belopp får periodiseras.

För externfinansierade bidrag redovisas intäkter i takt med förbrukning enligt ESV:s föreskrifter till 4 kap. 1 § FÅB (2000:605). För pågående projekt tas intäkter upp motsvarande inarbetade kostnader under året. Erhållna medel från bidragsgivare som ännu inte har använts i verksamheten redovisas som oförbrukade bidrag i balansräkningen. Projekt där bidrag enligt kontrakt ännu inte har erhållits bokförs som fordran på bidragsgivaren för den del som är en upparbetad kostnad. För projekt avslutade under året redovisas skillnaden mellan intäkter och kostnader som över-/underskott i resultaträkningen.

Avgiftsfinansierad verksamhet, såsom uppdragsutbildning och uppdragsforskning, resultatavräknas som standard. Enbart i de fall avgifter har erhållits i förväg och ska täcka verksamhet kommande år eller om kontraktsbeloppet uppgår till 600 000 kronor eller mer sker periodisering.

Brytdag

Löpande redovisning för räkenskapsåret har gjorts t.o.m. den 5 januari 2026.

Noter

Samtliga belopp i tabeller anges i det följande i tkr (tusental kronor) om inte annat anges.

Not 1. Intäkter av anslag

Intäkter av anslag är 242 miljoner kronor högre (+7 procent) jämfört med föregående år. Ökade ramanslag till både utbildning på grundnivå och avancerad nivå och till forskning och utbildning på forskarnivå har bidragit till att intäkterna har ökat. Vidare har överproduktion inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå ökat intäkterna med 104 miljoner kronor, i motsats till föregående år som innebar ett anslagssparande och medförde återbetalning av anslag.

För mer information om anslagsredovisning, se avsnittet *Ekonomisk utveckling*.

Not 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har minskat med 6 miljoner kronor, vilket motsvarar en minskning med -1 procent. Av dessa uppgår intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen till 386 miljoner kronor (2024: 400 mnkr), varav 218 miljoner kronor är inomstatliga intäkter.

Umeå universitet har ett särskilt bemyndigande för uttag av avgifter inom verksamhet som avser ITS (Ladokenheten) och Ladokkonsortiet enligt regleringsbrev. Intäkter för denna verksamhet ingår med 213 miljoner kronor (2024: 220 mnkr).

Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen tas in på båda verksamhetsgrenarna, grundutbildning och forskning. Intäkter enligt 4 § (exklusive hyresintäkter och avgifter inom särskilt bemyndigande) i förhållande till totala kostnader uppgår till 1,3 procent.

Intäkter av lokalhyror uppgår till 93 miljoner kronor (2024: 89 mnkr). Universitet och högskolor får ta ut avgifter för lokaler som ursprungligen har hyrts för lärosätets egen verksamhet utan den begränsning som följer av 4 § andra stycket.

Universitet och högskolor får även disponera inkomster från avgifter som de tar ut på grund av upplåtelser av bostadslägenheter i andra hand med stöd av förordningen (2022:1515) om möjlighet för universitet och högskolor att tillhandahålla bostäder.

Avgiftsintäkter från tjänsteexport uppgår till 44 miljoner kronor (2024: 35 mnkr). Enligt Sveriges universitets- och högskoleförbunds (SUHF) rekommendation har studieavgifter räknats med i tjänsteexporten.

Årets kapitalförändring inom den avgiftsfinansierade verksamheten enligt 25 a § avgiftsförordningen är ett underskott om -16,9 miljoner kronor (2024: -3,5 mnkr). Ackumulerat kapital ställt i relation till totala avgiftsintäkter inom uppdragsverksamheten uppgår till 8,5 procent (2024: 13,4 procent).

Årets redovisade underskott är helt enligt plan och är ett resultat av ett arbete och översyn för att komma till rätta med universitetets överskott inom uppdragsverksamheter. Medel används för kompetensutveckling, infrastruktur och övriga kvalitetsfrämjande åtgärder som främjar uppdragsverksamheter. Inom uppdragsverksamhet inräknas universitetets uppdragsutbildning, utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter och uppdragsforskning.

Arbetet med att genomföra rektors beslutade uppdrag om att vidta åtgärder att minska ackumulerat överskott inom verksamheterna uppdragsutbildning och uppdragsforskning fortsätter 2026–2027. Universitetet genomför uppföljning av utfall avseende intäkter, kostnader och för ekonomiskt resultat för uppdragsutbildning respektive uppdragsforskning varje tertiäl samt följer upp genomförande av beslutat uppdrag.

Avgiftsfinansierad verksamhet (enligt 25 a § avgiftsförordningen) (tkr)

Balanserat kapital	47 443
Årets kapitalförändring	-16 911
Akkumulerat kapital	30 532
Totala avgiftsintäkter	358 173
Ack. kapital i procent av avgiftsintäkter	8,5 %

Uppdelat per verksamhet

Uppdragsutbildning	
Akkumulerat kapital	14 118
Ack. kapital i procent av avgiftsintäkter	6,3%
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	
Akkumulerat kapital	3 333
Ack. kapital i procent av avgiftsintäkter	9,4%
Uppdragsforskning	
Akkumulerat kapital	13 081
Ack. kapital i procent av avgiftsintäkter	13,1 %

Avgiftsfinansierad verksamhet (tkr)

Verksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2023	Över-/underskott 2024	Intäkter 2025	Kostnader 2025	Över-/underskott 2025	Ack. över-/underskott, utgående 2025
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Beställd utbildning	0	0	0	0	0	0
Uppdragsutbildning	22 093	305	222 626	230 906	-8 280	14 118
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	2 055	-2 326	35 551	31 947	3 604	3 333
Summa	24 148	-2 021	258 177	262 853	-4 676	17 451
Forskning och utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	26 789	-1 473	99 996	112 231	-12 235	13 081
Summa	26 789	-1 473	99 996	112 231	-12 235	13 081
Verksamhet där full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet			1 172	2 973		
Biljett- eller programintäkter			0			
Inträde till museum ¹			997			
Upplåtande av bostadslägenhet – utbytesprogram och gästforskare ²			45 381	54 902		
Forskningsinfrastruktur ³			5 252			
Summa			52 802	57 875		
Övrigt						
Övrigt, Ladokkonsortiet ⁴	6 465	-2 123	117 973	117 893	80	4 422
Övrigt, uthyrning av universitetets lokaler	0	0	49 525	49 525	0	0
Summa	6 465	-2 123	167 498	167 418	80	4 422

Tabell enligt regleringsbrev.

¹ Universitetet, vars museer huvudsakligen är finansierade av statsanslag och bidrag, har enligt regleringsbrev rätt att ta ut avgifter för inträde till museum. Då avgifter enbart utgör en ringa del av den totala finansieringen redovisas inte verksamheternas totala kostnader i denna tabell.

² Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa uthyrning enligt 8§ i förordningen (2022:1515) om möjlighet för universitet och högskolor att tillhandahålla bostäder. Se not 6 *Kostnader för lokaler*, för den fullständiga redovisningen.

³ Avgifterna understiger full kostnadstäckning. Det är därför inte aktuellt med redovisning mot inkomsttitel.

⁴ Umeå universitets intäkt- och kostnadsandel ingår i beloppen.

Tjänsteexport ingår med 9 tkr i intäkterna för uppdragsutbildning, 8 655 tkr för uppdragsforskning och 35 551 tkr för utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter.

Kommentarer till majoriteten av den avgiftsbelagda verksamheten i tabellen ovan finns under respektive avsnitt i redovisningen.

Not 3. Intäkter av bidrag

Bidragsintäkterna har ökat med 69 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 5 procent jämfört med 2024. Intäkternas storlek beror dels på erhållna bidrag och hur mycket av dessa som har vidareförmedlats, dels på gjorda periodiseringar. Bidragsintäkter periodiseras för att motsvara förbrukning, vilket innebär att ökade kostnader medför ökade bidragsintäkter. År 2025 har förbrukningen varit högre än föregående år, vilket ökat universitetets bidragsintäkter.

Erhållna bidrag har ökat med 101 miljoner kronor (+7 procent) jämfört med 2024 och andelen bidrag som vidareförmedlas har ökat med 9 miljoner kronor (+5 procent). För uppgift om erhållna forskningsbidrag, se avsnittet *Externfinansierad verksamhet och erhållna forskningsbidrag*.

Not 4. Finansiella intäkter

Finansiella intäkter har minskat från fjolårets 76 miljoner till 39 miljoner kronor. Intäkterna består till övervägande del av ränteintäkter på universitetets räntekonto hos Riksgäldskontoret.

Not 5. Kostnader för personal

Kostnader för personal har ökat med 55 miljoner kronor (+2 procent). Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal, uppgår till 2 315 miljoner kronor (2024: 2 269 mnkr), vilket är en ökning med +2 procent. Personalkostnader har ökat både på grund av lönerevision och ökade kostnader för pensionsåtaganden. Antal helårsarbetare uppgick till 3 974 som årsmedelvärde jämfört med 4 006 föregående år. Medelantal anställda uppgick till 4 560 personer för 2025, att jämföra med 4 627 föregående år. Av lönesumman avser 52 miljoner kronor (2024: 53 mnkr) arvoden till styrelser, kommittéer och ej anställd personal (uppdragstagare), en minskning med -1 procent.

Not 6. Kostnader för lokaler

Kostnader för lokaler har ökat med 30 miljoner kronor (+5 procent) jämfört med föregående år. I den ökningen ingår kostnader för student- och gästforskarbostäder som har ökat med 4 miljoner kronor (+9 procent). Ökningen av lokalkostnad för hyrda bostäder förklaras till stor del av hyreshöjningar under 2025.

	2025	2024
Hyror	570 068	534 253
Driftskostnader (el, värme, kyla, vatten som inte ingår i hyror)	20 112	23 572
Renhållning och övriga driftskostnader	9 906	12 373
Summa lokalkostnader	600 086	570 198

I tabellen nedan specificeras lokalkostnader enligt Sveriges universitets- och högskoleförbunds rekommendation om lokalkostnader vid universitet och högskolor. Fler poster relaterade till lokaler medräknas än vad som ingår under lokalkostnader i resultaträkningen. Samtliga poster nedan är exklusive student- och gästforskarbostäder.

	2025	2024
Lokalhyra	525 214	493 116
Mediekostnad som inte ingår i hyra	19 193	22 508
Kostnader för reparation och underhåll av lokaler	3 067	2 793
Avskrivningskostnader förbättringsutgift på annans fastighet	28 452	27 161
Kostnader för lokalvård	52 713	50 411
Kostnader för bevakning	4 580	4 368
Kostnader för larm och skalskydd	9 766	9 859
Kostnader för lokaltillbehör och övriga lokalkostnader	1 438	2 014
Avgår: externa hyresintäkter och externa intäkter för såld lokalvård	-50 319	-50 923
Summa lokalkostnader	594 104	561 307
Area, kvm LOA vid årets utgång, exklusive student- och gästforskarbostäder och externt uthyrd lokaler	238 471 kvm	235 426 kvm
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)	2 491 kr/kvm	2 384 kr/kvm

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa uthyrning enligt 8 § i förordningen (2022:1515) om möjlighet för universitet och högskolor att tillhandahålla bostäder.

Umeå universitet tillhandahåller lägenheter och studentrum till följande kategorier:

- studenter som genomför en begränsad del av sin utbildning vid högskolan inom ramen för ett utbytesprogram med en utländsk högskola
- studenter på grundnivå eller avancerad nivå som är avgiftsskyldiga enligt 5 § förordningen (SFS 2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor
- studenter på forskarnivå (doktorander) som påbörjat sina studier de senaste sex månaderna
- gästforskare som inte är anställda vid högskolan
- anställda vid högskolan som har varit anställda i högst sex månader och i huvudsak arbetar med forskning/konstnärlig forskning samt har avlagt doktorsexamen högst fem år innan anställningen påbörjas.

	Prognos 2026	2025	2024
Gästforskarbostäder			
Antal lägenheter	303	303	395
Beläggningsgrad	90%	88%	86%
Studentbostäder			
Antal lägenheter	431	431	447
Beläggningsgrad	94%	93%	86%

	Prognos 2026	2025	2024
Intäkter¹	50 551	49 416	48 252
Varav anslag och interna debiteringar	1 720	4 035	4 372
Varav avgifter	48 831	45 381	43 880
Kostnader²	51 886	54 902	53 485
Årets utfall (underskott)	-1 335	-5 486	-5 233

¹ I de totala intäkterna ingår även andra intäkter, vilka inte härrör från anslag eller externa avgifter för uthyrning av bostäder.

² I kostnaderna ingår förutom lokalkostnader även kostnader för personal och drift för universitetets bostadsförmedling.

Not 7. Övriga driftskostnader

Övriga driftskostnader har ökat marginellt med 1 miljon kronor jämfört med föregående år (+0,09 procent). Driftskostnader för Ladokkonsortiet och it-stöd och systemutveckling (ITS) ingår med 8 miljoner kronor (2024: 60 mnkr), en minskning med -86 procent. Deras driftskostnader består främst av it-relaterade tjänster såsom it-konsultarvoden, programvaror och it-tjänster. De minskade kostnaderna beror i huvudsak på att ITS minskat sina kostnader för dator-tjänster och program med 33 miljoner kronor samt med 16 miljoner kronor avseende konsultkostnader, vilket främst beror på att konsultkostnaderna minskat i de nationella uppdragen.

Kostnaderna för forskningsuppdrag och analyser har ökat med 21 miljoner kronor (+35 procent). Även kostnaderna för Open Access har ökat med 5 miljoner kronor (+25 procent). Kostnaderna för förbrukningsvaror inom laboratorieverksamhet har ökat med 6 miljoner kronor (+13 procent). Inomstatliga konsultkostnader har ökat med 6 miljoner kronor (+9 procent). I *övriga köpta tjänster* ingår även överföring till Region Västerbotten med totalt 396 miljoner kronor (2024: 383 mnkr) som ersättning för klinisk utbildning och forskning.

Not 8. Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna har minskat från fjolårets 26 miljoner till 15 miljoner kronor. Minskningen beror på lägre räntekostnader. Kostnaderna består främst av ränta på lån till anläggningstillgångar men även av valutakursförluster samt bankavgifter.

Not 9. Avskrivningar och nedskrivningar

Kostnaden för avskrivningar och nedskrivningar är 11 miljoner kronor högre (+5 procent) jämfört med 2024. Avskrivningar och nedskrivningar uppgår totalt till 256 miljoner kronor, varav avskrivningar inom Ladokkonsortiet ingår med 73 miljoner kronor (2024: 67 mnkr). Avskrivning av maskiner, inventarier och installationer är 3 miljoner kronor högre än föregående år, avskrivning av förbättringsutgifter på annans fastighet är 2 miljoner kronor högre medan avskrivning av immateriella anläggningstillgångar är 6 miljoner kronor högre.

Not 10. Medel som erhålls från myndigheter för finansiering av bidrag

Erhållna medel från	2025	2024
Vetenskapsrådet	44 960	38 338
Universitets- och högskolerådet	15 128	14 551
Kammarkollegiet	14 039	11 122
Forte	10 155	8 950
Formas	8 837	7 706
Tillväxtverket	6 664	5 969
Svenska institutet	6 044	1 890
Vinnova	2 103	9 054
Övriga myndigheter	4 382	5 883
Summa erhållna medel från myndigheter för finansiering av bidrag	112 312	103 463

Not 11. Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

Erhållna medel från	2025	2024
Stiftelser m.m. tillhörande den statliga sektorn	7 725	3 545
Stiftelser förvaltade av Umeå universitet	323	208
Kommuner och regioner	1 071	1 084
Privata företag	347	337
Övriga privata sektorn	68 155	71 753
EU:s institutioner	1 465	2 266
Övriga internationella organisationer	3 111	3 733
Summa erhållna medel	82 197	82 926

Not 12. Lämnade bidrag

Lämnade bidrag till	2025	2024
Universitet och högskolor	145 140	135 809
Andra statliga myndigheter	4 393	10 339
Kommuner och regioner	7 463	11 152
Svenska företag	8 263	10 351
Övriga organisationer och ideella föreningar	21 784	13 415
Utländska organisationer och företag	17 014	15 975
Stipendier till privatpersoner	28 373	29 760
Summa lämnade bidrag	232 430	226 801

Not 13. Årets kapitalförändring

	2025	2024
Grundutbildning		
- Anslag	39 146	-80 759
- Bidrag	-1 805	6
- Uppdrag	-8 280	305
Summa	29 061	-80 448
Forskning/forskarutbildning		
- Anslag	-106 882	-152 735
- Bidrag	-3 324	-2 362
- Uppdrag	-12 235	-1 473
Summa	-122 441	-156 570
Summa årets kapitalförändring	-93 380	-237 018

Se även not 25 Myndighetskapital.

Not 14. Balanserade utgifter för utveckling

Balanserade utgifter för utveckling av immateriella anläggningstillgångar har bokförts avseende utveckling av studieadministrativa system inom Ladokkonsortiet. Värdet av dessa tillgångar har ökat med 7 miljoner kronor (+4 procent).

	2025-12-31	2024-12-31
IB anskaffningsvärde	801 135	722 543
Årets anskaffning	79 068	80 734
Utrangering	0	0
Överflyttning	0	-2 142
UB anskaffningsvärde	880 203	801 135
IB ackumulerade avskrivningar	-601 069	-534 668
Årets avskrivningar	-72 020	-66 440
Utrangering	0	0
Överflyttning	0	39
UB avskrivningar	-673 089	-601 069
Bokfört värde	207 114	200 066

Not 15. Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

Posten består av licenser för it-system. Värdet av dessa har minskat med 2 miljoner kronor (-39 procent).

	2025-12-31	2024-12-31
IB anskaffningsvärde	27 154	31 172
Årets anskaffning	323	272
Utrangering	-1 314	-6 432
Överflyttning	0	2 142
UB anskaffningsvärde	26 163	27 154
IB ackumulerade avskrivningar	-22 083	-26 351
Årets avskrivningar	-2 283	-2 125
Utrangering	1 314	6 432
Överflyttning	0	-39
UB avskrivningar	-23 052	-22 083
Bokfört värde	3 111	5 071

Not 16. Förbättringsutgifter på annans fastighet

Värdet av *förbättringsutgifter på annans fastighet* har minskat med 8 miljoner kronor (-5 procent) under året. Pågående nyanläggningar redovisas som förbättringsutgifter på annans fastighet.

	2025-12-31	2024-12-31
IB anskaffningsvärde	605 795	586 075
Årets anskaffningar	21 780	30 167
Utrangering	-4 234	-11 495
Överflyttning	-67	1 048
UB anskaffningsvärde	623 274	605 795
IB ackumulerade avskrivningar	-442 601	-426 885
Årets avskrivningar	-28 452	-27 161
Utrangering	3 091	11 455
Överflyttning	0	-11
UB ackumulerade avskrivningar	-467 962	-442 602
Bokfört värde	155 312	163 193

Not 17. Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Värdet av universitetets maskiner, inventarier och installationer har minskat med 37 miljoner kronor under året (–8 procent). Den största minskningen står anskaffade maskiner för: deras värde har minskat med drygt 26 miljoner kronor (–13 procent). Värdet av inredningsinventarier har minskat med 3 miljoner kronor (–4 procent). Datorer med kringutrustning och transportmedel har sammantaget minskat 3 miljoner kronor jämfört med föregående år (–4 procent). Övriga anläggningar inklusive konst från Statens konstråd, har minskat i värde med 5 miljoner kronor (–6 procent).

	2025-12-31	2024-12-31
IB anskaffningsvärde	1 978 108	1 904 635
Årets anskaffningar	114 086	152 850
Utrangering	–65 134	–76 583
Försäljning	–51	–2 137
Överflyttade	138	–657
UB anskaffningsvärde	2 027 147	1 978 108
IB ack. avskrivningar	–1 541 005	–1 470 874
Årets avskrivningar	–150 700	–148 083
Utrangering	63 908	75 867
Försäljning	32	2 077
Överflyttade och korrigerade avskrivningar	0	8
UB avskrivningar	–1 627 765	–1 541 005
Bokfört värde	399 382	437 103
IB Konst	4 056	3 849
Årets anskaffning	260	207
Utrangering	0	0
Årets UB	4 316	4 056
UB Bokfört värde maskiner, inventarier, installationer m.m.	403 698	441 159

Not 18. Andelar i hel- och delägda företag

Umeå universitet Holding AB, holdingbolaget vid Umeå universitet, är sedan 1998 ett bolag som ägs av staten. Staten som ägare företräds av Umeå universitet. Innehavet av bolaget redovisas enligt anskaffningsvärdemetoden, enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Under 2025 har universitetet erhållit ett anslag 2:65 ap 42 Idébanksmedel om 2,8 miljon kronor. Universitetet har bemyndigande att utbetala idébanksmedlen som kapitaltillskott till holdingbolaget. I samband med utbetalning till holdingbolaget redovisas det i balansräkningen som *årets anskaffning av andelar i hel- och delägda företag*. Bokfört värde i balansräkningen av *Andelar i hel- och delägda* bolag jämförts med holdingbolagets egna kapital. Bolagets egna kapital per 2025-12-31 är högre än universitetets bokförda värde.

	2025-12-31	2024-12-31
IB andelar i hel och delägda företag	18 914	17 914
Årets anskaffning (kapitaltillskott)	2 800	1 000
UB Bokfört värde	21 714	18 914
Antal andelar bundna 3 000		
Nominellt värde, 3 000 × 100 kr	300	300

Not 19. Varulager

Varulagret består främst av varor hos kemiförrådet men även av profilprodukter tillhörande Kommunikationsenheten, Bildmuseet och Curiosum.

	2025-12-31	2024-12-31
IB värde av varulager	2 029	2 025
Årets förändring av varulager	–36	4
Bokfört värde	1 993	2 029

Not 20. Kortfristiga fordringar

Kortfristiga fordringar uppgår till 129 miljoner kronor, vilket är 13 miljoner kronor mindre (–9 procent) jämfört med föregående år. De består av kundfordringar, där utomstatliga kundfordringar har ökat med 0,7 miljoner kronor (+1,6 procent) och inomstatliga kundfordringar har minskat med 14 miljoner kronor (–14 procent). Fordringar mot andra myndigheter består av fordran avseende moms, som står för en ökning med 1 miljon samt inomstatliga kundfordringar som har minskat med 15 miljoner kronor jämfört med föregående år. Övriga kortfristiga fordringar består av lönerelaterade fordringar gentemot anställda som även de är något lägre jämfört med året innan.

Not 21. Periodavgränsningsposter

Upplupna (förväntade) bidrag från statliga bidragsgivare har ökat med 9 miljoner kronor (+11 procent), och förväntade bidrag från utomstatliga bidragsgivare har ökat med 7 miljoner kronor (+5 procent). De största upplupna bidragen är gentemot Wallenbergstiftelserna (52 mnkr) och EU-program (30 mnkr).

	2025-12-31	2024-12-31
Förutbetalda lokalkostnader	130 972	129 766
Övriga förutbetalda kostnader	38 813	39 889
Summa förutbetalda kostnader	169 785	169 655
Upplupna bidrag från statliga myndigheter	93 184	83 714
Upplupna bidrag från utomstatliga finansiärer	148 367	141 220
Summa upplupna bidragsintäkter	241 551	224 934
Upplupna intäkter från statliga myndigheter	7 864	16 987
Upplupna intäkter från utomstatliga finansiärer	6 621	1 721
Övriga upplupna intäkter	14 485	18 708

Not 22. Avräkning med statsverket

Universitetet redovisar ett anslagssparande mot anslag 2:11 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå ap 1:1 Takbelopp, vilket ger ett saldo i avräkningen med statsverket. Se även avsnitt *Anslagsredovisning*.

	2025-12-31	2024-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	–179 545	–143 825
Redovisat mot anslag	3 565 587	3 324 753
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	–3 461 551	–3 360 473
Återbetalning av anslagsmedel	14 825	0
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	–60 684	–179 545
Saldo avräkning med statsverket	–60 684	–179 545

Not 23. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Behållning på räntekonto i Riksgälden uppgick vid bokslutet till 1 685 miljoner kronor (2024: 1 946 mnkr). Erhållna bidrag samt investeringar, i kombination med kravet på lånefinansiering av anläggningstillgångar, påverkar utvecklingen av tillgodohavandet. Kortsiktigt likviditetsbehov, beräknat som skillnaden mellan kortfristiga fordringar och skulder, uppgår till 266 miljoner kronor (2024: 222 mnkr). Universitetet har ingen kredit på räntekontot.

Not 24. Kassa och bank

På bank finns tillgodohavanden i euro som ska vidareförmedlas till samarbetspartner i EU-projekt. Saldot på eurokontot är högre än föregående år vilket beror på att en stor inbetalning, på totalt 2,7 miljoner euro, erhöles i slutet av december, vilket motsvarar 29 miljoner i svenska kronor.

	2025-12-31	2024-12-31
Donationsmedel placerade på eurokonto	39 465	25 091

Not 25. Myndighetskaptal

Förändring av myndighetskapitalet (tkr)

	Statskapital		Balanserad kapitalförändring			Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
	Kultur-tillgångar	Umeå universitet Holding AB	Anslagsfinansierad verksamhet	Avgiftsbelagd verksamhet	Bidragsfinansierad verksamhet		
Utgående balans 2024	3 656	18 914	501 332	49 540	7 738		581 180
A. Ingående balans 2025	3 656	18 914	501 332	49 540	7 738		581 180
<i>Föregående års kapitalförändring</i>			-232 252	-2 410	-2 356	237 018	0
Kapitaltillskott holdingbolag		2 800					2 800
Konst från Statens konstråd	260						260
Årets kapitalförändring			-70 199	-18 052	-5 129		-93 380
B. Summa årets förändring	260	2 800	-70 199	-18 052	-5 129		-90 320
C. Utgående balans 2025	3 916	21 714	431 133	31 488	2 609		490 859

Kapitalförändring per område (tkr)

Verksamhetsgren	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	287 813	37 341	325 154
Uppdragsverksamhet	22 398	-8 280	14 118
Summa	310 211	29 061	339 272
Forskning/konstnärligt utvecklingsarbete/ utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	223 083	-110 206	112 877
Uppdragsverksamhet	25 316	-12 235	13 081
Summa	248 399	-122 441	125 958
Universitetet totalt	558 610	-93 380	465 230

Kapitalförändring per område redovisas exklusive statskapital.

Not 26. Avsättningar

Som avsättningar har bokförts pensionsförmåner som bekostas av universitetet. Under året har även avsättning gjorts för kompetensåtgärder, för dessa har nyttjandet varit högre än årets avsättning, vilket har gjort att avsättningen har minskat totalt sett. Avsättningen 2026 beräknas uppgå till 4,7 miljoner kronor. Prognos för användning under 2026 är cirka 14 miljoner kronor eftersom tidigare beviljade satsningar löper under året. Detta gör att den totala avsättningen för kompetensåtgärder beräknas minska med 9,3 miljoner kronor. Under året har universitetet avyttrat utrustning som innehöll strålkällor, och förbrukat medlen som avsatts.

Avsättningar för pensioner	2025-12-31	2024-12-31
Ingående avsättning pensioner	36 402	33 395
Årets pensionskostnad	15 365	18 923
Årets pensionsutbetalningar	-16 150	-15 916
Utgående avsättning pensioner	35 617	36 402
Övriga avsättningar	2025-12-31	2024-12-31
IB Avsättning för kompetensåtgärder	28 428	30 027
Årets förändring	-10 454	-1 599
Utgående avsättning kompetensåtgärder	17 974	28 428
IB avsättning kvittblivning strålningskällor	1 916	1 916
Årets förändring	-1 916	0
Utgående avsättning kvittblivning strålningskällor	0	1 916
Utgående övriga avsättningar	17 974	30 344

Not 27. Lån i Riksgäldskontoret

Samtliga lån hos Riksgäldskontoret är så kallade avistalån och avser verksamhetsinvesteringar.

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående skuld	671 615	634 319
Under året upptagna lån	165 201	225 042
Årets amorteringar	-196 329	-187 746
Utgående skuld (utnyttjad låneram)	640 487	671 615
Beviljad låneram	725 000	700 000

Not 28. Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Kortfristiga skulder till andra myndigheter uppgår till 138 miljoner kronor vilket är en ökning med 7,5 miljoner kronor (+6 procent) jämfört med föregående årsskifte. Skulderna består av arbetsgivaravgifter och leverantörsskulder till andra statliga myndigheter samt moms och löneskatt.

Not 29. Leverantörsskulder

Leverantörsskulder uppgår till 162 miljoner kronor (2024: 156 mnkr), vilket motsvarar en ökning med 5 miljoner kronor (+4 procent). Det är leverantörsskulder till svenska företag som står för den största ökningen; dessa är 9 miljoner kronor högre (+10 procent) jämfört med föregående år.

Not 30. Övriga kortfristiga skulder

Övriga kortfristiga skulder består till övervägande del av preliminär skatt avseende löner men även av inbetalda projektmedel i euro på universitetets valutakonto. Projektmedlen ska till övervägande del vidareförmedlas till samarbetspartner i EU-projekt och är därför bokförda som skulder i redovisningen. De kortfristiga skulderna uppgår sammantaget till 94 miljoner kronor (2024: 78 mnkr), vilket är 16 miljoner mer än föregående år. Det förklaras av att saldot på valutakontot är 14 miljoner kronor högre vid årsskiftet 2025 jämfört med föregående årsskifte. Se även not 24.

Not 31. Depositioner

Universitetets Bostadsförmedling hyr ut bostäder till internationella studenter och gästforskare. Från och med år 2025 tas en depositionsavgift ut av studenterna vid inflyttning som sedan återbetalas vid utflyttning. Per sista december uppgick deponerade belopp till drygt 2 miljoner kronor.

Not 32. Periodavgränsningsposter

	2025-12-31	2024-12-31
Upplupna löner och semesterlöner inkl. sociala avgifter	236 340	239 386
Övriga upplupna kostnader	11 420	30 670
Summa upplupna kostnader	247 760	270 056
Oförbrukade bidrag från statliga myndigheter	624 847	690 067
Oförbrukade bidrag från övriga	495 607	462 039
Summa oförbrukade bidrag	1 120 454	1 152 106
Varav för finansiering av oavskrivna anläggningstillgångar	109 413	114 603
Förutbetalda intäkter, studieavgifter	5 814	5 004
Förutbetalda intäkter, uppdragsutbildning/forskning	38 269	49 998
Förutbetalda hyres- och övriga intäkter	16 477	15 746
Summa förutbetalda intäkter	60 560	70 748

Oförbrukade bidrag inom grundutbildning uppgår till 57 miljoner kronor (2024: 60 mnkr) och inom forskning/forskarutbildning till 1 063 miljoner kronor (2024: 1 092 mnkr). Oförbrukade bidrag som är bundna till finansiering av anläggningstillgångar uppgår vid årsskiftet till 109 miljoner kronor (2024: 115 mnkr).

Oförbrukade bidrag från statliga myndigheter förväntas tas i anspråk inom nedanstående tidsintervall. Metoden innebär en schablonberäkning av genomsnittlig omsättningshastighet/förbrukningstakt i enlighet med Sveriges universitets- och högskoleförbunds (SUHF) metod. Enskilda projekt kan ha en förbrukningstakt som skiljer sig från genomsnittet.

	2025-12-31	2024-12-31
Inom tre månader	177 859	172 419
Mer än tre månader till ett år	446 988	517 258
Mer än ett år till tre år	0	390
Mer än tre år	0	0
Summa	624 847	690 067

Not 33. Övriga ansvarsförbindelser

Universitetet har ansvarsförbindelser gentemot Akademiska Hus till ett sammanlagt värde av 46 miljoner kronor. Den största ansvarsförbindelsen avser ett hyresavtal gällande Stadsliden 6:6. Om uppsägning för avflyttning sker från Umeå universitets sida före den 31 oktober 2031, ansvarar universitetet ekonomiskt för 35 miljoner kronor (halva restvärdet).

Universitetet har även en ansvarsförbindelse gentemot Kustbevakningen på 7,2 miljoner kronor. Det är en överenskommelse gällande finansiering av ombyggnad och anpassning av ett fartyg. Under en tioårsperiod ska universitetet betala en årlig ersättning med start år 2022. Fartyget tillhör Kustbevakningen som anpassar fartyget för miljöskyddsverksamhet, och samtidigt får universitetet möjlighet att ordna förbättrade utrymmen för forskning. Om universitetet säger upp avtalet inom avtalstiden ska universitetet betala den del av investeringskostnaden som ännu inte har betalats.

Underlag och datauppgifter

Umeå universitet ska enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag årligen upprätta och lämna en årsredovisning till regeringen som ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat, kostnader, intäkter och ekonomiska ställning.

Innehållet i årsredovisningen består inte enbart av uppgifter som universitetet enligt lag, förordning, regleringsbrev eller annan information från regeringen ska återskapa. Årsredovisningen omfattar även andra uppgifter som universitetet valt att informera om i syfte att ge en rättvisande bild av den verksamhet som har bedrivits under 2025.

De resultat som redovisas baseras på inhämtade underlag från universitetets olika verksamheter och verksamhetssystem. Uppgifter om studenter, forskarstuderande och personal har hämtats från Fokus, som är universitetets system för automatiserad uppföljning och som hämtar data från universitetets källsystem för studieadministration, personaladministration och ekonomiadministration. Ekonomiska uppgifter har hämtats från ekonomisystemet Raindance. Samtliga uppgifter som avser perioden före 2025, motsvarar redovisade uppgifter i årsredovisningen för 2024. Ett undantag är uppgifter om publikationer som hämtats från databasen Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA). Dessa uppgifter uppdateras för

samtliga år, det vill säga även för åren före 2025. Uppgifterna som avser publikationer för 2025 är preliminära på grund av eftersläpning i registreringen. I årets årsredovisning har även antalet rekryterade och befordrade professorer för tidigare år uppdaterats, till följd av förändring i uppföljning av rekryterade professorer.

I årsredovisningen rapporterar universitetet individbaserad statistik uppdelad på de två juridiska könen kvinnor och män i enlighet med regeringens anvisningar. Umeå universitet är medvetna om att det finns medarbetare respektive studenter som inte identifierar sig med någon av de juridiska könen.

Enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter ska myndigheter ta fram resultatindikatorer och redovisa enligt dessa, om det inte medför kostnader som går ut över kärnverksamheten. Med resultatindikatorer i resultatredovisningen avses för Umeå universitets del de indikatorer som anges för uppföljning av målet i budgetpropositionen för området universitet och högskolor. Se rubriken *Resultatindikatorer* under avsnitten *Inledning* som återfinns under respektive verksamhetsområde.

För att underlätta läsbarheten har ekonomiska tal och sifferuppgifter, i både texter och tabeller, i många fall avrundats.

Uppgifter om styrelsen

I följande tabell redovisas skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut till universitetsstyrelsens ledamöter under räkenskapsåret samt framtida åtaganden som avtalats och andra uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter och aktiebolag. Den ersättning som utgått till rektor och företrädare för lärarna avser lön. Ersättning till företrädare för studenter avser styrelsearvode.

Namn	Period	Ersättning (kr)	Andra uppdrag som styrelse- eller rådsledamot
Anna Ekström Ordförande F.d. statsråd	250101– 251231	86 000	Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, ledamot Statstjänstenämnden, ledamot AB ABF-huset Stockholm, ledamot Cirkeln Konferens och Servering AB, ordförande Elvira Kunskapsutveckling AB, ledamot Anna Ekström Folkbildning AB, ordförande DELS Tidskrifter AB, ordförande
Lars Lustig Vice ordförande samt ordförande i universitetsstyrelsens budgetkommitté Länsråd	250101– 251231	59 900	Sveriges geologiska undersöknings insynsråd, ledamot
Sandra Finér Vd Volvo Parts	250101– 251231	36 500	Umeå universitet Holding AB, ledamot Thule Group AB, ledamot
Pär Lärkeryd Ordförande i universitetsstyrelsens revisionsutskott Koncernchef och vd Norra Skog	250101– 251231	59 900	Lärkeryd Management AB, ordförande Norra Skog Vägbyrå AB, ordförande Fastigheten Kvarteret Skogen 1 AB, ordförande Sävar såg och hyvleri AB, ordförande Camfore Hissmofors-Ocke AB, ordförande Lycksele Trävaruaktiebolag, ordförande Hallens-Backen AB, ordförande Norra Skog Fastighetsförmedling AB, ordförande Husum Pulp AB, ledamot Länsförsäkringar Västerbotten, ledamot
Eva Malmström Jonsson Professor	250101– 251231	36 500	Polymer Factory Sweden AB, ordförande Tom Tits, ledamot
Kenneth Ruud Professor	250101– 251231	36 500	Kjeller Inovation AB, ordförande Sigma2 AB, ledamot Försvarets Forskningsinstitut, generaldirektör Stiftelsen Nilu, ledamot Polyteknisk förening, ledamot
Sverker Sörlin Professor	250101– 251231	36 500	Sida, ledamot t.o.m. 250630 Sverker Sörlin AB, ledamot och ordförande Stiftelsen Folkuniversitet, studieförbund, ordförande Folkuniversitetets Stiftelse för Folkbildning, ledamot
Ruth Palmer Professor	250101– 251231	36 500	NBCNS Childhood Cancer Foundation, ledamot Swedish Developmental Biology Organization (SWEDBO), ledamot Swedish National Committee for Molecular Biosciences (NMBV) ledamot, för närvarande ordförande Worldwide Cancer Research grant evaluation, ledamot Sjöberg Prize Committee, ledamot Barncancerfondens Bio III Grant evaluation Committee, ledamot Cancerfondens Senior Investigator Award Committee, ledamot EMBO, medlem Kungl. Vetenskapsakademien, Class VII (Medicine), ledamot

Namn	Period	Ersättning (kr)	Andra uppdrag som styrelse- eller rådsledamot
Rektor			
Hans Adolfsson Professor	250101– 250131	397 298	Huvudmannarådet för Knut och Alice Wallenbergs stiftelse (KAW), ledamot Länsstyrelsen i Västerbottens insynsråd, ledamot Styrelsen för Sveriges universitets- och högskoleförbund, ordförande Styrelsen för Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT), vice ordförande Styrelsen för The Wallenberg AI, Autonomous Systems and Software Program – Humanities and Society (WASP-HS), vice ordförande
Katrine Riklund Professor-överläkare (vikarierande rektor)	250201– 250331	173 033	GE HealthCare, Ledamot i klinisk referensgrupp Läkemedelsverket, ledamot i vetenskapligt råd Linköpingsuniversitet, ordförande i CMIVs styrelse CMRAD AB, ledamot DICOM Port AB, ledamot SweLife, ledamot
Tora Holmberg ¹ Professor	250401– 251231	1 361 602	Huvudmannarådet för Knut och Alice Wallenbergs stiftelse (KAW), ledamot Styrelsen för The Wallenberg AI, Autonomous Systems and Software Program – Humanities and Society (WASP-HS), vice ordförande
Ledamöter som lärarna utsett			
Görel Granström JD, docent	250101– 251231		
Per Axelsson FD, docent	250101– 251231		Etikprövningsmyndigheten, vetenskaplig ledamot, övrig forskning
Anders Eklund Professor	250101– 251231		
Gruppuppseanter			
Åsa Strand Professor	250101– 251231		Swedish National Committee for Molecular Biosciences (NMBV), ledamot Scientific Advisory Board, ledamot SweTree Technologies, ledamot
Richard Palmqvist Professor	250101– 251231		Sjöbergsstiftelsens vetenskapliga råd, ledamot
Ledamöter som studenterna utsett			
William Nordberg Umeå naturvetar- och teknologkår Kårordförande	250101– 250630	18 250	
Leonard Sundelin Umeå Medicinska Studentkår Kårordförande	250101– 250630	18 250	
Elsa Göthlin Umeå studentkår Kårordförande	250101– 250630	18 250	Stiftelsen JC Kempes Minnes Stipendiefond, ordförande
Felix Köhler Umeå studentkår Kårordförande	250701– 251231	18 250	Stiftelsen JC Kempes Minnes Stipendiefond, ordförande Folkuniversitetet Stiftelsen Kursverksamheten vid Umeå universitet, ledamot
Wille Dahl Umeå Medicinska Studentkår Kårordförande	250701– 251231	18 250	
Isak Lidman Umeå naturvetar- och teknologkår Kårordförande	250701– 251222	18 250	
Ester Olofsson Umeå naturvetar- och teknologkår Kårordförande	251223– 251231		
Gruppuppseanter			
Erik Campano Umeå studentkår	250101– 250630	9 125	
Leon Jona Schierholz Umeå Medicinska Studentkår	250701– 251231	9 125	UMS doctoral section, ordförande

¹. Om rektor Tora Holmberg väljer att återgå till sin grundanställning som professor vid Uppsala universitet, gäller särskild överenskommelse om villkor efter anställning som rektor.

Intern styrning och kontroll

Förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll

Enligt 2 kap. 9 § i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, ska det från och med årsredovisning 2024 lämnas en redovisning av vad som legat till grund för ledningens bedömning av den interna styrningen och kontrollen, samt en övergripande beskrivning av myndighetens arbete.

Umeå universitet har under 2025 arbetat systematiskt med intern styrning och kontroll på samtliga organisatoriska nivåer. Redovisningen nedan utgår från de områden som regleras i förordningen om intern styrning och kontroll.

Intern miljö

Myndighetsledningen ansvarar för att det finns en process för intern styrning och kontroll vid myndigheten som fungerar på ett betryggande sätt. Denna process ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515). Processen för intern styrning och kontroll förebygger även att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter. Vidare ska universitetet säkerställa att det finns en god intern miljö som skapar förutsättningar för en välfungerande process för intern styrning och kontroll. Umeå universitets organisation, arbetssätt, interna miljö och aktuella lagar, förordningar och styrdokument för intern styrning och kontroll framgår av *Systembeskrivning av intern styrning och kontroll* (FS 1.6.2-166-25). Dokumentet revideras vid behov och fastställs av universitetsstyrelsen.

Risikanalys inklusive åtgärder

Som en del av processen för intern styrning och kontroll ska det finnas en riskhantering för att identifiera omständigheter som utgör en väsentlig risk för att myndigheten inte kan fullgöra sina krav och uppgifter eller nå sina mål. Umeå universitet fastställde en reviderad riskanalys inklusive förebyggande åtgärder för 2025 vid universitetsstyrelsens möte i februari 2025 (FS 1.6.2-165-25). Riskanalysen gäller tills vidare och revideras vid behov.

Under 2025 har beslutsprocessen för uppföljning av riskanalysens åtgärder (FS 1.6.2-164-25) avseende 2025 och beslut om förebyggande åtgärder avseende 2026 (FS 1.4-1023-25) och åren därefter setts över och justerats. Universitetsstyrelsen har beslutat om delegation till rektor att besluta om dessa moment. Syftet med förändringen är att skapa förutsättningar för att åtgärder och uppföljning av dem ska kunna integreras i verksamhetsplaneringsprocessen som rektor beslutar om.

Risikanalysen omfattar nio områden: Institutionell autonomi och akademisk frihet, Forskningens kvalitet och genomslag, Utbildningens kvalitet och studentrekrytering, Utbildningens kvalitet och genomströmning, Säkerhetsområdet, Informationssäkerhet och cybersäkerhet, Kompetensförsörjning, Ekonomiska förutsättningar och Korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter.

I processen med att identifiera riskerna har ställning tagits till hur riskerna ska hanteras genom förebyggande åtgärder, samt hur uppföljning av dem ska ske. Inom ramen för riskerna har 23 förebyggande åtgärder planerats.

Uppföljning och dokumentation

Det genomförs årligen en systematisk uppföljning och dokumentation av de fastställda förebyggande åtgärderna. Uppföljningen beslutas årligen av rektor och sänds till universitetsstyrelsen för kännedom inför att universitetsstyrelsen lämnar sin årliga bedömning av den interna styrningen och kontrollen i samband med beslut om årsredovisning.

Rektor beslutade om uppföljning av de förebyggande åtgärderna för 2025 i januari 2026. Uppföljningen för 2025 visar att 19 av de 23 förebyggande åtgärderna (78 procent) följer det planerade arbetet. Resterande fem åtgärder (22 procent) har påbörjats och kommit en bra bit på väg. Majoriteten av åtgärderna har även bedömts ha en positiv inverkan när det gäller att minska respektive risk.

När det gäller åtgärder som är relaterade till risk för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter har två planerade åtgärder genomförts under 2025: genomförande av projektet Värdegrundsarbete 2.0 och Proaktivt arbete med att främja god forskningssed och förebygga att avvikelser från god forskningssed uppstår vid Umeå universitet via Rådet för främjande av god forskningssed (REDA). Utöver detta har informationen på interna webben om korruption utvecklats samt att informationsmaterial tagits fram. Det finns sedan 2024 en regel mot oegentligheter.

Internrevisionens granskningar

Under 2025 har universitetets internrevisor slutfört tre granskningar på uppdrag av universitetsstyrelsen:

- Verksamhetsplanering och uppföljning
- Digitalisering av administrativa processer
- Universitetets lokalförsörjning

Med utgångspunkt i granskningarnas rekommendationer har en rad aktiviteter planerats och ansvariga personer utsetts av universitetsledningen. Det sker en systematisk uppföljning av de beslutade aktiviteterna.

Grund för bedömning

Följande underlag ligger till grund för universitetsstyrelsens sammanfattande bedömning:

- systembeskrivning för år 2025 – intern styrning och kontroll
- riskanalys inklusive förebyggande åtgärder 2025
- uppföljning av förebyggande åtgärder i 2025 års riskanalys enligt förordning om intern styrning och kontroll
- fakulteternas, Lärarhögskolans, Universitetsbibliotekets och Universitetsförvaltningens bedömningar av intern styrning och kontroll 2025 – samtliga har bedömt att processen för den interna styrningen och kontrollen är betryggande
- Internrevisionens granskningar
- Riksrevisionens granskningar.

Styrelsens beslut om årsredovisning för 2025

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Styrelsen har den 19 februari 2026 fattat beslut om årsredovisning för 2025.

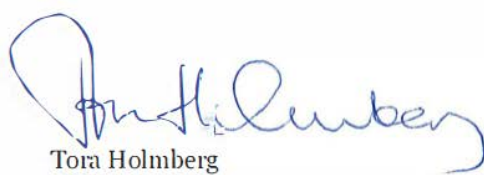
19 februari 2026



Anna Ekström
Ordförande



Lars Lustig
Vice ordförande



Tora Holmberg
Rektor



Sandra Finér



Pär Lärkeryd



Eva Malmström Jonsson



Ruth Palmer



Kenneth Ruud



Sverker Sörlin



Per Axelsson



Görel Granström



Anders Eklund



Felix Köhler



Wille Dahl



Ester Olofsson



UMEÅ UNIVERSITET